

СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Језик
српског народа

ЈУ Службени гласник Републике Српске,
Бања Лука, Вељка Млађеновића бб

Телефон/факс: (051) 456-331, 456-341

E-mail: slglasnikrs@blic.net
slgl.finance@blic.net
slgl.oglasia@blic.net

Петак, 4. јун 2010. године
БАЊА ЛУКА

Број 50

Год. XIX

www.slglasnik.org

Жиро-рачуни: НЛБ Развојна банка а.д.
Бања Лука 562-099-00004292-34

Volksbank а.д. Бања Лука
567-162-10000010-81

Нова бањалучка банка АД Бања Лука
551-001-00029639-61

Комерцијална банка а.д. Бања Лука
571-010-00001043-39

851

На основу члана 9. став 2. Закона о министарским, владиним и другим именовањима Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 41/03) и члана 246. Закона о тржишту хартија од вриједности ("Службени гласник Републике Српске", бр. 92/06 и 34/09), председник Републике доноси

ОДЛУКУ

**О ИМЕНОВАЊУ КОМИСИЈЕ ЗА ИЗБОР ПРЕДСЈЕДНИКА,
ЗАМЈЕНИКА ПРЕДСЈЕДНИКА И ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ
ЗА ХАРТИЈЕ ОД ВРИЈЕДНОСТИ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

I

Именује се Комисија за избор председника, замјеника председника и чланова Комисије за хартије од вриједности Републике Српске (у даљем тексту: Комисија), у саставу:

1. Свџана Рудић, председник Комисије,
2. Данијела Новаковић, члан,
3. Славица Богдановић, члан,
4. Синиша Каран, члан и
5. Бојана Вукелић.

II

Комисија за избор ће радити у складу са Одлуком о утврђивању критеријума за избор и именовање председника, замјеника председника и чланова Комисије, расписаним Јавним конкурсом, одредбама Закона о тржишту хартија од вриједности и Закона о министарским, владиним и другим именовањима Републике Српске.

III

Задатак Комисије за избор је да размотри пријаве пријеле на конкурс, прикупи додатне информације о учесницима Јавног конкурса, обави интервјуе и предложи најбоље кандидате председнику Републике Српске.

IV

Ова одлука ступа на снагу даном доношења, а објавиће се у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 01-010-480-8/10
27. маја 2010. године
Бања Лука

Председник
Републике,
Академик др **Рајко Кузмановић**, с.р.

852

На основу тачке 2. Амандмана XL на Устав Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 28/94), доносим

УКАЗ

О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О ГАРАНТНОМ ФОНДУ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Проглашавам Закон о Гарантном фонду Републике Српске, који је Народна скупштина Републике Српске усвојила на Тридесет седмој сједници, одржаној 11., 12. и 13. маја 2010. године - а Вијеће народа 21. маја 2010. године потврдило да усвојеним Законом о Гарантном фонду Републике Српске није угрожен витални национални интерес конститутивних народа у Републици Српској.

Број: 01-020-522/10
25. маја 2010. године
Бања Лука

Председник
Републике,
Академик др **Рајко Кузмановић**, с.р.

ЗАКОН

О ГАРАНТНОМ ФОНДУ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

I - ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом уређују се оснивање, правни статус, дјелатност, коришћење средстава и начин управљања Гарантним фондом Републике Српске (у даљем тексту: Фонд).

Члан 2.

Фонд се оснива ради остваривања општег интереса који је изражен у пружању подршке развоју предузетништва кроз олакшавање приступа финансијским средствима потребним за обављање пословних дјелатности предузетника (правних и физичких лица) са сједиштем, односно пребивалиштем у Републици Српској, а посебно за:

- а) почетне пословне дјелатности,
- б) пословне активности младих предузетника,
- в) пословне активности жена,
- г) пројекте који доприносе запошљавању и очувању радних мјеста,
- д) извозно оријентисане пословне дјелатности,
- ђ) пословне дјелатности у области пољопривреде,
- е) производне дјелатности и услужне дјелатности повезане са производним сектором,
- ж) пројекте и пословне дјелатности за унапређивање економског развоја подручја са изузетно ниским животним стандардом или високом незапослености и
- з) друге одрживе пројекте.

Члан 3.

Фонд послује на економским принципима уз примјену уобичајених правила струке која се примјењују у банкама и другим финансијским организацијама, примјену одреда-

ба прописа којима се уређују облигациони односи и аката Фонда, уважавајући принципе дисперзије ризика везаних за издавање гаранција.

II - ОСНИВАЊЕ И ДЈЕЛАТНОСТ ФОНДА

Члан 4.

- (1) Оснивач Фонда је Република Српска.
- (2) Одлуку о оснивању Фонда доноси Влада Републике Српске (у даљем тексту: Влада).
- (3) Фонд има статус правног лица и уписује се у судски регистар као затворено акционарско друштво.
- (4) Пословно име Фонда је: Гарантни фонд Републике Српске, а. д. Бања Лука.
- (5) У сарадњи са међународним организацијама и институцијама Фонд може, уз пословно име из става 4. овог члана, користити и назив на енглеском језику: "Guarantee Fund of the Republic of Srpska".

(6) Сједиште Фонда је у Бањој Луци.

(7) Фонд има печат који садржи пословно име Фонда.

Члан 5.

(1) Дјелатност Фонда је издавање свих врста гаранција, супергаранција и контрагаранција, за обезбјеђење дијела обавеза по кредиту или другој финансијској обавези уговореним између предузетника са сједиштем, односно пребивалиштем у Републици Српској, као налогодавца гаранције и дужника по обезбијеђеној обавези, и банке или друге финансијске организације, као корисника гаранције и повјериоца по обезбијеђеној обавези.

(2) Гаранције Фонда се издају у писаној форми за обезбјеђење конкретне финансијске обавезе предузетника и гласе на одређени износ са ограниченим временом трајања.

Члан 6.

(1) Фонд не може издавати гаранције за финансирање трговинске дјелатности која је претежно базирана на увозним производима, угоститељске дјелатности која се искључиво или претежно односи на: точење пића (барови, бифеи и кафане), приређивање игара на срећу, коцкарнице, кладионице и финансијско посредовање.

(2) Фонд не може издавати гаранције за кредите који служе за отплату раније одобрених негарантованих кредита и финансијских обавеза предузетника код исте банке или друге финансијске организације.

Члан 7.

(1) Фонд може обављати стручне и административно-техничке послове и управљати гарантним фондом који општине оснивају у облику гарантних депозитних средстава орочених на посебним рачунима код пословних банака, у складу са прописима којима се уређује задуживање и издавање гаранција општина.

(2) Права и обавезе Фонда и општина по пословима из става 1. овог члана уређују се посебним уговором.

Члан 8.

(1) Фонд је обавезан по издатим гаранцијама, на основу овог закона, предузимати радње ради наплате потраживања по основу плаћених гаранција са рачуна Фонда.

(2) Контролу намјенског коришћења средстава по гарантованим кредитима или другим финансијским обавезама врше Фонд и банке или друге финансијске организације, у складу са закљученим уговором.

Члан 9.

(1) Статутом Фонда који доноси Скупштина Фонда уређују се надлежност, организација и начин избора органа Фонда, правила пословања, интерна ревизија, поступак измјене и допуне Статута и друга питања од значаја за рад и пословање Фонда.

(2) Скупштина Фонда донијеће Статут Фонда у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона.

III - СРЕДСТВА ФОНДА

Члан 10.

(1) Средства за оснивање и почетак рада Фонда обезбјеђује Република Српска.

(2) Основни капитал Фонда је 30.000.000,00 КМ и уплаћује се у новчаном облику.

(3) Основни капитал Фонда подијељен је на редовне акције, чија је номинална вриједности једна конвертибилна марка, које гласе на име и уписују се у Централни регистар хартија од вриједности, а. д. Бања Лука.

(4) Фонд је обавезан да одржава капитал Фонда најмање у висини износа основног капитала утврђеног у ставу 2. овог члана.

(5) Фонд је дужан да формира и одржава посебне резерве за покриће ризика и губитака везаних за издате гаранције, у складу са Статутом Фонда.

Члан 11.

(1) Средства Фонда обезбјеђују се из:

- а) буџета Републике Српске,
- б) буџета јединица локалне самоуправе,
- в) Развојног програма Републике Српске,
- г) кредитног задужења,
- д) емисијом хартија од вриједности,
- ђ) прихода Фонда,
- е) донација и
- ж) осталих извора.

(2) Средства Фонда користе се за реализацију циља из члана 2. овог закона, на начин и под условима утврђеним правилником који доноси Скупштина Фонда.

(3) Начин инвестирања у хартије од вриједности слободних средстава Фонда до њихове намјенске употребе уређује се посебним правилником који доноси Скупштина Фонда.

Члан 12.

Фонд за своје обавезе одговара властитом имовином.

IV - ОГРАНИЧЕЊА И УСЛОВИ ИЗДАВАЊА ГАРАНЦИЈА

Члан 13.

(1) Укупан износ издатих гаранција Фонда (гарантни потенцијал) не може бити већи од троструког износа основног капитала Фонда.

(2) Скупштина Фонда посебним актом утврђује највећи износ издатих гаранција за сваки гарантни програм.

Члан 14.

(1) Укупно излагање Фонда према једном предузетнику или групи повезаних предузетника по основу издатих гаранција не може бити веће од 5% вриједности основног капитала Фонда.

(2) Укупно излагање Фонда по основу издатих гаранција, према лицу које има лични интерес у правном послу са Фондом или се сматра повезаним лицем по прописима о привредним друштвима не може бити веће од 1% износа основног капитала Фонда, односно према свим наведеним лицима не може бити веће од 10% износа основног капитала Фонда.

(3) Укупан износ гарантованих обавеза према једној банци или другој финансијској организацији за предузетнике из става 1. овог члана не може бити већи од 30% гарантног потенцијала Фонда, уважавајући ограничења прописана овим чланом.

(4) Изузетно од става 3. овог члана, Влада, на образложени захтјев Фонда, може на одређени временски период одобрити да укупан износ гарантованих обавеза према једној банци или другој финансијској организацији буде већи од износа прописаног у ставу 3. овог члана.

(5) У обрачун укупног излагања Фонда, поред износа потенцијалних обавеза по издатим гаранцијама, укључују се и све доспјеле обавезе по издатим гаранцијама.

Члан 15.

(1) Групу повезаних предузетника чине два или више предузетника, у случају када због њихових међусобних односа, изложеност Фонда према њима представља јединствену изложеност ризику, односно када један од њих или они међусобно, имају директну или индиректну могућност контроле, односно утицаја над другим што је, у случају финансијских тешкоћа код једног од њих или више њих, изазвало или може да изазове финансијске проблеме и код осталих.

(2) Скупштина Фонда доноси акт којим утврђује критеријуме за одређивање групе повезаних предузетника.

Члан 16.

(1) Фонд може издати гаранције највише до 50% износа одобреног кредита или друге финансијске обавезе које је предузетнику одобрила банка или друга финансијска организација.

(2) Износ гаранција Фонда умањује се сразмјерно износу испуњених гарантованих обавеза предузетника, а ограничење из става 1. овог члана примјењује се на преостали износ гарантованог кредита или друге финансијске обавезе.

(3) Наплатом потраживања од предузетника, по основу плаћених гаранција и накнада, измирују се потраживања Фонда и банке или друге финансијске организације од предузетника, пропорционално њиховом учешћу у обезбјеђењу дијела обавеза по кредиту или другој финансијској обавези.

Члан 17.

Приликом одлучивања о издавању гаранције, у оквиру појединачних гарантних програма, Фонд ће посебно цијенити:

а) начин и износ обезбјеђења кредита или друге финансијске обавезе који се гарантују,

б) кредитни ризик предузетника,

в) оцјену кредитног бонитета предузетника код банке или друге финансијске организације, чији се кредит или финансијска обавеза гарантује, а на основу успостављеног система праћења уредности испуњења обавеза предузетника према банци или другој финансијској организацији и

г) учешће банке или друге финансијске организације у покрићу ризика и слично.

Члан 18.

(1) Услови, критеријуми и поступак, као и минимални и максимални рок издавања гаранција Фонда, у складу са овим законом, прописују се правилником, који доноси Скупштина Фонда.

(2) Условје, критеријуме, поступак и рок издавања гаранција Фонд је дужан транспарентно објављивати и учинити доступним предузетницима и јавности.

V - ОРГАНИ ФОНДА

Члан 19.

Органи Фонда су: скупштина, надзорни одбор и директор.

Члан 20.

(1) Функцију Скупштине Фонда, као једночланог акционарског друштва, врши Влада.

(2) У случају трансформације Фонда у вишечлано акционарско друштво, Република Српска задржава најмање 51% акција са правом гласа, а Скупштина акционара се формира у складу са законом и другим прописима.

Члан 21.

Надлежност, састав, трајање мандата и начин избора чланова Надзорног одбора Фонда уређују се Статутом Фонда.

Члан 22.

(1) Фонд заступа директор Фонда.

(2) Директора Фонда именује и разрјешава Надзорни одбор Фонда, на основу претходно спроведеног јавног конкурса.

(3) Надлежност, начин избора, трајање мандата и разрјешење директора прије истека мандата уређују се Статутом Фонда.

VI - ФИНАНСИРАЊЕ ФОНДА

Члан 23.

(1) Оперативни трошкови Фонда финансирају се из накнада и прихода остварених властитим пословањем.

(2) Изузетно од става 1. овог члана, средства за почетак рада и оперативни трошкови Фонда у случају недостајућих накнада и прихода из властитог пословања, могу се финансирати из буџета Републике Српске, у складу са прописима којима се уређује буџетски систем Републике Српске.

(3) Остварена добит Фонда распоређује се у резерве и капитал Фонда, на основу одлуке Скупштине Фонда.

Члан 24.

(1) Фонд обрачунава и наплаћује накнаду која се састоји из премије и провизије.

(2) Премија је накнада за ризик, која се изражава као проценат и обрачунава се на износ остатка дуга на који је издата гаранција, а обрачунава се и наплаћује унапријед за тромјесечни период.

(3) Провизија је накнада за трошкове обраде и издавања гаранције, која се изражава као проценат, обрачунава на износ дуга на који се издаје гаранција и наплаћује се приликом издавања гаранције.

(4) Фонд не може лицима која имају лични интерес у правном послу са Фондом, или се сматрају повезаним лицима по прописима о привредним друштвима, обрачунавати и наплаћивати повољније накнаде од накнада које обрачунава и наплаћује другим лицима.

Члан 25.

(1) Износ премија, које се утврђују за поједине гарантне програме, зависе од:

а) износа и трајања финансијске обавезе чије се гарантовање тражи,

б) начина и износа обезбјеђења гарантоване обавезе,

в) области пословања предузетника,

г) процјене ризика и

д) других услова.

(2) Износ накнада из члана 24. став 1. овог закона за сваки гарантни програм утврђују се посебним актом Скупштине Фонда, уз обавезу годишње ревизије висине накнада у зависности од стварних трошкова и губитака насталих издавањем гаранција.

VII - ИЗВЈЕШТАВАЊЕ И РЕВИЗИЈА

Члан 26.

(1) Рад Фонда је јаван.

(2) Јавност рада се остварује јавношћу одлука и рада органа Фонда, достављањем извјештаја о раду и пословању и објављивањем општих аката и одлука.

(3) Статутом Фонда одређују се подаци и информације које се, у складу са прописима о привредним друштвима, сматрају пословном тајном, коју су дужни чувати директор, чланови органа и запослени у Фонду, као и случајеви у којима се подаци и информације које су јавне не могу сматрати пословном тајном.

Члан 27.

(1) Годишњи извјештај о раду и пословању Фонд доставља Народној скупштини Републике Српске путем Владе.

(2) Извјештај из става 1. овог члана, осим показатеља о раду и финансијском пословању Фонда, садржи и податке о износу укупно одобрених гаранција, издатим гаранцијама по пословним дјелатностима и корисницима, измирењу обавеза од стране предузетника, износу наплаћених гаранција са рачуна Фонда и друго.

Члан 28.

(1) Ревизију Фонда у складу са законом којим се уређује ревизија јавног сектора врши Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске.

(2) Ревизију финансијских извјештаја Фонда, у складу са законом, обавља привредно друштво за ревизију које је лиценцирано у складу са прописима о рачуноводству и ревизији.

Члан 29.

(1) Фонд је дужан да организује интерну ревизију као независну активност систематског и дисциплинованог приступа процјени и унапређења ефективности процеса управљања, контроле и управљања ризиком.

(2) Начин организовања интерне ревизије уређује се Статутом Фонда.

(3) Фонд је дужан да успостави свеобухватне процедуре за успјешно праћење и контролу гарантног портфеља Фонда, у складу са Статутом Фонда.

VIII - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 30.

Влада ће донијети одлуку о оснивању Фонда у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 31.

(1) До избора директора Фонда послове из дјелокруга директора обављаће вршилац дужности директора Фонда, кога је Влада дужна именовати у року од 15 дана од дана доношења одлуке о оснивању Фонда.

(2) Влада је обавезна објавити конкурс за избор и именовање директора у року од 30 дана од дана доношења Статута Фонда.

Члан 32.

Пријава за упис Фонда у судски регистар подноси се надлежном суду у року од 30 дана од дана доношења одлуке о оснивању Фонда.

Члан 33.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 01-655/10
11. маја 2010. године
Бања Лука

Предсједник
Народне скупштине,
Мр **Игор Радојичић**, с.р.

853

На основу тачке 2. Амандмана XL на Устав Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 28/94), доносим

УКАЗ

О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О ПРЕНОСУ ПРАВА СВОЈИНЕ НА КАПИТАЛУ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ У ПРЕДУЗЕЊИМА КОЈА ОБАВЉАЈУ КОМУНАЛНЕ ДЈЕЛАТНОСТИ НА ЈЕДИНИЦЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

Проглашавам Закон о преносу права својине на капитал Републике Српске у предузећима која обављају комуналне дјелатности на јединице локалне самоуправе, који је Народна скупштина Републике Српске усвојила на Тридесет седмој сједници, одржаној 11., 12. и 13. маја 2010. године - а Вијеће народа 21. маја 2010. године потврдило да усвојеним Законом о преносу права својине на капитал Републике Српске у предузећима која обављају комуналне

дјелатности на јединице локалне самоуправе није угрожен витални национални интерес конститутивних народа у Републици Српској.

Број: 01-020-523/10
25. маја 2010. године
Бања Лука

Предсједник
Републике,
Академик др **Рајко Кузмановић**, с.р.

ЗАКОН

О ПРЕНОСУ ПРАВА СВОЈИНЕ НА КАПИТАЛУ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ У ПРЕДУЗЕЊИМА КОЈА ОБАВЉАЈУ КОМУНАЛНЕ ДЈЕЛАТНОСТИ НА ЈЕДИНИЦЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

Члан 1.

Овим законом уређују се пренос права својине на капитал Републике Српске (у даљем тексту: Република) у предузећима која обављају комуналне дјелатности (у даљем тексту: предузеће) на јединице локалне самоуправе, капитал који се преноси у својину јединице локалне самоуправе, начин и поступак преноса права својине, ограничења у располагању пренесеним капиталом, смањење основног капитала Акцијског фонда а.д. Бања Лука (у даљем тексту: Акцијски фонд) и правни положај чланова органа предузећа након преноса права својине.

Члан 2.

Право својине на капиталу Републике у предузећима преноси се без накнаде на јединице локалне самоуправе на чијој територији се налази сједиште предузећа.

Члан 3.

Под капиталом, у смислу овог закона, подразумијева се капитал Републике исказан у акцијама и удјелима у предузећима, као и капитал Републике у предузећима која се нису организовала и ускладила своја општа акта са важећим законима и који је унесен у портфељ Акцијског фонда до дана ступања на снагу овог закона.

Члан 4.

(1) Предузеће је, у смислу овог закона, оно предузеће које обавља комуналне дјелатности утврђене у Закону о комуналним дјелатностима ("Службени гласник Републике Српске", бр. 11/95, 18/95 и 51/02).

(2) Надлежна министарства, у сарадњи са јединицама локалне самоуправе, доставиће, у року од седам дана од дана ступања на снагу овог закона, списак предузећа из члана 1. овог закона и јединица локалне самоуправе на које се врши пренос права својине Влади Републике Српске (у даљем тексту: Влада).

(3) На достављени списак из става 2. овог члана Влада даје сагласност. Након давања сагласности, списак се објављује у "Службеном гласнику Републике Српске".

Члан 5.

(1) Предузећа која нису извршила организовање и усклађивање општих акта са важећим законима дужна су, у сарадњи са надлежним органима јединица локалне самоуправе, окончати поступак организовања и усклађивања општих аката, као и поднијети одговарајуће пријаве надлежним јавним регистрима у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона.

(2) Предузећа која су окончала поступак организовања и усклађивања општих аката са важећим законима ће, у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона, поднијети пријаве надлежним јавним регистрима за упис промјене оснивача, односно акционара или члана.

(3) Акта предузећа из става 1. овог члана у којима је Република једини власник, а која су потребна за организовање и усклађивање са важећим законима, доноси начелник општине, односно градоначелник, у функцији скупштине предузећа.

(4) Начелник општине, односно градоначелник обавезује се да у предузећу у коме Република није једини вла-

сник сазове скупштину ради доношења аката из става 1. овог члана.

(5) Послове из надлежности скупштине једночланог акционарског друштва, односно једночланог друштва са ограниченом одговорношћу врши законом овлашћени представник јединице локалне самоуправе.

(6) У осталим акционарским друштвима и друштвима са ограниченом одговорношћу, јединицу локалне самоуправе у скупштини друштва заступа законом овлашћени представник јединице локалне самоуправе или лице које он овласти.

Члан 6.

(1) У предузећу из члана 5. став 1. овог закона, у којем није утврђена вриједност државног капитала према почетном билансу стања, а на којем се право својине преноси на јединице локалне самоуправе, вриједност државног капитала утврђује се рјешењем Инвестиционо-развојне банке Републике Српске а.д. Бања Лука (у даљем тексту: Банка) на основу посљедњих годишњих финансијских извјештаја.

(2) У поступку утврђивања вриједности државног капитала из става 1. овог члана, надлежни орган јединице локалне самоуправе има право да затражи ревизију финансијских извјештаја или процену вриједности капитала.

Члан 7.

(1) Јединица локалне самоуправе може да располаже капиталом на којем се пренесе право својине у складу са овим законом, под условом да се њено учешће у основном капиталу предузећа не смањи испод 51%.

(2) У предузећу у чијем је основном капиталу учешће јединице локалне самоуправе након преноса права својине у складу са овим законом мање од 51%, јединица локалне самоуправе може да располаже пренесеним капиталом под условом да се њено учешће у основном капиталу предузећа не смањи испод 26%.

(3) Учешће јединице локалне самоуправе у основном капиталу предузећа не може се смањити по било којем основу испод процената наведених у ст. 1. и 2. овог члана.

Члан 8.

(1) Приликом уписа преноса права својине на акцијама у Централном регистру хартија од вриједности а.д. Бања Лука (у даљем тексту: Централни регистар) са Републике на јединицу локалне самоуправе, Централни регистар ће по службеној дужности уписати забрану права располагања на пренесеним акцијама, до процената који су наведени у члану 7. ст. 1. и 2. овог закона.

(2) Приликом уписа преноса права својине на удјелу у судском регистру са Републике на јединицу локалне самоуправе, регистарски суд ће по службеној дужности уписати забрану права располагања на пренесеном удјелу до процената који су наведени у члану 7. ст. 1. и 2. овог закона.

Члан 9.

Предузеће је дужно да, у року од три дана од окончања поступака код надлежних јавних регистара, обавијести Банку о преносу права својине на капиталу из члана 3. овог закона на јединице локалне самоуправе.

Члан 10.

(1) Даном уписа преноса права својине на акцијама у Централни регистар, односно даном уписа преноса права својине на удјелу у судски регистар пренесене акције, односно удио, искњижавају се из имовине Акцијског фонда.

(2) Након уписа преноса својине из става 1. овог члана, Влада ће разријешити дужности именоване представнике државног капитала у скупштинама акционара предузећа.

(3) Надлежни органи предузећа могу да донесу одлуку о разрјешењу чланова органа предузећа који су предложени и изабрани као представници државног капитала и прије истека мандата на који су изабрани.

Члан 11.

(1) Након истека рока из члана 5. став 1. овог закона, Банка је дужна, у року од 30 дана, да покрене поступак смањења основног капитала Акцијског фонда по основу преноса права својине на капиталу из члана 3. овог закона на јединице локалне самоуправе.

(2) Одлука о смањењу основног капитала објављује се у "Службеном гласнику Републике Српске" и једном дневном листу доступном на територији Републике, два пута у размаку од 15 дана, са позивом повјериоцима да пријаве своја потраживања у року од десет дана од дана другог објављивања.

Члан 12.

Надзор над примјеном овог закона вршиће Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију, Министарство саобраћаја и веза и Министарство управе и локалне самоуправе.

Члан 13.

Овај закон објављује се у "Службеном гласнику Републике Српске", а ступа на снагу 1. јануара 2011. године.

Број: 01-657/10
11. маја 2010. године
Бања Лука

Предсједник
Народне скупштине,
Мр **Игор Радојичић**, с.р.

854

На основу тачке 2. Амандмана XL на Устав Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 28/94), доносим

УКАЗ

О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О ПРЕДМЕТИМА ОПШТЕ УПОТРЕБЕ

Проглашавам Закон о предметима опште употребе, који је Народна скупштина Републике Српске усвојила на Тридесет седмој сједници, одржаној 11., 12. и 13. маја 2010. године - а Вијеће народа 21. маја 2010. године потврдило да усвојеним Законом о предметима опште употребе није угрожен витални национални интерес конститутивних народа у Републици Српској.

Број: 01-020-524/10
25. маја 2010. године
Бања Лука

Предсједник
Републике,
Академик др **Рајко Кузмановић**, с.р.

ЗАКОН

О ПРЕДМЕТИМА ОПШТЕ УПОТРЕБЕ

I - ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

(1) Овим законом се, у сврху заштите здравља људи и животне средине, уређују услови које у погледу безбједности морају испуњавати предмети опште употребе који се производе или увозе ради стављања на тржиште предмета опште употребе, рекламирање, здравствени надзор и друга питања у вези са предметима опште употребе.

(2) Одредбе овог закона односе се и на сировине и адитиве у производњи предмета опште употребе.

Члан 2.

Поједини изрази који се користе у овом закону имају следеће значење:

а) предмети опште употребе су:

- 1) материјали и предмети који долазе у непосредан додир са храном,
- 2) предмети широке потрошње,
- 3) дјечије играчке,
- 4) детерџенти;

б) производ означава било који производ који је намијењен потрошачима, било да је нов, коришћен или прерађен;

в) безбједан производ означава производ који под нормалним условима употребе уз захтијevano одржавање не представља било какву опасност или само минимум опасности, која је у складу са употребом тог производа, узимајући у обзир карактеристике производа, утицај на друге производе, обиљежавање, упозорења или упутства за његову употребу или информације које се тичу тог производа;

г) опасан производ је сваки производ који не испуњава дефиницију безбједног производа;

д) озбиљан ризик означава било коју озбиљну опасност, укључујући и оне видове опасности које нису тренутне, а захтијевају брзу интервенцију надлежних органа;

ђ) произвођач је правно или физичко лице (предузетник) које је регистровано за обављање дјелатности производње предмета опште употребе, које има сједиште у Републици Српској (у даљем тексту: Република);

е) дистрибутер је правно или физичко лице (предузетник) које се бави прометом предмета опште употребе у ланцу снабдијевања, која не смије имати утицај на безбједност производа;

ж) стављање производа на тржиште је превоз, складиштење, продаја, коришћење, односно употреба предмета опште употребе у пружању услуга, као и сваки други начин њиховог стављања на тржиште, укључујући увезене предмете опште употребе и предмете опште употребе намијењене за извоз;

з) повлачење производа подразумијева сваку мјеру којом се спречава дистрибуција или враћа опасан производ који је учињен доступним потрошачу и

и) стандард подразумијева стандард усвојен од европских тијела за стандардизацију објављен у Европској унији (ЕУ), стандард објављен у БиХ (БАС) и ISO стандард.

II - БЕЗБЈЕДНОСТ ПРЕДМЕТА ОПШТЕ УПОТРЕБЕ

Члан 3.

На тржиште се мора ставити безбједан предмет опште употребе.

Члан 4.

Под безбједним предметом опште употребе подразумијева се предмет опште употребе који у погледу декларације, сензорних својстава, састава, микробиолошке исправности, врсте и садржаја штетних и других материја не могу штетно утицати на здравље људи и животну средину.

Члан 5.

(1) Материјали и предмети који долазе у непосредан додир са храном су материјали од којих су израђени предмети опште употребе и предмети који долазе у непосредан додир са храном, као што су посуђе, прибор, опрема, уређаји и амбалажа која се користи у пословању с храном.

(2) Министар здравља и социјалне заштите (у даљем тексту: министар) ће донијети правилник о безбједности материјала и предмета из става 1. овог члана.

Члан 6.

(1) Предмети широке потрошње су посуђе, прибор, опрема и уређаји за производњу козметичких производа, амбалажа за предмете широке потрошње, козметички производи, средства за одржавање чистоће, дуван, дуванске прерађевине и прибор за пушење, као и предмети и средства која при коришћењу долазе у непосредан додир са кожом и слузницом.

(2) Министар доноси правилник о безбједности предмета широке потрошње из става 1. овог члана.

Члан 7.

(1) Дјечије играчке су сви производи или обликовани материјали намијењени за игру дјеце до 14 година старо-

сти и производи који могу доћи у додир са усном шупљином и кожом дјетета.

(2) Министар доноси правилник о безбједности дјечијих играчака.

Члан 8.

Детерцент је свака супстанца или препарат који садржи сапуне и/или друге сурфактанте (површински активне материје) и користи се за прање и чишћење, а која мора испуњавати услове у складу са законом који регулише област хемикалија.

Члан 9.

Предмет опште употребе сматра се да није безбједан ако:

а) су предмету опште употребе састав или сензорна својства због физичких, хемијских, микробиолошких или других процеса измијењени у мјери да није прикладан за употребу,

б) је по својој намјени, саставу, облику или начину израде и/или обраде опасан по здравље када се употребљава у сврху за коју је намијењен и на предвиђен начин,

в) садржи састојке и адитиве који нису допуштени или ако их садржи у недопуштеној количини, или ако су технолошки неправилно примиијењени,

г) садржи штетне микроорганизме или њихове производе или садржи микроорганизме и њихове производе у количинама већим од допуштених,

д) садржи штетне материје изнад допуштених количина,

ђ) садржи природне отровне материје у количинама штетним за здравље,

е) у додиру с храном или другим предметом опште употребе отпушта штетне материје у количинама већим од прописаних или материје које могу мијењати сензорна својства хране и/или предмета опште употребе или прелазе у количинама штетним за здравље,

ж) садрже радионуклиде изнад одређене границе или су озрачени изнад границе одређене прописима,

з) је механички загађен примјесама које могу бити штетне за здравље људи или изазивају гађење и

и) нема декларацију или му је истекао рок употребе означен на декларацији и онај који нема податке о року употребе, а ради се о производу за који је то изричито прописано.

Члан 10.

(1) Лабораторијска испитивања безбједности предмета опште употребе могу обављати лабораторије овлашћене од стране Министарства (у даљем тексту: овлашћена лабораторија).

(2) Министар доноси рјешење о испуњености услова за обављање лабораторијских испитивања, против којег није дозвољена жалба, али се може покренути управни спор.

(3) Рјешење из става 2. овог члана објављује се у "Службеном гласнику Републике Српске".

(4) Министар доноси правилник о утврђивању услова у погледу кадра, простора и опреме које морају испуњавати овлашћене лабораторије.

Члан 11.

Накладу трошкова утврђивања безбједности предмета опште употребе који се производе или стављају на тржиште сноси произвођач или дистрибутер.

III - ПРОИЗВОДЊА И СТАВЉАЊЕ НА ТРЖИШТЕ

Члан 12.

(1) Произвођач је дужан, у оквиру своје дјелатности, упознати потрошача о битним информацијама о производу, ради информисања о ризику по здравље везаном за својство производа у предвиђеном року употребе.

(2) Информацију о ризику из става 1. овог члана произвођач је дужан дати када ти ризици нису директно видљиви без адекватних упозорења и ради предузимања мјера опреза код таквих ризика.

(3) Упозорења из ст. 1. и 2. овог члана не ослобађају произвођача од обавезе стављања на тржиште само безбједних производа, нити других обавеза прописаних овим или посебним законом.

Члан 13.

(1) За производњу предмета опште употребе могу се, у прописаним количинама, употребљавати само супстанце чија је употреба за ту сврху дозвољена у складу са добром произвођачком праксом, стандардима, овим законом и другим прописима.

(2) Састојци и адитиви који су додати предмету опште употребе морају бити наведени у декларацији.

Члан 14.

(1) Ако произвођач или дистрибутер сазна или оправдано посумња да предмет опште употребе који је произведен или стављен на тржиште није безбједан у складу овим законом, дужан је одмах да обустави производњу предмета опште употребе, односно повуче предмет опште употребе са тржишта и о томе обавијести здравствено-санитарну инспекцију.

(2) Обавеза из става 1. овог члана односи се и на овлашћену лабораторију која по сазнању околности, односно основане сумње из става 1. овог члана је обавезна о томе обавијести здравствено-санитарну инспекцију.

Члан 15.

(1) За обављање дјелатности производње и стављања на тржиште предмета опште употребе произвођач или дистрибутер мора имати грађевинске објекте који морају испуњавати санитарно-хигијенске услове.

(2) Произвођач који производи козметичке производе и средства за дезинфекцију, поред услова из става 1. овог члана, мора имати одговарајући број радника одговарајуће стручне спреме са завршеним првим циклусом студијског програма, под чијим се надзором обавља производња.

(3) Дистрибутер који се бави стављањем на тржиште козметичких производа мора имати посебан простор за складиштење који ће осигурати услове у погледу њихове безбједности.

(4) Министар доноси правилник о посебним условима за производњу и стављање на тржиште предмета опште употребе из ст. 1, 2. и 3. овог члана.

Члан 16.

(1) Код производње козметичких производа, лица која на својим радним мјестима долазе у непосредан додир са истим подлијежу здравственом надзору.

(2) Лица из става 1. овог члана дужна су да носе посебну радну одјећу и радну обућу којом се осигуравају сигурни услови производње, те да испуњавају друге услове у складу са законом.

(3) Радна одјећа и обућа лица из става 2. овог члана не смије се употребљавати изван радних просторија.

Члан 17.

(1) Произвођач или дистрибутер који производи или увози предмете опште употребе дужан је у овлашћеној лабораторији обављати лабораторијско испитивање у погледу безбједности производа и водити записнике о обављеним испитивањима.

(2) Произвођач који производи козметичке производе дужан је испитивати микробиолошку чистоћу у производњи.

Члан 18.

(1) Предмет опште употребе који се ставља на тржиште у Републици мора имати декларацију.

(2) Увезени предмет опште употребе мора имати увјерење (сертификат) о безбједности издато од стране надлежног органа земље извознице.

Члан 19.

Предмет опште употребе не може се ставити на тржиште ако:

а) састав не одговара декларацији,

б) је декларација непотпуна,

в) декларација није лако уочљива,

г) је амбалажа оштећена у мјери да не обезбјеђује здравствену исправност и

д) декларација није разумљива или није написана на језику који је у службеној употреби у Републици.

Члан 20.

Превоз предмета опште употребе мора се обављати на начин и под условима тако да не утиче на њихову безбједност.

IV - РЕКЛАМИРАЊЕ

Члан 21.

Рекламирање, давање препорука и савјета потрошачима о предметима опште употребе дозвољено је само за безбједне производе.

Члан 22.

(1) Забрањено је рекламирање предмета опште употребе на начин који би потрошаче могао довести у заблуду у погледу стварног састава, својства и намјене.

(2) Забрањено је приписивање и рекламирање љековитог својства предмету опште употребе.

(3) Забрањено је рекламирање прибора за пушење путем средстава јавног информисања, свих облика рекламе на јавним мјестима, објектима и средствима јавног превоза, путем књига, часописа, календара и одјевних предмета, наљепница, плаката и летака ако су те наљепнице, плакати и леци одвојени од амбалаже прибора за пушење.

(4) Забрана из става 3. овог члана не односи се на стручне књиге, часописе и друге стручне публикације, ако су намијењене искључиво произвођачима или продавачима тих производа.

V - ЗДРАВСТВЕНИ НАДЗОР

Члан 23.

(1) Предмети опште употребе који се стављају у промет у Републици подлијежу здравственом надзору.

(2) Осим надзора из става 1. овог члана, предмети опште употребе подлијежу и контроли квалитета.

Члан 24.

Здравствени надзор у складу са овим законом обухвата надзор над производњом и стављањем на тржиште предмета опште употребе.

Члан 25.

(1) Здравствени надзор над производњом обухвата унутрашњи и инспекцијски надзор.

(2) Надзор над стављањем на тржиште обухвата инспекцијски надзор.

Члан 26.

Унутрашњи надзор подразумева обавезу произвођача да:

а) води документацију о набавци и исправности сировина и амбалаже,

б) спроводи систем контроле услова за производњу у погледу простора, опреме, кадра и превоза у поступку производње и

в) спроводи систем контроле производа.

Члан 27.

(1) Инспекцијски надзор обухвата контролу спровођења унутрашњег надзора, услова за производњу, као и свих фаза производног поступка, контролу готовог производа и надзор над стављањем на тржиште предмета опште употребе.

(2) Инспекцијски надзор обављају здравствено-санитарни инспектори у складу са законом који регулише област инспекцијског надзора.

Члан 28.

(1) Здравствено-санитарни инспектор у обављању инспекцијског надзора, ради провјере безбједности, има право узимати узорке предмета опште употребе у производњи и на тржишту, укључујући и сировине у поступку производње, те их дати на испитивање овлашћеној лабораторији.

(2) Инспектор у обављању надзора може прегледати све радне и помоћне просторије, просторе, документацију, прописане евиденције, односно записнике, опрему, предмете опште употребе, те предмете рада и пословања, који подлијежу санитарном надзору, узимати узорке за анализу, узимати изјаве одговорних радника и изјаве свједока, а по потреби користити и услуге истакнутих стручњака и овлашћених лабораторија, као и утврђивати идентитет лица када је то у интересу здравствено-санитарног надзора.

Члан 29.

(1) Узорци узети за анализу евидентирају се записнички и пломбирају од стране инспектора.

(2) Субјекти у пословању са предметима опште употребе дужни су надлежним инспекторима дати без накнаде на располагање потребне количине предмета опште употребе као узорке за лабораторијско испитивање.

Члан 30.

(1) Инспектор је дужан да узорак предмета опште употребе узет за анализу достави овлашћеној лабораторији.

(2) Овлашћена лабораторија којој је узорак достављен обавезна је да обави анализу узорка, сачини извјештај и достави га инспектору који је доставио узорак.

(3) Извјештај из става 2. овог члана треба да садржи датум достављања узорка, датум почетка и завршетка анализе, те резултате анализе, односно мишљење да ли је узорак исправан или неисправан, а ако је неисправан, због чега је неисправан.

(4) Резултат анализе узорка не може се побијати ако је обављена суперанализа референтне лабораторије.

(5) Инспектор из става 1. овог члана обавезан је о резултату анализе обавијестити лице од којег је узорак узет.

(6) Власник предмета за који је анализом која је извршена у овлашћеној лабораторији утврђена неисправност има право затражити суперанализу у неком од референтних лабораторија у року од три дана од дана достављања резултата анализе.

Члан 31.

(1) Здравствени надзор над предметима опште употребе који се увозе ради стављања на тржиште обавља се на царинској испостави.

(2) Здравствени надзор из става 1. овог члана обавља здравствено-санитарни инспектор.

Члан 32.

Предмети опште употребе који се увозе, односно привремено увозе или извозе због прераде, дораде или обраде, у погледу безбједности морају испуњавати услове прописане овим законом.

Члан 33.

(1) Увозник предмета опште употребе обавезан је, прије царинења, у мјесту у којем се обавља здравствено-санитарни надзор, поднијети здравствено-санитарном инспектору захтјев за преглед пошиљке коју увози ради утврђивања његове безбједности.

(2) Изузетно од одредбе става 1. овог члана, на основу сагласности здравствено-санитарног инспектора, увозник може оцаринити пошиљку и без доказа о њеној безбједности ако су узети узорци за лабораторијско испитивање.

(3) Сагласност из става 2. овог члана доставља се здравствено-санитарном инспектору у мјесту испоруке, односно складиштења пошиљке.

(4) Сагласност из става 2. овог члана садржи и податке о мјесту и условима складиштења, начину превоза и обавезама складиштара и увозника и друге услове важне за чување исправности пошиљке.

(5) Увозник не смије стављати на тржиште нити прерађивати пошиљку из става 1. овог члана до доношења рјешења којим се утврђује да је пошиљка безбједна.

Члан 34.

Одредбе овог закона примјењују се и на предмете опште употребе који се увозе на консигнациона складишта у Републици.

Члан 35.

Накнада трошкова здравственог надзора предмета опште употребе обавља се у складу са законом који регулише област инспекцијског надзора.

Члан 36.

У обављању инспекцијског надзора над производњом и стављањем на тржиште предмета опште употребе инспектор има право и дужност да предузме сљедеће мјере:

а) привремено забрани производњу и стављање на тржиште и употребу предмета опште употребе, за које се посумња да нису безбједни, док се лабораторијским испитивањима не утврди њихова исправност,

б) забрани производњу, стављање на тржиште и употребу предмета опште употребе који нису безбједни,

в) нареди уништавање предмета опште употребе који нису безбједни,

г) забрани стављање на тржиште предмета опште употребе који није безбједан, а који се увози, односно нареди његово враћање пошиљаоцу или уништавање ако се пошиљаоцу пошиљка не може вратити,

д) нареди отклањање недостатака у производњи и у поступку стављања на тржиште предмета опште употребе и

ђ) привремено забрани производњу и стављање на тржиште предмета опште употребе у случају неиспуњавања прописаних услова, док се исти не испуне.

Члан 37.

Инспектори код обављања надзора над производњом и стављањем на тржиште предмета опште употребе имају права и дужности мјере из члана 36. овог закона изрећи усмено, у складу са законом који регулише област инспекцијског надзора, кад:

а) опасност или основана сумња на опасност за здравље или живот људи захтијева да се одређена мјера предузме одмах, без одгађања и

б) постоји опасност или основана сумња на опасност од прикривања, замјене или уништења предмета опште употребе или доказа, ако се мјера осигурања не предузме одмах.

Члан 38.

(1) Лицу од којег се узима узорак за лабораторијско испитивање, због сумње у његову безбједност, може се изрећи мјера забране стављања на тржиште тих предмета до окончања лабораторијских испитивања.

(2) Мјера из става 1. овога члана изриче се усменим рјешењем на које се може изјавити жалба која не одгађа извршење рјешења, у складу са законом који регулише област инспекцијског надзора.

(3) Ако се лабораторијским испитивањима узорак утврди да предмет опште употребе није безбједан, инспектор ће потврдити својим рјешењем изречену мјеру из ста-

ва 1. овог члана и забранити свако располагање тим предметом за људску употребу.

(4) Инспектор рјешењем наређује уништавања предмета опште употребе, ако:

а) од предмета опште употребе пријети непосредна опасност по здравље људи,

б) власник предмета опште употребе не достави у року који му здравствено-санитарни инспектор одреди, приједлог за прераду у друге сврхе и

в) не преради предмет опште употребе у року који му одреди здравствено-санитарни инспектор.

(5) Трошкове у вези с уништавањем и прерадом предмета опште употребе у друге сврхе сноси власник предмета опште употребе.

VI - КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 39.

Ко производи ради продаје, продаје или на други начин ставља у промет опасне предмете опште употребе, казниће се према Кривичном закону Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", бр. 49/03, 108/04, 37/06 и 70/06).

Члан 40.

(1) Новчаном казном у износу од 5.000 КМ до 30.000 КМ казниће се за прекршај произвођач или дистрибутер предмета опште употребе ако:

а) стави на тржиште предмет опште употребе који није безбједан (члан 3.),

б) сазна или оправдано посумња да предмет опште употребе није безбједан, а одмах не обустави производњу и не повуче производ са тржишта (члан 14. став 1.),

в) за производњу, односно стављање на тржиште предмета опште употребе користи објекте, просторије, односно уређаје, а за исто нема одговарајуће рјешење о испуњености услова (члан 15.),

г) не обави лабораторијско испитивање производа у овлашћеној лабораторији, не води записнике о обављеним испитивањима, или ако не испитује микробиолошку чистоћу у производњи (члан 17.),

д) стави у промет предмет опште употребе који нема декларацију (члан 18. став 1.),

ђ) стави на тржиште предмет опште употребе који нема увјерење о безбједности предмета опште употребе (члан 18. став 2.),

е) инспектору не стави на располагање потребне количине узорка за лабораторијско испитивање (члан 29. став 2.) и

ж) стави на тржиште или прерађује предмет опште употребе прије доношења рјешења којим се утврђује да је исти безбједан (члан 33. став 5.).

(2) За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном у износу од 1.000 КМ до 6.000 КМ.

Члан 41.

(1) Новчаном казном у износу од 3.000 КМ до 18.000 КМ казниће се за прекршај произвођач или дистрибутер предмета опште употребе ако:

а) на декларацији нема податке о састојцима и адитивима који су додати предмету опште употребе (члан 13. став 2.),

б) лица која на радним мјестима долазе у непосредан додир са козметичким производима не носе посебну радну одјећу и обућу (члан 16. став 2.) и

в) рекламира предмете опште употребе супротно одредбама члана 22. ст. 1, 2. и 3.

(2) За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном у износу од 1.000 КМ до 6.000 КМ.

VII - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 42.

Министар ће у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона донијети правилнике:

а) Правилник о безбједности материјала и предмета који долазе у непосредан додир са храном (члан 5.),

б) Правилник о безбједности предмета широке потрошње (члан 6.),

в) Правилник о безбједности дјечијих играчака (члан 7.),

г) Правилник о утврђивању услова у погледу кадра, простора и опреме које морају испуњавати лабораторије (члан 10.) и

д) Правилник о посебним условима за производњу и стављање на тржиште предмета опште употребе (члан 15.).

Члан 43.

До доношења правилника из члана 42. овог закона примјењују се преузети правилници донесени на основу Закона о здравственој исправности животних намирница и предмета опште употребе ("Службени лист СРЈ", бр. 53/91, 24/94, 28/96, 37/02 и 79/05).

Члан 44.

Ступањем на снагу овог закона престаје да важи преузети Закон о здравственој исправности животних намирница и предмета опште употребе ("Службени лист СФРЈ", број 53/91) у дијелу који се односи на предмете опште употребе.

Члан 45.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 01-658/10
12. маја 2010. године
Бања Лука

Предсједник
Народне скупштине,
Мр **Игор Радојичић**, с.р.

855

На основу тачке 2. Амандмана XL на Устав Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 28/94), доносим

УКАЗ

О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О УГОВОРИМА О ПРЕВОЗУ У ЖЕЉЕЗНИЧКОМ САОБРАЋАЈУ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Проглашавам Закон о уговорима о превозу у жељезничком саобраћају Републике Српске, који је Народна скупштина Републике Српске усвојила на Тридесет седмој сједници, одржаној 11., 12. и 13. маја 2010. године - а Вијеће народа 21. маја 2010. године потврдило да усвојеним Законом о уговорима о превозу у жељезничком саобраћају Републике Српске није угрожен витални национални интерес конститутивних народа у Републици Српској.

Број: 01-020-525/10
25. маја 2010. године
Бања Лука

Предсједник
Републике,
Академик др **Рајко Кузмановић**, с.р.

ЗАКОН

О УГОВОРИМА О ПРЕВОЗУ У ЖЕЉЕЗНИЧКОМ САОБРАЋАЈУ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

I - ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом уређују се права и обавезе који настану из уговора о превозу путника и ствари у жељезничком саобраћају, превоз путника, врсте пртљага и начин превоза

пртљага, превоз ствари, облик и садржај превозних исправа, одговорност превозника и пошиљаоца и остваривање потраживања.

Члан 2.

Поједини изрази употријебљени у овом закону имају следеће значење:

а) превозник је жељезничко предузеће са којим путник или пошиљалац ствари закључује уговор о превозу,

б) извршни превозник је жељезничко предузеће са којим путник или пошиљалац ствари није закључио уговор о превозу, а коме је превозник повјерио извршење жељезничког превоза потпуно или дјелимично,

в) корисник превоза је правно или физичко лице које, на основу уговора са превозником, стиче одређена права и преузима одређене обавезе,

г) наручилац превоза је лице које, у своје име а за рачун другог лица, закључује с превозником уговор о превозу,

д) пошиљалац је лице које, на основу уговора, предаје ствари на превоз,

ђ) прималац је лице које је овлашћено да у упутној станици преузме ствар предату на превоз,

е) ималац права је лице које на основу уговора о превозу има захтјев према превознику (пошиљалац и прималац),

ж) пошиљка је једна или више ствари које се предају на превоз са једном превозном исправом (товарни лист или пртљажница),

з) отпремна станица је мјесто у коме започиње уговорени превоз,

и) упутна станица је мјесто завршетка уговореног превоза,

ј) пртљак су ствари које путник има право да понесе са собом на основу уговора о превозу путника или општих услова о превозу пртљага,

к) ручни пртљак су ствари које се могу унијети у путничка кола и смјестити на одређено мјесто и које путник сам чува,

л) праћени пртљак су ствари и возила које се превозе скупа са путником у другој превозној јединици са превозном исправом (пртљажницом) и

љ) Правилник о међународном превозу опасне робе је правилник у складу са којим се врши означавање опасних ствари које се примају на превоз (у даљем тексту: RID).

Члан 3.

Тарифом или уговором између превозника и путника, односно пошиљаоца утврђују се права и обавезе, тако да се не може терет доказивања пребацити са превозника на друго лице, нити се могу предвидјети ограничења одговорности за превозника повољнија од ограничења предвиђених овим законом.

Члан 4.

(1) Тарифа садржи одредбе о општим и посебним условима превоза, као и податке потребне за израчунавање превознине и накнаде за споредне услуге.

(2) Жељезничко предузеће (у даљем тексту: превозник) утврђује тарифу из става 1. овог члана и јавно је објављује, тако да је доступна свим корисницима превоза.

(3) Промјена превознине, накнада за споредне услуге и друге измјене и допуне тарифе, којима се отежавају услови превоза у жељезничком саобраћају, не могу се примјенити прије истека започетог или уговореног превоза.

II - ПРЕВОЗ ПУТНИКА

1. Уговор о превозу путника

Члан 5.

Уговором о превозу путника превозник се обавезује да путника превезе до упутне станице, а путник да превознику плати цијену возне карте (у даљем тексту: превознина).

Члан 6.

(1) Превозник је дужан да путнику изда возну карту и да га превезе до упутне станице из члана 5. овог закона уговореном врстом и разредом воза, који су наведени у објављеном реду вожње и под условима у погледу удобности и хигијене који су, према врсти воза и дужини путовања, неопходни.

(2) Превозник је дужан да путнику обезбиједи означено мјесто у одређеном возу, ако је то посебно уговорено.

(3) Ако је то са наручиоцем превоза уговорено, превозник је дужан да путника превезе посебним возом, који није предвиђен редом вожње из став 1. овог члана.

Члан 7.

Превозник је дужан да ред вожње из члана 6. става 1. овог закона објави на прописан начин, а извод из реда вожње да истакне на видном мјесту у свакој станици отвореној за превоз путника.

Члан 8.

(1) Путник је дужан да прије започетог путовања прибави возну карту из члана 6. став 1. овог закона, која представља доказ о закљученом уговору о превозу из члана 5. овог закона, а ако у мјесту у којем почиње путовање нема путничке благајне, возну карту дужан је да купи у возу код службеног лица превозника.

(2) Путник је дужан да на захтјев службеног лица из става 1. овог члана покаже возну карту.

(3) Путник који не прибави возну карту у мјесту које има путничку благајну и који не може да покаже важећу возну карту у возу на захтјев службеног лица из става 1. овог члана, дужан је да плати, поред превознине, и додатак на превознину, а према тарифи из члана 3. овог закона.

(4) Возна карта из члана 6. став 1. овог закона мора да садржи следеће податке:

- а) назив превозника,
- б) датум издавања возне карте, односно датум закључења уговора,
- в) износ превознине,
- г) релацију путовања и
- д) врсту воза и разред вагона.

Члан 9.

(1) Уговор о превозу из члана 5. овог закона се може закључити са лицем које је обољело или за које постоји сумња да је обољело од неке заразне болести само ако су испуњени услови утврђени прописима који регулишу ову област.

(2) Ако се за вријеме превоза код путника појаве знаци неке од заразних болести из става 1. овог члана, превозник је дужан да поступи по прописима који регулишу ову област и да путника превезе до првог мјеста у коме постоји могућност да му се пружи потребна здравствена помоћ.

(3) Превозник је обавезан да обезбиједи све потребне услове да лицима са инвалидитетом омогући лакше коришћење услуга превоза.

Члан 10.

(1) Превозник није дужан да прими на превоз лице за које се оправдано може претпоставити да ће онемогућити превозника у извршењу његових обавеза према другим путницима (лица која ремете јавни ред и мир и лица која би због болести или из других разлога узнемиравала остале путнике у возу).

(2) Превозник може, без обавезе враћања превознине, искључити из превоза путника који својим понашањем узнемирава друге путнике или који се не придржава прописа о јавном реду и миру у возовима за вријеме путовања.

Члан 11.

(1) Путник може одустати од уговора о превозу из члана 5. овог закона прије него што почне његово извршење.

(2) У случају из става 1. овог члана, превозник може задржати највише 10% од износа превознине.

(3) Ако превоз не започне у вријеме које је одређено редом вожње или уговором о превозу, путник, односно наручилац превоза може одустати од уговора и захтијевати да му се врати превознина у пуном износу.

Члан 12.

(1) Путник може да, за вријеме важења возне карте, прекида путовање на успутним станицама.

(2) Прекид путовања из става 1. овог члана овјерава на возној карти службено лице станице у којој је прекинуто путовање.

(3) Путник који због прекида путовања из става 1. овог члана није искористио возну карту на цијелој релацији, може да тражи од превозника поврат сразмјерног дијела неискоришћене превознине.

(4) Код прекида путовања и захтјева за поврат сразмјерног дијела неискоришћене превознине, превозник може задржати највише 10% од дијела превознине коју је дужан да врати.

Члан 13.

(1) Путник који је због закашњења воза, недоласка воза или сметње у саобраћају (прекид путовања) спријечен да продужи путовање има право да захтијева следеће:

а) да га превозник, са пртљагом, превезе до упутне станице првим следећим возом или ако први следећи воз не саобраћа према истој упутној станици, обезбиједи превоз на други начин, без наплате веће превознине,

б) да га превозник, без накнаде, превезе са пртљагом у полазну станицу првим следећим возом који саобраћа према полазној станици и да му врати превознину у пуном износу и

в) да одустане од даљег путовања и од превозника захтијева поврат превознине за неискоришћени дио пута у пуном износу.

(2) Превозник је дужан да, на захтјев путника, продужи важност возној карти из члана 6. став 1. овог закона, као и да на истој потврди укидање или кашњење воза.

2. Одговорност превозника

Члан 14.

(1) Превозник одговара за штету насталу због смрти, тјелесне повреде, претрпљене душевне боли или оштећења здравља путника проузрокованих незгодом у току превоза, односно док се путник налазио у возу или док је улазио у воз или излазио из воза, као и за штету насталу због закашњења воза или прекида путовања из члана 13. овог закона.

(2) Превозник одговара и за штету коју путнику проузрокује службено лице које по налогу превозника ради на извршењу превоза.

Члан 15.

Превозник се потпуно или дјелимично ослобађа одговорности из члана 14. овог закона у следећим случајевима:

а) ако је незгода проузрокована околностима изван превоза, које превозник није могао да избјегне и чије последице није могао да спријечи или отклони и

б) ако је незгода настала кривицом путника или радњом која није у складу са уобичајеним понашањем путника.

Члан 16.

За штету која настане због смрти, оштећења здравља или повреде путника превозник одговара у складу са прописима који регулишу ову област.

Члан 17.

За штету која настане због закашњења воза или прекида путовања из члана 13. овог закона, превозник одговара до износа двоструке превознине, осим ако докаже да прекид или кашњење нису наступили његовом кривицом.

Члан 18.

(1) Захтјев за накнаду штете из члана 16. овог закона подноси се превознику у року од годину дана од дана знања за штету.

(2) Захтјев за накнаду штете из члана 17. овог закона подноси се превознику у року од 30 дана од дана кад је путовање завршено, односно кад је требало бити завршено.

III - ПРЕВОЗ ПРТЉАГА

1. Уговор о превозу пртљага

Члан 19.

(1) Превозник је дужан, на захтјев путника, примити на превоз пртљаг и уз накнаду превести га у исто вријеме кад и путника или уз његов пристанак у друго вријеме и предати га након завршеног превоза.

(2) За примљени пртљаг из става 1. овог члана путнику се испоставља пртљажница.

(3) Путник може у простор намијењен за превоз путника унијети ручни пртљаг који се смјешта на за то предвиђен простор.

(4) За пртљаг из става 3. овог члана не плаћа се накнада и не испоставља пртљажница из става 2. овог члана.

(5) Ручни пртљаг из става 3. овог члана путник сам чува, а дужан је да надокнади превознику штету насталу због својства или стања пртљага, осим ако су та својства или стања била позната превознику.

Члан 20.

(1) Превозник одговара за штету насталу због потпуног или дјелимичног губитка или оштећења пртљага од момента пријема на превоз до момента издавања, као и закашњења у испоруци.

(2) Превозник не сноси одговорност из става 1. овог члана ако је губитак, оштећење или закашњење у испоруци проузроковано кривицом путника, недостацима пртљага или околностима које превозник није могао избјећи или отклонити.

(3) За губитак или оштећење ручног пртљага из члана 19. став 3. овог закона превозник не одговара, осим ако је штета настала усљед намјере или грубе непажње превозника или лица која раде по његовом овлашћењу.

(4) У случају смрти и повреде путника, превозник одговара и за штету која је настала због потпуног или дјелимичног губитка или оштећења ручног пртљага.

2. Превоз путничких возила

Члан 21.

(1) Превозник може, на захтјев путника, а према условима предвиђеним у тарифи из члана 3. овог закона, примити на превоз путничко возило.

(2) Превозник утврђује услове за пријем на превоз путничког возила, отправљање, утовар и превоз, облик и садржину превозне исправе, истовар и издавање возила, као и обавезе његовог власника.

Члан 22.

Превозник одговара за штету насталу због губитка, потпуног или дјелимичног оштећења путничких возила из члана 21. овог закона, предмета смјештених у возилу, под условом да су наведени у превозној исправи, као и за штету насталу због закашњења приликом утовара или испоруке возила примљеног на превоз.

IV - ПРЕВОЗ СТВАРИ

1. Уговор о превозу ствари

Члан 23.

(1) Уговором о превозу ствари превозник се обавезује да ствари превезе до упутне станице и да је преда примаоцу, а пошиљалац се обавезује да превознику плати уговорену накнаду за превоз (у даљем тексту: превознина).

(2) Уговор о превозу из става 1. овог члана се потврђује товарним листом, који се испоставља за сваку појединачну пошиљку на обрасцу чији је садржај прописан у члану 24. овог закона.

(3) Товарни лист из става 2. овог члана се попуњава у најмање пет примјерака, према упутству на његовој полеђини, потписују га пошиљалац и превозник, а потпис се може замијенити стављањем жига или електронским потписом.

(4) Превозник је дужан да на дубликату товарног листа из става 2. овог члана потврди преузимање ствари и да дубликат врати пошиљаоцу.

(5) Товарни лист из става 2. овог члана, као и његов дубликат могу се испоставити у електронској форми.

Члан 24.

(1) Товарни лист из члана 23. став 2. овог закона мора да садржи сљедеће податке, и то:

- а) мјесто и датум испостављања,
- б) име и адресу пошиљаоца,
- в) назив и адресу превозника који је закључио уговор о превозу,
- г) име и адресу лица коме су ствари испоручене,
- д) мјесто и датум преузимања ствари,
- ђ) мјесто издавања ствари,
- е) име и адресу примаоца,
- ж) назначење врсте ствари и паковања, а код опасне робе прописано назначење у складу са RID-ом,
- з) број и количину, посебне ознаке и бројеве потребне за идентификацију денчаних пошиљака,
- и) број кола код превоза колских пошиљака,
- ј) број жељезничког возила које се превози на сопственим точковима, ако се предаје на превоз као ствар,
- к) врсту, број и друга обиљежја потребна за идентификацију код интермодалних транспортних јединица,
- л) бруто масу ствари или податке о количини ствари изражене у другим мјерним јединицама,
- љ) исправе које захтијевају царински или други управни органи, које су приложене уз товарни лист или су стављене на располагање превознику у одређеном службеном мјесту или мјесту које је уговорено и

м) трошкове у вези са превозом (превознина, накнаде за споредне услуге, царинске дажбине и остали трошкови који настану од закључења уговора до издавања), ако трошкове плаћа прималац или неко друго упутство према којем трошкове плаћа прималац.

(2) Поред садржаја из става 1. овог члана, товарни лист у одређеним случајевима може да садржи и сљедеће податке о:

- а) превознику који ће испоручити ствар, када у превозу учествује више узастопних превозника, ако је уз његову сагласност уписан у товарном листу,
- б) трошковима које преузима пошиљалац,
- в) износу који се треба наплатити поужећем код предаје ствари,
- г) податке о вриједности ствари и трошковима за обезбјеђење уредне предаје,
- д) уговореном року испоруке,
- ђ) уговореном превозном путу,
- е) о броју и опису пломби које је пошиљалац ставио на кола и
- ж) друге податке за које превозник и пошиљалац сматрају да су неопходни.

Члан 25.

Пошиљалац одговара за штету и трошкове које настану:

а) због неисправних, нетачних, непотпуних или на друго мјесто унијетих података у товарном листу и

б) ако је пропустио да упише наводе које прописује RID.

Члан 26.

(1) Превозне трошкове (превознина, додатак на превознину, накнаде за споредне услуге и друго) који настану од закључења уговора па до предаје ствари плаћа пошиљалац.

(2) Ако на основу уговора између пошиљаоца и превозника трошкове из става 1. овог члана плаћа прималац, а прималац не подигне товарни лист из члана 23. став 2. овог закона, нити се позива на своја права у складу са чланом 33. овог закона и не измијени уговор о превозу у складу са чланом 34. овог закона, пошиљалац остаје одговоран за плаћање трошкова.

2. Провјеравање и утврђивање масе и садржине пошиљке

Члан 27.

(1) Приликом пријема ствари на превоз, превозник провјерава да ли су подаци о пошиљци уписани у товарном листу из члана 23. став 2. овог закона тачни и да ли су испуњени посебни услови за превоз те ствари.

(2) Масу и садржину пошиљке превозник може провјерити у свакој успутној станици ако то захтијевају потребе саобраћаја, царински или други прописи.

Члан 28.

(1) Ако је пошиљку утоварио пошиљалац, наводи у товарном листу који се односе на масу и број комада служе као доказ према превознику само кад је превозник утврдио масу и број комада и то потврдио у товарном листу.

(2) Ако се утврди да мањак у маси или броју комада пошиљке из става 1. овог члана не одговара наводима из товарног листа, такви наводи не могу да служе као доказ против превозника, нарочито ако су кола предата примаоцу са исправним оригиналним пломбама.

Члан 29.

(1) Утврђену масу и број комада ствари из члана 28. став 1. овог закона, које је утоварио пошиљалац и за коју плаћа превознину, пошиљалац је обавезан уписати у товарни лист и овјерити га.

(2) За нетачно именоване ствари које утичу на превознину, као и за разлику у маси преко 2%, превозник има право да, поред наплаћене превознине, наплати и двоструки износ разлике у превознини.

Члан 30.

(1) Пошиљалац одговара за све посљедице неправилног уговара који је он извршио и дужан је да надокнади штету коју превозник усљед тога претрпи.

(2) Пошиљалац одговара превознику за губитак или штету, који настану због недостатака или грешака у паковању ствари, осим ако су недостаци били очигледни или познати превознику у моменту преузимања ствари, а он није ставио примједбу у вези са тим.

3. Обављање административних радњи

Члан 31.

(1) Пошиљалац је дужан да уз товарни лист приложи исправе потребне за обављање административних радњи, које захтијевају царински и други управни органи у току превоза и прије предаје ствари, као и да ове исправе стави на располагање превознику и пружи му све потребне информације.

(2) Превозник није дужан да испитује да ли су поднесене исправе из става 1. овог члана тачне и довољне.

Члан 32.

(1) Пошиљалац одговара за штету насталу усљед недостатка, нетачности, односно неисправности исправе из

члана 31. овог закона, осим у случају ако је штета проузрокована кривицом превозника.

(2) Превозник одговара за штету насталу због губитка или неправилне употребе исправа из члана 31. овог закона приложених уз товарни лист, осим ако докаже да није крив за штету.

4. Измјена уговора о превозу

Члан 33.

(1) Пошиљалац може накнадно мијењати уговор о превозу из члана 23. став 1. овог закона, при том захтијевајући од превозника сљедеће:

- а) да ствар даље не превози,
- б) да одложи предају ствари,
- в) да ствар преда неком другом лицу, а не примаоцу наведеном у товарном листу и
- г) да ствар преда у неком другом мјесту, а не у мјесту наведеном у товарном листу.

(2) Право пошиљалоца да мијења уговор о превозу из члана 23. став 1. овог закона, иако посједује дупликаат товарног листа, гаси се у случају када је прималац:

- а) преузео товарни лист и
  - б) преузео ствар.
- (3) Прималац може мијењати уговор о превозу из члана 23. став 1. овог закона ако је:

- а) пошиљалац у товарном листу назначио да прималац има право располагања са ствари, у току превоза и
- б) пошиљалац предао примаоцу примјерак товарног листа.

(4) Захтјев за измјену уговора о превозу из става 1. овог члана и потврда о пријему захтјева предају се на образцу који прописује превозник.

Члан 34.

(1) Ако приликом превоза ствари наступе сметње, превозник одлучује да ли ће ствар превести даље уз измјену превозног пута или ће затражити упутства од имаоца права.

(2) Ако превозник у разумном року не добије упутства из става 1. овог члана, предузима мјере за које сматра да су најповољније за имаоца права.

Члан 35.

У случају наступања сметњи из члана 34. овог закона, превозник ће без одлагања писаним путем обавијестити пошиљалоца и затражити упутства, осим ако је пошиљалац у товарном листу захтијевао да му се ствар врати, ако наступе сметње при предаји.

Члан 36.

Превозник има право на надокнаду трошкова које је имао због тражења упутстава и извршења упутстава из чл. 33. и 34. овог закона.

5. Рок испоруке

Члан 37.

(1) Превозник је дужан да превезе ствар у уговореном року (у даљем тексту: рок испоруке).

(2) Ако рок испоруке из става 1. овог члана није уговорен, превозник је дужан да превоз изврши за вријеме које је, с обзиром на дужину пута и врсту превоза, уобичајено за превоз одређене ствари.

(3) Рок испоруке из става 1. овог члана не тече за вријеме задржавања пошиљке, које је настало услед:

- а) провјеравања садржине и масе пошиљке из става 27. став 2. овог закона, ако је тим провјеравањем утврђена нетачност навода у товарном листу,
- б) обављања радњи царинских или других надлежних органа из члана 31. овог закона,

в) измјене уговора о превозу из члана 33. овог закона, извршене на захтјев пошиљалоца,

г) посебних радњи у вези с пошиљком и

д) других узрока који онемогућавају почетак или настављање превоза, ако за то нема кривице превозника.

(4) Превозник се може позивати на продужење рока испоруке из става 1. овог члана, због узрока наведених у ставу 3. овог члана, само ако је узрок и трајање задржавања пошиљке уписано у товарни лист из става 24. овог закона.

Члан 38.

(1) Ако уговором из члана 23. став 1. овог закона није друкчије одређено, превозник је дужан да обавијести примаоца о приспијећу пошиљке, с тим што има право на накнаду трошкова.

(2) Превозник је дужан да, без одлагања, обавијести примаоца, чим пошиљку припреми за предају, као и да назначи рок, у коме прималац мора преузети пошиљку.

Члан 39.

Превозник је дужан да у мјесту наведеном у товарном листу, преда примаоцу товарни лист и ствар, након што прималац потврди пријем и плати потраживања из уговора о превозу из члана 23. став 1. овог закона.

6. Одговорност превозника

Члан 40.

(1) Превозник одговара за штету насталу због потпуног или дјелимичног губитка или оштећења ствари од преузимања ствари на превоз до предаје, као и за штету насталу због прекорачења рока испоруке.

(2) Превозник није одговоран за штету из става 1. овог члана ако је губитак, оштећење или прекорачење рока испоруке проузроковано кривицом пошиљалоца или примаоца, недостатком ствари (кварење, калирање и друго) или околностима које превозник није могао да избјегне нити да отклони њихове посљедице.

Члан 41.

Превозник се ослобађа одговорности из члана 40. овог закона када је губитак или оштећење настало услед сљедећих околности:

а) превоза који се врши у отвореним колима у складу са важећим прописима који регулишу ову област или уговором из члана 23. став 1. овог закона и ако је такав превоз наведен у товарном листу из члана 23. став 2. овог закона,

б) непаковања или недовољног паковања ствари,

в) утовара ствари који врши пошиљалац или истовара који врши прималац,

г) својства ствари због којег је она изложена потпуног или дјелимичног губитку или оштећењу, нарочито услед ломљивости, рђања, кварења, сушења или расипања,

д) неисправног, нетачног или непотпуног означавања ствари,

ђ) превоза живих животиња и

е) превоза који се, на основу закључених уговора између пошиљалоца и превозника наведених у товарном листу, мора извршити уз пратњу, ако губитак и оштећење настану због пропуштања пратиоца да отклони опасност у вези са превозом.

Члан 42.

(1) Ако се врши превоз ствари која због своје природе редовно трпи губитак у маси, превозник одговара само за онај дио губитка који је настао последице утврђеног службеног вагања од стране превозника, без обзира на дужину пређеног пута.

(2) Превозник се не може позивати на ограничење одговорности из става 1. овог члана ако се докаже да губитак није настао због узрока који оправдавају дозвољени губитак у маси.

(3) У случају када се више комада ствари превози са једним товарним листом, губитак у маси се рачуна за сваки комад, ако је његова маса при предаји посебно назначена у товарном листу или се може утврдити на неки други начин.

(4) У случају потпуног губитка ствари при утврђивању висине одштете не врши се одбитак на име губитка у маси при превозу.

Члан 43.

(1) Ако превозник утврди или претпостави да постоји дјелимичан губитак или оштећење ствари из члана 40. овог закона или ако ималац права то тврди, превозник је дужан да одмах и (ако је то могуће) у присуству имаоца права састави записник којим се утврђује, према врсти штете, стање ствари, маса и (ако је из околности случаја то могуће) висина штете, узрок и вријеме када се догодила.

(2) Ако ималац права не прихвата чињенице унесене у записник из става 1. овог члана, он може захтијевати да стање и масу ствари, као и узрок и висину штете утврди вјештак којег одреде стране у уговору о превозу или надлежни суд.

Члан 44.

(1) Ако је превозник обавезан да надокнади штету за потпун или дјелимичан губитак или оштећење из члана 40. овог закона, вриједност ствари се утврђује по тржишној цијени, а ако је цијена ствари уговорена - по уговореној цијени.

(2) У случају оштећења ствари, превозник је дужан да плати само износ за који је умањена вриједност ствари.

(3) Ако је услед оштећења цијела пошиљка, односно само један дио пошиљке изгубио вриједност, накнада штете не може прелазити износ који би се платио у случају губитка цијеле пошиљке, односно оног дијела који је изгубио вриједност.

(4) Поред накнаде штете из става 1. овог члана, превозник је дужан да надокнади превознику и све друге трошкове настале у вези с превозом ствари.

Члан 45.

(1) Ако ималац права докаже да је због прекорачења рока испоруке из члана 37. став 1. овог закона претрпио штету, укључујући и оштећење, превозник је дужан да плати доказану штету, али највише до износа четвороструке превознине.

(2) У случају потпуног губитка ствари, не може се захтијевати накнада штете због прекорачења рока испоруке.

(3) У случају дјелимичног губитка ствари, накнада штете прописана у ставу 1. овог члана не може бити већа од износа троструке превознине за дио пошиљке који није изгубљен.

(4) У случају потпуног губитка ствари или у случају губитка појединих комада, при утврђивању висине накнаде штете не врши се одбитак на име губитка у маси при превозу.

Члан 46.

(1) Захтјев за накнаду штете у случају потпуног или дјелимичног губитка или оштећења из члана 40. овог закона подноси се превознику најкасније у року од 60 дана од дана сазнања за штету.

(2) Захтјев за накнаду штете у случају прекорачења рока испоруке из члана 37. став 1. овог закона подноси се превознику најкасније у року од 30 дана од дана предаје ствари.

Члан 47.

(1) Ако превоз врши више узастопних превозника, сваки наредни превозник самим чином преузимања ствари са товарним листом постаје страна у уговору о превозу и у складу са условима из товарног листа или уговора о превозу, преузима обавезе које из тога произлазе.

(2) Код превоза из става 1. овог члана превозници одговарају солидарно.

Члан 48.

Када превозник повјери превоз, потпуно или дјелимично, извршном превознику, било да је на основу уговора о превозу за то овлашћен или не, превозник је одговоран за укупан превоз.

Члан 49.

(1) Ако ствар није предата примаоцу или припремљена за предају у року од 30 дана након истека рока из члана 37. став 1. овог закона, ималац права може сматрати да је ствар изгубљена.

(2) Ималац права може, примајући одштету за изгубљену ствар, писаним путем захтијевати да буде одмах обавијештен, ако се ствар пронађе у року од годину дана по исплати одштете.

(3) У року од 30 дана од дана пријема обавјештења из става 2. овог члана, ималац права може захтијевати да му се ствар преда у било којој станици, уз плаћање превознине, од отправне станице до станице у којој се захтијева предаја.

(4) Ако преузме пронађену ствар, ималац права је дужан да примљену накнаду штете врати по одбитку трошкова, који су били обухваћени том накнадом, али задржава право на одштету због прекорачења рока испоруке.

(5) Ако ималац права није поставио захтјев из става 3. овог члана, превозник може слободно да располаже са ствари.

V - ОСТВАРИВАЊЕ ПОТРАЖИВАЊА

Члан 50.

(1) Потраживања из уговора о превозу из члана 5. и члана 23. став 1. овог закона ималац права може остварити подношењем писаног захтјева превознику или подношењем тужбе, ако превозилац не исплати тражену накнаду штете у року од 30 дана од дана подношења захтјева.

(2) Товарни лист, дупликат товарног листа и остале исправе које је потребно приложити захтјеву из става 1. овог члана морају бити у оригиналу.

Члан 51.

Право на остваривање потраживања из члана 50. став 1. овог закона припада:

- а) путнику, ако се ради о превозу путника и пртљага,
- б) пошиљаоцу док има право да располаже стварима и ако је у питању потраживање из основа поузећа и
- в) примаоцу, од момента пријема товарног листа.

Члан 52.

(1) Право према превознику, које проистиче из уговора о превозу из члана 23. став 1. овог закона, престаје кад ималац права преузме пртљак или ствари.

(2) Право из става 1. овог члана не престаје у сљедећим случајевима:

- а) ако ималац права докаже да је штета пртљагу или ствари проузрокована намјерно или непажњом превозника,
- б) дјелимичног губитка или оштећења пртљага или ствари и
- в) ако приликом пријема ималац права није могао опазити оштећења или дјелимичан губитак пртљага или ствари, а захтјев за утврђивање оштећења, односно дјелимичног губитка поднио је одмах по откривању штете, и то најкасније:

- 1) у року од три дана од дана пријема пртљага,
- 2) у року од седам дана од дана пријема ствари,
- 3) ако докаже да се штета догодила између пријема на превоз и предаје пртљага или ствари.

VI - НАДЗОР И КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 53.

(1) Надзор над спровођењем овог закона врши Министарство саобраћаја и веза.

(2) Инспекцијски надзор над извршавањем овог закона врши Републичка управа за инспекцијске послове у оквиру својих надлежности.

Члан 54.

(1) Новчаном казном од 1.000 КМ до 15.000 КМ казниће се за прекршај превозник, у сљедећим случајевима:

а) ако се приликом превоза лица и ствари не придржава одредаба прописаних тарифом (члан 4. став 1.),

б) ако јавно не објави тарифу (члан 4. став 2.),

в) ако поступи супротно одредбама члана 6. ст. 1. и 2. овог закона,

г) ако извод из реда вожње не истакне на видном мјесту (члан 7.),

д) ако лицима са инвалидитетом не обезбиједи услове за лакше коришћење услуга превоза (члан 9. став 3.),

ђ) ако поступи супротно одредбама члана 11. став 2,

е) ако не изврши овјеру прекида путовања на возној карти и ако усљед прекида путовања не врати сразмјеран дио неискоришћене превознине (члан 12. ст. 2. и 3.),

ж) ако не поступи у складу са одредбама члана 13. овог закона и

з) ако не пропише образац захтјева за измјену уговора о превозу (члан 33. став 3.).

(2) За прекршаје из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у превознику новчаном казном од 500 КМ до 1.500 КМ.

(3) Новчаном казном од 50 КМ казниће се за прекршај путник затечен без возне карте (члан 8.).

VII - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 55.

Одредбе овог закона неће се примењивати на односе из уговора о превозу путника и ствари у жељезничком саобраћају закључене до дана ступања на снагу овог закона.

Члан 56.

На односе који проистичу из уговора о превозу путника и ствари у жељезничком саобраћају, а који нису регулисани овим законом, примјењиваће се одредбе Закона о облигационим односима.

Члан 57.

Ступањем на снагу овог закона на територији Републике Српске престаје примјена Закона о уговорима о превозу у жељезничком саобраћају ("Службени лист СФРЈ", бр. 2/74 и 17/90).

Члан 58.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 01-659/10
12. маја 2010. године
Бања Лука

Предсједник
Народне скупштине,
Мр **Игор Радојичић**, с.р.

856

На основу тачке 2. Амандмана XL на Устав Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 28/94), доносим

УКАЗ**О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О СТИЦАЊУ СТАТУСА САМОСТАЛНИХ УМЈЕТНИКА**

Проглашавам Закон о стицању статуса самосталних умјетника, који је Народна скупштина Републике Српске

усвојила на Тридесет седмој сједници, одржаној 11., 12. и 13. маја 2010. године - а Вијеће народа 21. маја 2010. године потврдило да усвојеним Законом о стицању статуса самосталних умјетника није угрожен витални национални интерес конститутивних народа у Републици Српској.

Број: 01-020-528/10
25. маја 2010. године
Бања Лука

Предсједник
Републике,
Академик др **Рајко Кузмановић**, с.р.

ЗАКОН**О СТИЦАЊУ СТАТУСА САМОСТАЛНИХ УМЈЕТНИКА**

Члан 1.

Овим законом уређују се услови и начин стицања статуса самосталних умјетника, с циљем подстицања њиховог умјетничког стваралаштва, а чији рад и дјеловање представља изузетан допринос развоју умјетности у Републици Српској (у даљем тексту: Република).

Члан 2.

Грамматички изрази употријебљени у овом закону за означавање женског или мушког пола подразумијевају оба пола.

Члан 3.

(1) Самостални умјетник је физичко лице које самостално, у виду јединог занимања, обавља умјетничку дјелатност и које је на основу одредаба овог закона стекло статус самосталног умјетника.

(2) Самостални умјетник мора испунити опште и посебне услове, прецизиране за сваку умјетничку област, за стицање статуса самосталног умјетника.

Члан 4.

Статус самосталног умјетника може се стећи у сљедећим умјетничким областима:

- а) кинематографији,
- б) књижевности,
- в) позоришту,
- г) музици,
- д) ликовној умјетности,
- ђ) примјењеној умјетности и дизајну и
- е) умјетничкој фотографији.

Члан 5.

(1) Министар просвјете и културе (у даљем тексту: министар) расписује јавни конкурс за стицање статуса самосталног умјетника (у даљем тексту: конкурс), са утврђеним општим и посебним условима за сваку умјетничку област.

(2) Конкурс из става 1. овог члана расписује се сваке три године.

Члан 6.

(1) Општи услови за стицање статуса самосталног умјетника су да:

- а) је држављанин Републике и Босне и Херцеговине,
- б) има пребивалиште на територији Републике,
- в) није у радном односу и
- г) му је умјетничко стваралаштво и дјеловање једино занимање.

(2) Посебни услови за стицање статуса самосталног умјетника су да:

а) има завршен први циклус студијског програма или еквивалент одговарајуће стручне спреме и

б) је остварио значајне резултате или награде на међународном нивоу у умјетничкој области којом се бави, али не у вријеме редовног школовања.

(3) Изузетак од става 2. тачке а) овог члана су самостални умјетници који немају завршен први циклус студијског програма или еквивалент одговарајуће високошколске

установе, а имају најмање пет година признатог јавног умјетничког дјеловања у свим умјетничким областима, и извођачи забавне, поп, рок и народне музике, који треба да имају најмање осам година јавног умјетничког дјеловања.

(4) Министар доноси Правилник о условима и поступку за стицање и ревизију статуса самосталног умјетника, којим ће бити регулисани посебни услови из ст. 2. и 3. овог члана, за сваку умјетничку област, наведену у члану 4. овог закона.

Члан 7.

(1) Министар рјешењем именује стручну комисију (у даљем тексту: комисија) из реда еминентних умјетника, чији је задатак да утврди испуњеност општих и посебних услова за стицање статуса самосталног умјетника из члана 6. овог закона, за сваку умјетничку област наведену у члану 4. овог закона.

(2) Комисија броји пет чланова.

(3) За чланове комисије именује се:

а) један члан из реда запослених лица у Министарству просвјете и културе (у даљем тексту: Министарство),

б) два члана на приједлог удружења умјетника, за одређену умјетничку област, у зависности којој умјетничкој области припада умјетник који је поднио захтјев за утврђивање статуса самосталног умјетника, и

в) два члана из реда самосталних умјетника са територије Босне и Херцеговине или иностранства, за одређену умјетничку област, у зависности којој умјетничкој области припада умјетник који је поднио захтјев за утврђивање статуса самосталног умјетника.

Члан 8.

Комисија је дужна да министру достави извјештај о раду са образложеним приједлозима за сваког подносиоца захтјева, у року од 30 дана од дана закључења конкурса.

Члан 9.

(1) На основу приједлога комисије из члана 8. овог закона, министар доноси рјешење којим утврђује статус самосталног умјетника.

(2) Рјешење министра из става 1. овог члана је коначно и против истог није дозвољена жалба, али се може тужбом покренути управни спор пред надлежним судом.

(3) Рјешење из става 2. овог члана подлијеже ревизији након три године од достављања истог.

(4) Министарство по службеној дужности води рачуна о истеку рока из става 3. овог члана.

(5) Изузетно, ревизија рјешења може се вршити и прије истека рока из става 3. овог члана.

Члан 10.

(1) На основу рјешења из члана 9. став 1. овог закона, врши се упис лица која су стекла статус самосталног умјетника у Регистар самосталних умјетника (у даљем тексту: Регистар).

(2) Министарство води Регистар у који се врши упис лица која су стекла статус самосталног умјетника.

(3) Министар доноси Правилник о вођењу Регистра самосталних умјетника, којим се утврђује садржај и начин вођења Регистра.

Члан 11.

(1) Самосталном умјетнику престаје статус:

а) на писани захтјев, даном подношења захтјева,

б) ако заснује радни однос, даном заснивања радног односа,

в) ако му престане држављанство или одјави пребивалиште у Републици, даном правоснажности рјешења којим му је то право престало, односно даном одјаве пребивалишта,

г) ако је правоснажно осуђен на казну затвора у трајању дужем од шест мјесеци, даном упућивања на издржавање казне,

д) ако му је судском одлуком изречена заштитна мјера обављања дјелатности из области умјетности, за коју му је додијељен статус самосталног умјетника, у трајању до шест мјесеци, даном правоснажности исте и

ђ) ако му је у поступку ревизије из члана 9. ст. 4. и 5. овог закона утврђено да не испуњава опште и посебне услове из члана 6. овог закона за стицање статуса самосталног умјетника.

(2) Самостални умјетник је дужан обавијестити Министарство у случају да наступи један од разлога због којих престаје статус самосталног умјетнику наведен у т. б), в), г) и д).

Члан 12.

(1) Министар доноси рјешење о престанку статуса самосталног умјетника.

(2) На основу рјешења из става 1. овог члана, врши се брисање самосталног умјетника из Регистра.

Члан 13.

(1) Министарство доставља рјешења из члана 9. став 1. и члана 12. став 1. овог закона Пореској управи Републике Српске и Републичкој управи за инспекцијске послове.

(2) Самостални умјетник је дужан да у пословању са трећим лицима уз своје име и презиме користи ознаку "самостални умјетник".

(3) Самостални умјетник који за обављање услуга ангажује друго лице дужан је да се региструје као предузетник у складу са прописима којима се регулише занатско-предузетничка дјелатност.

Члан 14.

Самостални умјетник остварује приходе продајом својих дјела, вршењем услуга, ангажманом од стране установа, привредних друштава или других правних лица на основу пословне сарадње и на други законом дозвољен начин.

Члан 15.

(1) Самостални умјетници могу оснивати удружења умјетника из области у којој дјелују, у складу са законом који регулише оснивање удружења и фондација и овим законом.

(2) Удружење умјетника је невладина организација чији су чланови умјетници или стручњаци из области наведених у члану 4. овог закона, која се оснива и региструје ради:

а) заштите стручних, професионалних и социјалних права и интереса умјетника и стручњака у одређеној области умјетности или културе,

б) остваривања и унапређивања стручних и професионалних питања у одређеној области умјетности или културе,

в) објављивања, промоције или презентације умјетничких и других ауторских дјела из области културе или интерпретаторских остварења и

г) обављања других послова од значаја за развој одређене умјетничке области или развој културе.

(3) Удружење умјетника у оквиру своје дјелатности води евиденцију својих чланова.

Члан 16.

(1) Надзор над спровођењем овог закона врши Министарство.

(2) Инспекцијски надзор над примјеном овог закона и прописана донесених на основу овог закона врши Републичка управа за инспекцијске послове, путем надлежних инспектора.

(3) Надлежни инспектор у вршењу инспекцијског надзора из става 2. овог члана има овлашћења прописана посебним законом.

Члан 17.

Новчаном казном од 2.000 КМ до 6.000 КМ казниће се за прекршај самостални умјетник ако:

а) наступи један од разлога због којих престаје статус самосталног умјетнику, а он о тим чињеницама не обавјести Министарство (члан 11. став 2.) и

б) у пословању са трећим лицима уз своје име и презиме не користи ознаку "самостални умјетник" (члан 13. став 2.).

Члан 18.

Министар ће у року од 90 дана од ступања на снагу овог закона донијети правилнике:

а) о условима и поступку за стицање и ревизију статуса самосталног умјетника (члан 6. став 4.) и

б) о вођењу Регистра самосталних умјетника (члан 10. став 3.).

Члан 19.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 01-662/10
12. маја 2010. године
Бања Лука

Предсједник
Народне скупштине,
Мр **Игор Радојичић**, с.р.

857

На основу тачке 2. Амандмана XL на Устав Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 28/94), доносим

УКАЗ

О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О СЕНАТУ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Проглашавам Закон о измјенама и допунама Закона о Сенату Републике Српске, који је Народна скупштина Републике Српске усвојила на Тридесет седмој сједници, одржаној 11., 12. и 13. маја 2010. године - а Вијеће народа 21. маја 2010. године потврдило да усвојеним Законом о измјенама и допунама Закона о Сенату Републике Српске није угрожен витални национални интерес конститутивних народа у Републици Српској.

Број: 01-020-529/10
25. маја 2010. године
Бања Лука

Предсједник
Републике,
Академик др **Рајко Кузмановић**, с.р.

ЗАКОН

О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О СЕНАТУ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Члан 1.

У Закону о Сенату Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 8/97) у члану 2. став 1. мијења се и гласи:

"Чланове Сената именује предсједник Републике из реда истакнутих личности из јавног, научног и културног живота, који имају јавни углед и искуство стечено знањем, звањем и дјеловањем."

Послије става 1. додаје се став 2, који гласи:

"Предсједник Републике је члан Сената чији мандат тече избором на функцију предсједника Републике и остаје члан Сената и након престанка обављања функције предсједника."

Досадашњи ст. 2. и 3. постају ст. 3. и 4.

Члан 2.

Члан 3. мијења се и гласи:

"Сенат разматра питања од посебног значаја за политички, национални, економски и културни развој Републике Српске и даје највишим уставним институцијама мишљење о тим питањима, као што су:

1. уставноправни положај Републике Српске и спољно-политичка питања у складу са суверенитетом и територијалним интегритетом Босне и Херцеговине;

2. доношење измјена Устава Републике Српске и нацрте системских закона;

3. питања рада институција Босне и Херцеговине у вези са статусним питањима Републике, као и питања односа између ентитета у Босни и Херцеговини;

4. развојна и привредна питања Републике Српске;

5. питања избјеглица, расељених лица и повратника;

6. питања која се односе на права Републике Српске на специјалне и паралелне односе са сусједним државама, као и питања развоја односа са исељеништвом широм свијета;

7. и друга важна питања од значаја за Републику Српску и њене народе и грађане."

Члан 3.

У члану 5. став 2. мијења се и гласи:

"Приликом ступања на дужност сенатори, осим свештених лица вјерских заједница, полажу заклетву која гласи:

"Заклињем се да ћу дужност сенатора обављати самопрегорно и савјесно, да ћу се придржавати Устава и закона Републике Српске и да ћу бранити част и достојанство народа и грађана Републике Српске."

Члан 4.

У члану 6. у ставу 3. ријеч: "државних" брише се.

Послије става 3. додају се нови ст. 4. и 5, који гласе:

"Сенатори имају право на сенаторски додаток по одржаној сједници Сената у висини једне половине просјечне нето плате запослених у Републици Српској, која је исплаћена у претходној години, као и припадајуће трошкове за долазак на сједницу Сената.

Сенатору који не присуствује сједници Сената, сенаторски додаток се не исплаћује."

Члан 5.

Члан 10. мијења се и гласи:

"Сенатору престаје мандат прије истека времена на које је именован, када то сам затражи, уколико не извршава права и обавезе, или из других разлога утврђених Уставом и законом."

Члан 6.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 01-663/10
13. маја 2010. године
Бања Лука

Предсједник
Народне скупштине,
Мр **Игор Радојичић**, с.р.

858

На основу тачке 2. Амандмана XL на Устав Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 28/94), доносим

УКАЗ

О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНИ ЗАКОНА О НОТАРИМА

Проглашавам Закон о измјенама и допуни Закона о нотарима, који је Народна скупштина Републике Српске усвојила на Тридесет седмој сједници, одржаној 11., 12. и 13. маја 2010. године - а Вијеће народа 21. маја 2010.

године потврдило да усвојеним Законом о измјенама и допуни Закона о нотарима није угрожен витални национални интерес конститутивних народа у Републици Српској.

Број: 01-020-530/10 Предсједник
25. маја 2010. године Републике,
Бања Лука Академик др **Рајко Кузмановић**, с.р.

ЗАКОН

О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНИ ЗАКОНА О НОТАРИМА

Члан 1.

У Закону о нотарима ("Службени гласник Републике Српске", бр. 86/04, 2/05, 74/05, 76/05, 91/06 и 37/07) члан 6. мијења се и гласи:

"Полагању нотарског испита може приступити лице које је након положеног правосудног испита, у смислу члана 20. тачка 4. Закона о нотарима, радило најмање пет година на пословима струке."

Члан 2.

У члану 68. послје става 1. додаје се став 2, који гласи:

"(2) Изузетно од става 1. т. 4. и 5. овог члана, нотарској обради не подлијежу правни послови које међусобно закључују Република Српска и јединице локалне самоуправе, као и уговори између јединица локалне самоуправе, чији је предмет стицање права власништва и других стварних права и оснивачки акти привредних друштава, ако је оснивач Република Српска или јединица локалне самоуправе."

Досадашњи ст. 2, 3, 4, 5. и 6. постају ст. 3, 4, 5, 6. и 7.

Члан 3.

Члан 130а. брише се.

Члан 4.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 01-664/10 Предсједник
13. маја 2010. године Народне скупштине,
Бања Лука Мр **Игор Радојичић**, с.р.

859

На основу тачке 2. Амандмана XL на Устав Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 28/94), доносим

УКАЗ

О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ОПШТЕМ УПРАВНОМ ПОСТУПКУ

Проглашавам Закон о измјенама и допунама Закона о општем управном поступку, који је Народна скупштина Републике Српске усвојила на Тридесет седмој сједници, одржаној 11., 12. и 13. маја 2010. године - а Вијеће народа 21. маја 2010. године потврдило да усвојеним Законом о измјенама и допунама Закона о општем управном поступку није угрожен витални национални интерес конститутивних народа у Републици Српској.

Број: 01-020-531/10 Предсједник
25. маја 2010. године Републике,
Бања Лука Академик др **Рајко Кузмановић**, с.р.

ЗАКОН

О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ОПШТЕМ УПРАВНОМ ПОСТУПКУ

Члан 1.

У Закону о општем управном поступку ("Службени гласник Републике Српске", бр. 13/02 и 87/07) у члану 1. у

ставу 1. ријечи: "државни орган" замјењују се ријечима: "републички орган управе", као и у цијелом тексту Закона у одговарајућем падежу.

У ставу 2. ријеч: "предузеће" замјењује се ријечима: "привредно друштво", као и у цијелом тексту Закона у одговарајућем падежу.

Члан 2.

У члану 20. у ставу 1. послје тачке 3. додаје се тачка 4, која гласи:

"4) у управним стварима које се односе на дјелатност привредног друштва које има пословну јединицу ван свог сједишта, а које произлазе из правног односа те јединице, поред органа опште надлежности, надлежан је и орган на чијем подручју се налази ова пословна јединица".

Досадашње т. 4, 5. и 6. постају т. 5, 6. и 7.

Члан 3.

У члану 25. став 3. брише се.

Досадашњи став 4. постаје став 3.

Члан 4.

У члану 26. додаје се нови став 2, који гласи:

"Сукоб надлежности између организационих јединица јединице локалне самоуправе и сукоб надлежности између административне службе општине, односно града и организација које врше послове од интереса за општину односно град рјешава начелник, односно градоначелник јединице локалне самоуправе."

Члан 5.

У члану 28. у ставу 1. послје ријечи: "ствари" додају се ријечи: "и о томе донесу управни акт".

Члан 6.

Послје члана 31. додаје се нови одјељак 5а, који гласи:

"5а. Службено лице овлашћено за рјешавање у управном поступку" и нови чл. 31а. и 31б, који гласе:

"Члан 31а.

Рјешење у управном поступку доноси руководилац, односно старјешина органа, ако посебним прописима није другачије одређено.

Руководилац, односно старјешина органа може овластити друго службено лице из истог органа за доношење рјешења, изузев акта о одлагању извршења рјешења.

О овлашћењу службеног лица из става 2. овог члана руководилац, односно старјешина органа доноси посебно рјешење које садржи личне податке службеног лица и обим овлашћења.

Члан 31б.

Руководилац, односно старјешина органа може овластити друго службено лице из истог органа за вођење управног поступка и доношење рјешења или за вођење управног поступка.

Овлашћено службено лице из става 1. овог члана може бити лице које има VII степен одговарајуће школске спреме - одговарајућег смјера, најмање три године радног искуства у траженом степену образовања и положен стручни испит за рад у републичким органима управе.

О овлашћењу службеног лица руководилац, односно старјешина органа доноси посебно рјешење које садржи личне податке службеног лица и обим овлашћења."

Члан 7.

У чл. 40. и 211. испред ријечи: "правобранилац" ријеч: "јавни" брише се.

У чл. 40, 46, 211, 235, 247, 249. и 253. испред ријечи: "тужилац", у одговарајућем падежу, ријеч: "јавни" у одговарајућем падежу брише се.

Члан 8.

У члану 46. став 1. мијења се и гласи:

“Пуномоћник може бити адвокат, адвокатско друштво или запослени код службе за бесплатну правну помоћ, за правна лица запослени код тог правног лица, а за физичка лица брачни, односно ванбрачни супружник странке или сродник странке по крви или по тазбини.”.

Члан 9.

У члану 52. у ставу 2. ријечи: “телеграфски, односно” бришу се.

Члан 10.

У члану 56. у ставу 3. ријечи: “телеграфски, односно” бришу се, а ријечи: “означено на телеграфском поднеску, односно телефаксом” замјењују се ријечима: “наведено у телефаксу”.

Члан 11.

Послије члана 57. додаје се нови члан 57а, који гласи:

“Члан 57а.

Органи и странке, те друга лица која учествују у поступку могу комуницирати и у електронском облику.

У погледу пријема, односно отпреме поднесака електронским путем примјењују се одредбе прописа којима се регулише е-пословање.”.

Члан 12.

У члану 61. испред ријечи: “старесином”, додају се ријечи: “руководиоцем, односно”.

Став 4. брише се.

Члан 13.

У чл. 74. и 83. ријеч: “прибити” замјењује се ријечју: “причврстити”.

Члан 14.

У члану 80. став 3. брише се.

Члан 15.

У члану 84. у ставу 2. ријеч: “прибијањем” замјењује се ријечју: “истицањем”.

У ставу 3. ријеч: “прибијања” замјењује се ријечју: “истицања”.

Члан 16.

У члану 90. у ставу 2. ријечи: “или телеграфски” бришу се.

Став 4. брише се.

Досадашњи ст. 5. и 6. постају ст. 4. и 5.

Члан 17.

У члану 114. додаје се нови став 2, који гласи:

“Ако у управним стварима у којима је прописан рок за подношење захтјева странка поднесе захтјев по истеку рока, надлежан орган ће такав захтјев закључком одбацити као неблаговремен. Против тог закључка дозвољена је посебна жалба.”.

Члан 18.

У чл. 169. и 180. испред ријечи: “старесином” додају се ријечи: “руководиоцем, односно”, а у члану 174. испред ријечи: “старесином” додају се ријечи: “руководилац, односно”.

Члан 19.

У члану 173. у ставу 2. послје ријечи: “струке” додају се запета и ријечи: “у складу са Законом о вјештацима Републике Српске”.

Став 3. брише се.

Став 4. мијења се и гласи:

“Странка ће се изјаснити о предложеном вјештаку, као и о предмету и обиму вјештачења.”.

Досадашњи ст. 4. и 5. постају ст. 3. и 4.

Члан 20.

Послије члана 189. додаје се нови одјељак, који гласи: “9. Обнављање списа” и нови члан 189а, који гласи:

“Члан 189а.

Ако се спис или поједини дијелови списа изгубе, оштеће или униште, по потреби се покреће поступак за обнову списа.

Поступак за обнову списа спроводи орган који је надлежан за рјешавање у тој управној ствари.

Поступак за обнову списа покреће се на захтјев странке или по службеној дужности. Рјешење о обнови списа доноси руководилац, односно старјешина органа или лице које он за то овласти.

При обнови списа обновиће се само они дијелови списа који су важни с обзиром на разлоге због којих је одобрен поступак за обнову. Списи се обнављају на основу преписа насталих, оштећених или уништених поднесака којима располажу странке или орган и података из главних и помоћних евиденција, а у складу са правилима доказивања.

Трошкове обнављања списа сноси орган.”.

Члан 21.

У члану 199. став 1. мијења се и гласи: “Рјешење потписује руководилац, односно старјешина органа, ако посебним прописом није другачије одређено или службено лице по њиховом овлашћењу.”.

Члан 22.

У члану 207. у ставу 1. послје ријечи: “преписима” додају се ријечи: “по службеној дужности или на захтјев странке”.

Члан 23.

У члану 213. став 3. мијења се и гласи:

“О жалби на првостепено рјешење организације која врши јавна овлашћења, а које је донесено у повјереним, односно пренесеним пословима, рјешава надлежно министарство, ако законом није другачије одређено.”.

Став 4. мијења се и гласи:

“О жалби на првостепено рјешење републичке управе и републичке управне организације рјешава надлежно министарство.”.

Члан 24.

У члану 223. у ставу 1. број: “15” замјењује се ријечју: “осам”.

Члан 25.

У члану 227. послје става 2. додају се нови ст. 3. и 4, који гласе:

“Ако првостепени орган након поништења рјешења од стране другостепеног органа донесе ново рјешење противно правном схватању другостепеног органа или примједбама другостепеног органа у вези са поступком, па странка изјави нову жалбу, другостепени орган је дужан поништити првостепено рјешење и сам ријешити управну ствар.

Другостепени орган дужан је да о поступању првостепеног органа обавијести Управну инспекцију ради покретања прекршајног поступка.”.

Члан 26.

У члану 234. у ставу 1. тачка 3. и у члану 237. у ставу 1. тачка 2. ријечи: “или у поступку по привредном преступу” бришу се.

Члан 27.

У члану 240. послје става 2. додаје се став 3, који гласи:

“О приједлогу за понављање поступка орган је дужан одлучити најкасније у року од 30 дана од дана пријема приједлога.”

Досадашњи став 3. постаје став 4.

Члан 28.

У члану 264. послје става 2. додаје се нови став 3, који гласи:

“Жалба на закључак о дозволи извршења може се изјавити само у погледу времена, мјеста и начина извршења.”

Члан 29.

У члану 265. у ставу 2. ријечи: “Одлагање извршења одобрава орган који је донео закључак о дозволи извршења” бришу се.

Послје става 2. додаје се нови став 3, који гласи:

“Закључак о обустави или одлагању административног извршења доноси руководилац, односно старјешина органа.”

Члан 30.

У члану 269. став 3. мијења се и гласи:

“Новчана казна која се на основу става 1. овог члана изриче први пут не може бити мања од 100 КМ. Свака касније изречена новчана казна мора се изрећи у већем износу, али не већем од 300 КМ.”

Послје става 4. додаје се нови став 5, који гласи:

“Уколико извршеник не плати новчану казну из става 3. овог члана, овлашћени орган подноси приједлог Пореској управи ради принудне наплате.”

Члан 31.

У члану 271. став 1. мијења се и гласи:

“Кад је на основу рјешења спроведено извршење, а рјешење је касније поништено или измијењено, извршеник има право на поврат одузето, успостављање стања које је било прије доношења рјешења, као и на накнаду штете.”

Члан 32.

Послје члана 276. додају се два нова чл. 276а. и 276б, који гласе:

“Члан 276а.

Надзор над спровођењем овог закона врши министарство надлежно за послове управе.

Члан 276б.

Одговорним лицем у органу сматра се руководилац, односно старјешина органа или службено лице овлашћено за рјешавање у управном поступку.”

Члан 33.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у “Службеном гласнику Републике Српске”.

Број: 01-665/10
13. маја 2010. године
Бања Лука

Предсједник
Народне скупштине,
Мр **Игор Радојичић**, с.р.

860

На основу тачке 2. Амандмана XL на Устав Републике Српске (“Службени гласник Републике Српске”, број 28/94), доносим

УКАЗ

О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ПЕНЗИЈСКОМ РЕЗЕРВНОМ ФОНДУ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Проглашавам Закон о измјенама и допунама Закона о Пензијском резервном фонду Републике Српске, који је Народна скупштина Републике Српске усвојила на Тридесет седмој сједници, одржаној 11., 12. и 13. маја 2010. године - а Вијеће народа 21. маја 2010. године потврдило да

усвојеним Законом о измјенама и допунама Закона о Пензијском резервном фонду Републике Српске није угрожен витални национални интерес конститутивних народа у Републици Српској.

Број: 01-020-521/10
25. маја 2010. године
Бања Лука

Предсједник
Републике,
Академик др **Рајко Кузмановић**, с.р.

ЗАКОН

О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ПЕНЗИЈСКОМ РЕЗЕРВНОМ ФОНДУ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Члан 1.

У Закону о Пензијском резервном фонду Републике Српске (“Службени гласник Републике Српске”, број 73/08) у члану 4. у ставу 1. ријечи: “и средства стечена управљањем том имовином” бришу се.

Члан 2.

У члану 28. у ставу 1. ријечи: “Савеза синдиката Републике Српске” замјењују се ријечима: “већинског репрезентативног синдиката организованог на нивоу Републике Српске”.

Члан 3.

Послје члана 44. додају се нови чл. 44а. и 44б, који гласе:

“Члан 44а.

(1) Фонд ПИО може користити средства стечена управљањем имовином из члана 4. став 1. Закона до дана регистрације Резервног фонда, искључиво за намјену исплате текућих пензија корисника.

(2) Средства стечена управљањем имовином из члана 4. став 1. Закона која се не искористе до дана регистрације Резервног фонда, за намјену из става 1. овог члана, Фонд ПИО дужан је да унесе у Резервни фонд као додатни капитал.

Члан 44б.

(1) Фонд ПИО ће у року од 15 дана од дана ступања на снагу овог закона ускладити и оснивачке акте Резервног фонда и Друштва за управљање са одредбама овог закона и закона којим се уређује пословање привредних друштава.

(2) Захтјев за упис Резервног фонда и Друштва за управљање у регистар који води надлежни суд мора се поднијети најкасније у року од 30 дана од дана доношења оснивачких аката из става 1. овог члана.”

Члан 4.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у “Службеном гласнику Републике Српске”.

Број: 01-656/10
11. маја 2010. године
Бања Лука

Предсједник
Народне скупштине,
Мр **Игор Радојичић**, с.р.

861

На основу тачке 2. Амандмана XL на Устав Републике Српске (“Службени гласник Републике Српске”, број 28/94), доносим

УКАЗ

О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ПРЕВОЗУ У ДРУМСКОМ САОБРАЋАЈУ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Проглашавам Закон о измјенама и допунама Закона о превозу у друмском саобраћају Републике Српске, који је Народна скупштина Републике Српске усвојила на Тридесет седмој сједници, одржаној 11., 12. и 13. маја 2010. године - а Вијеће народа 21. маја 2010. године потврдило да усвојеним Законом о измјенама и допунама Закона о пре-

возу у друмском саобраћају Републике Српске није угрожен витални национални интерес конститутивних народа у Републици Српској.

Број: 01-020-532/10
25. маја 2010. године
Бања Лука

Предсједник
Републике,
Академик др **Рајко Кузмановић**, с.р.

ЗАКОН

О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ПРЕВОЗУ У ДРУМСКОМ САОБРАЋАЈУ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Члан 1.

У члану 1. Закона о превозу у друмском саобраћају Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 111/08) на крају става брише се тачка и додају се ријечи: "и рад станица за технички прегледе возила".

Члан 2.

У члану 6. у ставу 2. последије ријечи: "дјелатности" додаје се ријеч: "јавног".

У ставу 3. у тачки а) последије ријечи: "сједишта," додаје се ријеч: "односно", а тачка в) брише се.

Члан 3.

У члану 7. у ставу 1. последије ријечи: "испуњава" додају се ријечи: "техничко-експлоатационе".

Члан 4.

У члану 8. став 1. мијења се и гласи:

"(1) Моторним возилом намијењеним за јавни превоз и превоз за властите потребе може управљати лице које је у радном односу код власника, односно корисника возила и које испуњава услове утврђене прописима о безбједности саобраћаја на путевима."

У ставу 4. ријечи: "мања од" замјењују се ријечју: "до".

Члан 5.

У члану 10. у ставу 2. ријечи: "мања од" замјењују се ријечју: "до".

Члан 6.

У члану 17. последије става 1. додају се нови ст. 2 и 3, који гласе:

"(2) Саставни дио реда вожње је и кооперантски уговор, ако се ред вожње одржава у кооперацији.

(3) Уговор о кооперацији из става 2. овог члана мора да садржи тачно дефинисан распоред режима одржавања реда вожње између коопераната."

Досадашњи став 2. постаје став 4.

Члан 7.

У члану 30. у ставу 1. ријеч: "се" замјењује се ријечима: "надлежни орган за регистрацију редова вожње".

У истом члану и ставу додаје се нова тачка д), која гласи:

"д) престане да испуњава услове из члана 9. става 1. тачке а) и тачке б) подтачке 1) Закона, као и услове из става 2. т. а) и б) истог члана".

Члан 8.

У члану 31. у ставу 1. на крају става тачка се замјењује запетом и додају се ријечи: "као и кооперанта са реда вожње ако не одржава ред вожње или поједине поласке из реда вожње".

Члан 9.

У члану 37. у ставу 1. последије ријечи: "свим" додају се ријечи: "корисницима услуга превоза и".

Члан 10.

У члану 43. у ставу 2. последије ријечи: "физичко лице" додају се ријечи: "које има регистровану дјелатност".

Члан 11.

У члану 49. став 2. мијења се и гласи:

"(2) Такси превозник може примити на превоз и више лица, уз њихову сагласност."

Члан 12.

У члану 51. у ставу 2. ријечи: "празном вожњом" замјењују се ријечима: "вожњом истих путника", а последије ријечи: "издата" додаје се ријеч: "повратна".

Члан 13.

У члану 56. последије става 2. додаје се нови став 3, који гласи:

"(3) Моторним возилом намијењеним за превоз за властите потребе, осим власника, односно корисника возила, може управљати и лице које је запослено код власника, односно корисника возила, као и члан породице носиоца пољопривредног газдинства."

Члан 14.

У члану 60. у ставу 1. у тачки а) у подтачки 3) последије ријечи: "прегледа" додају се ријечи: "возила и техничког прегледа возила за лиценцу".

У тачки б) подтачка 3) мијења се и гласи:

"(3) вршење техничког прегледа возила станицама за технички преглед возила, на период од 15 до 45 дана, ако се преглед врши супротно овом закону и прописима о безбједности саобраћаја на путевима и ако се не изврши рјешење инспектора из става 1. тачка а) подтачка 3) овог члана, а у поновљеном случају на период од 45 до 90 дана".

У тачки б) подт. 6) и 7) бришу се.

У тачки в) у подтачки 3) последије ријечи: "управног" додају се ријечи: "или судског".

У истом члану, у ставу 2. последије ријечи: "саобраћајне дозволе" додају се ријечи: "или потврде о регистрацији, код такси возила и такси ознаке".

Последије става 3. додају се нови ст. 4. и 5, који гласе:

"(4) Жалба на рјешење инспектора изјављује се Министарству саобраћаја и веза.

(5) Жалба на рјешење инспектора из става 1. т. б) и в) не одлаже извршење рјешења."

Досадашњи став 4. постаје став 6.

Члан 15.

У члану 63. у ставу 1. у тачки д) ријечи: "став 5." замјењују се ријечима: "став 6.", а ријечи: "члан 56." замјењују се са ријечима: "члан 55."

У истом ставу, у тачки и) брише се запета на крају става и додају ријечи: "и ако није уговором регулисао међусобна права и обавезе са аутобуским станицама и терминалима (члан 39. став 3.)".

Члан 16.

У члану 70. у ставу 3. ријечи: "18 мјесеци" замјењују се ријечима: "пет година".

Члан 17.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 01-666/10
13. маја 2010. године
Бања Лука

Предсједник
Народне скупштине,
Мр **Игор Радојичић**, с.р.

862

На основу члана 14. и члана 15. став 2. Закона о утврђивању и начину измирења унутрашњег дуга Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 7/10 - Пречишћени текст) и чл. 43. став 3. и члана 15. тачка г) Закона о Влади Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 118/08), Влада Републике Српске, на сједници од 27. маја 2010. године, донијела је

ОДЛУКУ

**О ЕМИСИЈИ ОБВЕЗНИЦА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
ЗА ИЗМИРЕЊЕ ОБАВЕЗА ПО ОСНОВУ МАТЕРИЈАЛНЕ
И НЕМАТЕРИЈАЛНЕ ШТЕТЕ НАСТАЛЕ У ПЕРИОДУ
РАТНИХ ДЕЈСТАВА ОД 20. МАЈА 1992.
ДО 19. ЈУНА 1996. ГОДИНЕ**

I

(1) Ради регулисања дијела унутрашњег дуга Републике Српске по основу правоснажних судских одлука и вансудских поравнања којима је признато право на накнаду материјалне и нематеријалне штете настале у периоду ратних дејстава од 20. маја 1992. до 19. јуна 1996. године, у смислу Закона о утврђивању и начину измирења унутрашњег дуга Републике Српске (у даљем тексту: Закон), Република Српска емитоваће обвезнице у складу са овом одлуком.

(2) Износ емисије обвезница из става 1. ове тачке јесте 35.996.199,00 КМ, који чини износ неизмиренних обавеза утврђених верификовањем обавеза из правоснажних судских одлука и вансудских поравнања којима је признато право на накнаду материјалне и нематеријалне штете настале у периоду ратних дејстава.

II

Основни елементи обвезница из тачке I ове одлуке су:

- 1) емитент: Република Српска,
- 2) номинална вриједност емисије: 35.996.199,00 КМ,
- 3) назив емисије: обавезе по материјалној и нематеријалној ратној штети,
- 4) врста обвезница: дугорочна обвезница са каматним приносом (купоном), неограничено преносива, у дематеријализованом облику, на име,
- 5) номинална вриједност једне обвезнице: 1 КМ,
- 6) тип емисије: примарна емисија,
- 7) редни број емисије: четврта емисија,
- 8) број емитованих обвезница: 35.996.199,

Датум	Номинална вриједност	Преостали дио номиналне вриједности	Стопа отплате	Исплата главнице	Исплата камате	Исплата анuitета
15.06.2011.	35,996,199.00	35,996,199.00	0%	0.00	539,942.99	539,942.99
15.06.2012.	35,996,199.00	35,996,199.00	0%	0.00	539,942.99	539,942.99
15.06.2013.	35,996,199.00	35,996,199.00	0%	0.00	539,942.99	539,942.99
15.06.2014.	35,996,199.00	35,996,199.00	0%	0.00	539,942.99	539,942.99
15.06.2015.	35,996,199.00	35,996,199.00	10%	3,599,619.90	539,942.99	4,139,562.89
15.06.2016.	35,996,199.00	32,396,579.10	10%	3,599,619.90	485,948.69	4,085,568.59
15.06.2017.	35,996,199.00	28,796,959.20	10%	3,599,619.90	431,954.39	4,031,574.29
15.06.2018.	35,996,199.00	25,197,339.30	10%	3,599,619.90	377,960.09	3,977,579.99
15.06.2019.	35,996,199.00	21,597,719.40	10%	3,599,619.90	323,965.79	3,923,585.69
15.06.2020.	35,996,199.00	17,998,099.50	10%	3,599,619.90	269,971.49	3,869,591.39
15.06.2021.	35,996,199.00	14,398,479.60	10%	3,599,619.90	215,977.19	3,815,597.09
15.06.2022.	35,996,199.00	10,798,859.70	10%	3,599,619.90	161,982.90	3,761,602.80
15.06.2023.	35,996,199.00	7,199,239.80	10%	3,599,619.90	107,988.60	3,707,608.50
15.06.2024.	35,996,199.00	3,599,619.90	10%	3,599,619.90	53,994.30	3,653,614.20

VI

У случају кашњења са исплатом камате, односно главнице из обвезница, послје истека рока из тачке V ове одлуке, Министарство финансија платиће законску затезну камату од дана доспијења камате, односно главнице до дана исплате.

VII

Средства за измирење обавеза по овој емисији обезбјеђују се из буџета Републике Српске.

9) датум емисије: 15. јун 2010. године,

10) рок доспијења: 14 година од дана ове емисије,

11) грејс-период исплате главнице: четири године, урачунат у рок отплате и

12) каматна стопа: фиксна, 1,5% годишње, рачуна се на остатак главнице уз примјену линеарног модела обрачуна камате, на бази стварног броја дана.

III

(1) Обвезнице носе камату на главницу по стопи 1,5% годишње. Каматна стопа рачуна се као годишња каматна стопа обвезница на главницу, те каматна стопа купона обвезница износи 1,5%, што по 1 КМ обвезница износи 0,015 КМ.

(2) У грејс-периоду власник обвезнице има право на камату обрачунату на укупан износ главнице.

(3) Прва исплата камате извршиће се 15. јуна 2011. године за период од (укључујући и датум емисије) 15. јун 2010. године до (али не укључујући и тај дан) 15. јун 2011. године. Сљедеће камате исплаћиваће се годишње према сљедећем плану: 15. јун 2012. год.; 15. јун 2013. год.; 15. јун 2014. год.; 15. јун 2015. год.; 15. јун 2016. год.; 15. јун 2017. год.; 15. јун 2018. год.; 15. јун 2019. год.; 15. јун 2020. год.; 15. јун 2021. год.; 15. јун 2022. год.; 15. јун 2023. год. и 15. јун 2024. године.

IV

По истеку грејс-периода власник обвезнице има право на пропорционални дио главнице и припадајући дио камате обрачунате на преостали дио главнице, који се исплаћује једном годишње.

V

(1) Камата, односно главница исплаћују се у року од 15 дана од дана обрачуна камате, односно доспијења главнице, преносом средстава на рачун власника обвезнице.

(2) Исплата се врши у складу са сљедећим отплатним планом:

VIII

Обвезнице представљају директну и безусловну обавезу Републике Српске, међусобно су равноправне и најмање су у истом рангу са свим другим садашњим и будућим обавезама за чије извршење средства обезбјеђује Република Српска.

IX

(1) Обвезнице се уписују у Централни регистар хартија од вриједности а.д. Бања Лука (у даљем тексту: Централни регистар).

(2) Право власништва над обвезницама и право располагања стиче се даном уписа обвезница у Централни регистар.

(3) Министарство финансија у року од осам дана од дана доношења одлуке о емисији подноси Централном регистру захтјев за регистрацију (упис) обвезница и извјештај о верификованим обавезама по основу правоснажних судских одлука и вансудских поравнања којима је признато право на накнаду материјалне и нематеријалне штете настале у периоду ратних дејстава од 20. маја 1992. до 19. јуна 1996. године, које се извршавају емисијом обвезница.

(4) За тачност података у извјештају који Министарство финансија доставља Централном регистру одговара Министарство финансија.

X

Централни регистар ће, на основу запримљених одлука о емисији и захтјева за регистрацију обвезница са извјештајем из тачке IX ове одлуке, регистровати емисију, отворити и водити рачуне власника обвезница, извршити регистрацију и чувати податке о стицању власништва и правима из обвезница, као и издавати извјештаје, изводе и потврде о стању и пројенама на рачунима власника обвезница, у складу са прописима који уређују тржиште хартија од вриједности и актима Централног регистра.

XI

Република Српска може, у било које вријеме, откупити обвезнице по било којој цијени на тржишту или на други начин, у складу са одлуком Владе Републике Српске, под условом да, у случају куповине јавном понудом, таква понуда буде једнако доступна свим власницима обвезница.

XII

Приходи од камата и капиталне добити по основу обвезница неће се опорезивати.

XIII

Република Српска се не уписује у регистар емитената код Комисије за хартије од вриједности Републике Српске.

XIV

(1) Централни регистар је дужан да обавијести Бањалучку берзу а. д. Бања Лука (у даљем тексту: Бањалучка берза) о регистрацији обвезница.

(2) На основу извјештаја Централног регистра, обвезнице емитоване у складу са овим законом уврштавају се на службено берзанско тржиште Бањалучке берзе.

(3) Трговина обвезницама на секундарном тржишту обавља се у складу са прописима којима се уређује трговина хартијама од вриједности.

(4) Цијена обвезница уврштених у службено берзанско тржиште Бањалучке берзе базираће се на тзв. чистој цијени, тј. неће обухватати стечену камату. Плаћање по обављеној куповини обвезница на службеном берзанском тржишту обављаће се по цијени по којој се трговало, увећаној за стечену камату за период од посљедње исплате камате до претпостављеног дана поравнања, не укључујући претпостављени дан поравнања.

(5) За обрачун стечене камате из обвезница узима се стварни број дана у периоду за који се обрачунавају камате, тј. за период од (укључујући и тај дан) дана доспијења претходног купона до (али не укључујући и тај дан) дана доспијења сљедећег купона.

XV

(1) Послове платног агента врши Централни регистар у складу са уговором или Министарство финансија.

(2) Средства на име камате и главнице обвезница платни агент ће, у складу са роком прописаним у тачки V ове одлуке, исплатити путем платног система власнику обвезница, без одбитак трошкова или накнаде.

XVI

У случају спора, странке своја међусобна права и обавезе рјешавају у складу са законима који регулишу ову област пред Основним судом у Бањој Луци.

XVII

За реализацију ове одлуке задужује се Министарство финансија, а министар финансија је лице овлашћено за спровођење ове одлуке.

XVIII

Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 04/1-012-2-970/10
27. маја 2010. године
Бања Лука

Предсједник
Владе,
Милорад Додик, с.р.

863

На основу члана 43. став 3. Закона о Влади Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 118/08), члана 31. став 1. Закона о Пензијском резервном фонду Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 73/08), члана 181. Закона о привредним друштвима ("Службени гласник Републике Српске", бр. 127/08 и 58/09) и члана 19. став (1) подтачка (2) и став (2) Закона о систему јавних служби ("Службени гласник Републике Српске", број 68/07), Влада Републике Српске, на сједници од 20. маја 2010. године, донијела је

ОДЛУКУ

О ДАВАЊУ САГЛАСНОСТИ НА СТАТУТ ДРУШТВА ЗА УПРАВЉАЊЕ ПЕНЗИЈСКИМ РЕЗЕРВНИМ ФОНДОМ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ АД БАЊА ЛУКА

I

Даје се сагласност на Статут Друштва за управљање Пензијским резервним фондом Републике Српске а.д. Бања Лука (у даљем тексту: Друштво).

II

У складу са тачком I ове одлуке Надзорни одбор Друштва ће донијети одлуку о усвајању Статута Друштва.

III

Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 04/1-012-2-972/10
20. маја 2010. године
Бања Лука

Предсједник
Владе,
Милорад Додик, с.р.

864

На основу члана 43. став 3. Закона о Влади Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 118/08) и члана 3. ст. 4-7. Закона о извршењу буџета Републике Српске за 2010. годину ("Службени гласник Републике Српске", број 115/09), Влада Републике Српске, на сједници од 20. маја 2010. године, донијела је

ОДЛУКУ

О ДАВАЊУ САГЛАСНОСТИ НА ИНТЕРНИ ПЛАН И ПРОГРАМ УТРОШКА СРЕДСТАВА

I

Даје се сагласност Министарству унутрашњих послова на Интерни план и програм утрошка средстава са рачуна посебних намјена код Нове бањалучке банке а.д. Бања Лука, број 551-001-00016050-88, у укупном износу од 31.000,00 КМ, која ће се утрошити на набавку једног путничког моторног возила за потребе полиције.

II

За реализацију ове одлуке задужују се Министарство унутрашњих послова и Министарство финансија.

III

Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 04/1-012-2-948/10
20. маја 2010. године
Бања Лука

Предсједник
Владе,
Милорад Додик, с.р.

865

На основу члана 43. став 3. Закона о Влади Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 118/08) и члана 5. став 2. Закона о извршењу буџета Републике Српске за 2010. годину ("Службени гласник Републике Српске", број 115/09), Влада Републике Српске, на сједници од 20. маја 2010. године, донијела је

ОДЛУКУ**О ДАВАЊУ САГЛАСНОСТИ НА ПЛАН УТРОШКА СРЕДСТАВА**

I

Даје се сагласност на План утrophка средстава Министарству породице, омладине и спорта (организациони код 3710001) са позиције: 614100 - пројекти и програмске активности удружења и организација за афирмацију породице, за период 1. јануар - 30. јун 2010. године, у укупном износу од 218.235,58 КМ, а у сврху набавке уџбеника за одличне ученике из породица са петоро и више дјеце.

II

За реализацију ове одлуке задужују се Министарство породице, омладине и спорта и Министарство финансија.

III

Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 04/1-012-2-949/10
20. маја 2010. године
Бања Лука

Предсједник
Владе,
Милорад Додик, с.р.

866

На основу члана 43. став 3. Закона о Влади Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 118/08), а у вези са Одлуком о утврђивању Плана докапитализације фондова којима управља Инвестиционо-развојна банка Републике Српске а.д. Бања Лука, број: 04/1-012-2-2634/09, од 30. децембра 2009. године ("Службени гласник Републике Српске", број 117/09), Влада Републике Српске, на сједници од 20. маја 2010. године, донијела је

ОДЛУКУ**О ОДОБРЕЊУ ИСПЛАТЕ СРЕДСТАВА СА РАЧУНА ПОСЕБНИХ НАМЈЕНА**

I

Одобрава се исплата средстава са рачуна посебних намјена Фонду становања Републике Српске а.д. Бања Лука, у циљу реализације Привредно-развојног програма, а у складу са утврђеним Програмом инвестиција из средстава Развојног програма Републике Српске 2007-2010. - Привредно развојни програм.

II

У складу са тачком I ове одлуке, одобравају се средства у износу од 7.000.000,00 КМ (седам милиона конвертибилних марака), а која ће бити евидентирана као повећање

основног капитала у пословним књигама Фонда становања Републике Српске а.д. Бања Лука.

III

Средства из тачке II ове одлуке ће се обезбиједити на терет средстава са посебних рачуна од приватизације државног капитала и сукцесије имовине бивше СФРЈ (тзв. escrow рачун), а дозначиле се на трансакциони рачун Фонда становања Републике Српске а.д. Бања Лука.

IV

За реализацију ове одлуке задужује се Министарство финансија.

V

Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 04/1-012-2-950/10
20. маја 2010. године
Бања Лука

Предсједник
Владе,
Милорад Додик, с.р.

867

На основу чл. 8. и 17. Закона о хемикалијама ("Службени гласник Републике Српске", број 25/09) и члана 82. став 2. Закона о републичкој управи ("Службени гласник Републике Српске", бр. 118/08 и 11/09), министар здравља и социјалне заштите доноси

ПРАВИЛНИК**О КЛАСИФИКАЦИЈИ, ПАКОВАЊУ И ОБИЈЕЖАВАЊУ ХЕМИКАЛИЈА И ОДРЕЂЕНИХ ПРОИЗВОДА**

I - ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим правилником прописују се класе опасности, критеријуми за класификацију и поступак класификације хемикалија и одређених производа, начин паковања, обиљежавања и рекламирања хемикалија, у складу са Глобално хармонизованим системом (Globally Harmonized System, у даљем тексту: GHS) за класификацију и обиљежавања хемикалија који се преузима из Европске уније (у даљем тексту: ЕУ).

1. Значење појмова

Члан 2.

Поједини изрази употребљени у овом правилнику имају следеће значење:

а) класа опасности означава природу физичке опасности, опасности по здравље људи или опасности по животну средину,

б) категорија опасности означава даљу подјелу критеријума у оквиру сваке класе опасности којом се ближе одређује ниво опасности,

в) пиктограм опасности означава графички приказ који се састоји од знака и других графичких елемената, као што су ивица, текстура или боја позадине, намијењен да укаже на информације својствене предметној опасности,

г) ријеч упозорења означава ријеч која указује на одговарајући ниво опасности којом се корисник упозорава на могућу опасност, а користе се следеће двије ријечи упозорења:

1) "опасност" означава ријеч упозорења која указује на веома опасне категорије опасности и

2) "пажња" означава ријеч упозорења која указује на мање опасне категорије опасности,

д) обавјештење о опасности означава писани израз дијељен класи и категорији опасности, који описује природу опасности супстанце или смјеше, укључујући и ниво опасности гдје је то потребно,

ђ) обавјештење о мјерама предострожности означава писани израз који описује препоручене мјере за смањење

или спречавање штетних ефеката који могу настати усљед излагања опасној супстанци или смјеси приликом њиховог коришћења или одлагања,

е) полимер означава супстанцу састављену од молекула чија је основна карактеристика да се састоје од низа истих или различитих мономерних јединица. Молекулске масе ових молекула морају бити расподијељене у одређеном распону при чему се разлике у молекулским масама могу приписати првенствено разликама у броју мономерних јединица.

1) Полимер садржи:

- више од 50 % масеног удјела молекула са најмање три мономерне јединице које су ковалентно везане са најмање једном другачијом мономерном јединицом или другим реактантом,

- мање од 50 % масеног удјела молекула исте молекулске масе.

У контексту ове дефиниције "мономерна јединица" јесте изреактовани облик мономера у полимеру,

ж) мономер означава супстанцу која има способност да гради ковалентне везе са низом других сличних или различитих молекула под условима одговарајућим за реакцију стварања полимера која се користи у одређеном процесу,

з) легура означава метални материјал, хомоген на макроскопском нивоу, који чине два или више елемента састављена тако да се не могу лако одвојити механичким средствима, а у контексту овог правилника легура се сматра смјешом,

и) "UN RTDG" означава Препоруке Уједињених нација за транспорт опасног терета,

ј) гранична вриједност означава ниво било које класификоване нечистоће, адитива или појединачног састојка у супстанци или смјеси, изнад којег се овај податак узима у обзир приликом класификације супстанце или смјеше,

к) гранична концентрација означава концентрацију изнад које присуство опасне супстанце у другој супстанци или смјеси као нечистоће, адитива или појединачног састојка доводи до класификације те супстанце или смјеше као опасне,

л) разлике унутар класе означава разлике у оквиру класе опасности које зависе од пута излагања или природе ефеката,

љ) М-фактор означава коефицијент којим се множи концентрација супстанце која је класификована као опасна по водену животну средину, акутно - категорија 1 или хронично - категорија 1, а који се користи у методи сумирања за класификацију смјеше која садржи ту супстанцу,

м) паковање означава упаковани производ који се састоји од амбалаже и садржаја у њој,

н) амбалажа означава једну или више посуда и сви други додаци или материјали потребни да би посуда испунила своју намјену задржавања садржаја и друге безбједносне захтјеве,

њ) међуамбалажа означава амбалажу која се поставља између унутрашње амбалаже, односно производа и спољашње амбалаже,

о) смјеша или смјеса, односно препарат означава мјешавину или раствор двије или више супстанци и

п) стандарди који се односе на лабораторије и остале прописане захтјеве, било да су ISO, EN или CEN, биће замијењени одговарајућим BAS стандардом кад исти буде усвојен од стране Института за стандардизацију БиХ.

2. Опасне супстанце, смјеше и класе опасности

Члан 3.

(1) Супстанца или смјеша која испуњава критеријуме за класификацију на основу физичке опасности, опасности по здравље људи или опасности по животну средину, који су дати у Прилогу 1. овог правилника који је његов саставни дио, у дијеловима од 2. до 5, опасна је и класификује се у одговарајуће класе опасности.

(2) У оним случајевима гдје је у Прилогу 1. овог правилника дато да унутар једне класе опасности постоје разлике на основу пута излагања или на основу природе ефеката, супстанца или смјеша се класификује у складу са тим разликама.

II - КЛАСИФИКАЦИЈА ОПАСНОСТИ

1. Идентификација и процјена података

1.1. Идентификација и процјена доступних података о супстанцама

Члан 4.

(1) Произвођач, увозник и даљи корисник супстанце треба да идентификује релевантне доступне податке на основу којих се може утврдити да ли та супстанца представља физичку опасност, опасност по здравље људи или опасност по животну средину као што је дато у Прилогу 1. овог правилника, нарочито сљедеће:

а) податке добијене у складу са било којом методом која је наведена у члану 7. став 3. овог правилника,

б) епидемиолошке податке и искуства о ефектима на људе, као што су статистички подаци о професионалним обољењима и о хемијским удесима,

в) нове научне податке и

г) друге податке који су добијени међународно признатим програмима о хемикалијама.

(2) Произвођач, увозник и даљи корисник треба да утврди да ли су подаци из става 1. овог члана адекватни, поуздани и научно доказани.

1.2. Идентификација и процјена доступних података о смјешама

Члан 5.

(1) Произвођач, увозник и даљи корисник смјеше треба да идентификује релевантне доступне податке о самој смјеси или супстанцама које она садржи на основу којих се може утврдити да ли смјеша представља физичку опасност, опасност по здравље људи или опасност по животну средину као што је дато у Прилогу 1. овог правилника, нарочито сљедеће:

а) податке о самој смјеси или супстанцама које она садржи добијене у складу са било којом методом која је наведена у члану 7. став 3. овог правилника,

б) епидемиолошке податке и искуства о ефектима на људе, као што су статистички подаци о професионалним обољењима и о хемијским удесима који се односе на саме смјеше или супстанце које она садржи,

в) друге податке добијене у складу са условима датим у Прилогу 8. овог правилника који чини његов саставни дио и

г) друге податке о самој смјеси или супстанцама које она садржи, а који су добијени међународно признатим програмима о хемикалијама.

(2) Ако произвођач, увозник или даљи корисник утврди да су подаци из става 1. овог члана који су доступни за саму смјешу адекватни, поуздани и научно доказани, ови подаци се користе за процјену опасности смјеше у складу са поглављем 2. ове главе.

(3) За процјену опасности смјеше у односу на класе опасности "мутагеност герминативних ћелија", "карциногеност" и "токсичност по репродукцију", које су дате у Прилогу 1. овог правилника, у одјелцима 3.5.3.1, 3.6.3.1 и 3.7.3.1, користе се подаци за супстанце које смјеша садржи.

(4) Ако доступни подаци о испитивањима саме смјеше указују на ефекте мутагености герминативних ћелија, карциногености или репродуктивне токсичности који нису били идентификовани у подацима за појединачне супстанце у смјеси, такви подаци се узимају у обзир.

(5) За процјену опасности смјеше у односу на класу опасности по водену животну средину на основу биодеградационих и биоаккумулативних својстава која су дата у

Прилогу 1. овог правилника, у одјелцима 4.1.2.8 и 4.1.2.9, користе се искључиво релевантни доступни подаци из става 1. овог члана за супстанце које смјеша садржи.

(6) Ако нису доступни или су недовољни подаци за саму смјешу, за процјену опасности смјеше у складу са поглављем 2. ове главе могу се користити други релевантни, доступни подаци о супстанцама које смјеша садржи и сличним смјешама, под условом да су ти подаци адекватни и поуздани за процјену опасности смјеше у складу са чланом 8. став 4. овог правилника.

1.3. Испитивања на животињама и људима

Члан 6.

(1) Нова испитивања на животињама ради класификације супстанци и смјеша врше се само ако нема других алтернатива које обезбјеђују довољну поузданост и квалитет података.

(2) Ако су испитивања на људима рађена у друге сврхе, као што су клиничка испитивања, подаци добијени у тим испитивањима могу се користити и за класификацију супстанци и смјеша.

1.4. Прикупљање нових података за супстанце и смјеше

Члан 7.

(1) Ради утврђивања да ли нека супстанца или смјеша представља опасност по здравље људи или животну средину, могу се вршити нова испитивања само под условом да су исцрпљени сви други начини прикупљања података укључујући и услове прописане у Прилогу 8. овог правилника.

(2) Ради утврђивања да ли супстанца или смјеша представља физичку опасност морају се вршити нова испитивања, осим ако су доступни адекватни и поуздани подаци из претходних испитивања.

(3) Нова испитивања из става 1. овог члана врше се у складу са:

а) методама које су прописане у складу са чланом 13. Закона о хемикалијама, или

б) потврђеним научним принципима или методама за које је урађена валидација у складу са међународним процедурама.

(4) Нова испитивања у односу на физичке опасности, почевши од 1. јануара 2014. године, морају се вршити у складу са релевантним признатим системом квалитета или у лабораторијама које раде по релевантним признатим стандардима.

2. Процјена опасности и класификација

2.1. Процјена података о опасности супстанце и смјеше

Члан 8.

(1) Произвођач, увозник или даљи корисник супстанце или смјеше процјењује идентификоване податке у складу са условима из поглавља 1. ове главе тако што на њих примјењује критеријуме за класификацију прописане у Прилогу 1. овог правилника, у дијеловима од 2. до 5, у циљу одређивања опасности које супстанце или смјеше представљају.

(2) Приликом процјене доступних података који су добијени методама испитивања које нису наведене у члану 7. став 3. овог правилника, произвођач, увозник или даљи корисник је дужан да те методе упореди са наведеним методама, како би установио да ли су подаци добијени у овим испитивањима такви да се могу користити за процјену из става 1. овог члана.

(3) Ако се критеријуми за класификацију не могу директно примјенити на идентификоване податке, произвођач, увозник или даљи корисник дужан је да утврди квалитет података на основу стручне процјене у складу са Прилогом 1. овог правилника, одјелак 1.1.1, ради процјене опасности супстанце или смјеше, узимајући у обзир и услове дате у Прилогу 8. овог правилника, у одјелку 1.2.

(4) У случајевима када су за смјешу доступни само подаци у складу са чланом 5. став 5. овог правилника, произвођач, увозник или даљи корисник дужан је да за процјену опасности смјеше користи начела премошћавања из Прилога 1. овог правилника, из одјелка 1.1.3, као и из дијелова 3. и 4. истог прилога.

(5) Ако се на податке из става 4. овог члана не могу примјенити начела премошћавања или користити стручне процјене и утврђивање квалитета података из Прилога 1. овог правилника, из дијела 1, произвођач, увозник или даљи корисник дужан је да за процјену података користи друге методе које су дате у Прилогу 1. овог правилника, у дијеловима 3. и 4.

2.2. Граничне концентрације за класификацију супстанци и смјеша

Члан 9.

(1) Специфична и општа гранична концентрација додјељује се супстанци да би се указало на концентрацију изнад које присуство опасне супстанце у другој супстанци или смјеша као нечистоће, адитива или појединачног састојка доводи до класификације те супстанце или смјеше као опасне.

(2) Произвођач, увозник и даљи корисник одређује специфичну граничну концентрацију када адекватни и поуздани научни подаци показују да је супстанца или смјеша опасна и ако је концентрација опасне супстанце садржане у њој мања од концентрација прописаних за класе опасности из Прилога 1. овог правилника у дијелу 2. или мања од општих граничних концентрација прописаних за одговарајућу класу опасности из Прилога 1. овог правилника у дијеловима 3, 4. или 5.

(3) Произвођач, увозник и даљи корисник може да одреди специфичну граничну концентрацију и у случају када адекватни и поуздани научни подаци показују да супстанца или смјеша није опасна и ако садржи опасну супстанцу у концентрацији једнакој или већој од концентрација прописаних за класе опасности из Прилога 1. овог правилника у дијелу 2. или од општих граничних концентрација прописаних за одговарајућу класу опасности из Прилога 1. овог правилника у дијеловима 3, 4. или 5.

(4) Изузетно од ст. 1. до 3. овог члана, специфичне граничне концентрације се не одређују за супстанце које су на Списку класификованих супстанци, у складу са GHS-ом.

(5) Приликом одређивања специфичне граничне концентрације, произвођач, увозник и даљи корисник треба да узме у обзир сваку специфичну граничну концентрацију за ту супстанцу која је дата у Инвентару класификације и обилежавања у ЕУ.

(6) У поступку класификације, специфичне граничне концентрације из ст. 1. до 3. овог члана имају предност у односу на прописане концентрације за класе опасности из Прилога 1. овог правилника у дијелу 2. и генеричке граничне концентрације прописане за одговарајуће класе опасности из Прилога 1. овог правилника, у дијеловима 3, 4. или 5.

2.3. М-фактори за класификацију супстанци и смјеша

Члан 10.

(1) Произвођач, увозник и даљи корисник одређује М-фактор за супстанцу која се може класификовати као опасна по водену животну средину, акутно - категорија 1, или хронично - категорија 1, када се:

а) супстанца не налази на Списку класификованих супстанци, или

б) супстанца налази на Списку класификованих супстанци, али М-фактор није дат у том списку.

(2) М-фактор се примјењује приликом класификације смјеше или друге супстанце која садржи супстанцу из става 1. овог члана, када се у поступку класификације користи метод сумирања.

(3) Приликом одређивања М-фактора произвођач, увозник и даљи корисник треба да узме у обзир сваки М-фактор за ту супстанцу који је дат у Инвентару класификације и обиљежавања у ЕУ.

2.4. Граничне вриједности

Члан 11.

(1) У поступку класификације супстанце узима се у обзир присуство друге опасне супстанце као нечистоће, адитива или појединачног састојка уколико је њена концентрација једнака или већа од граничних вриједности одређених на начин прописан у Прилогу 1. у одјељку 1.1.2.2.

(2) У поступку класификације смјеше узима се у обзир присуство опасне супстанце као компоненте или као нечистоће или адитива уколико је њена концентрација једнака или већа од граничних вриједности одређених на начин прописан у Прилогу 1. овог правилника у одјељку 1.1.2.2.

2.5. Специфични случајеви који захтијевају даљу процјену

Члан 12.

Произвођач, увозник и даљи корисник када, приликом процјене података о опасности супстанце или смјеше из члана 8. овог правилника, идентификује те податке, дужан је да ове податке користи у поступку класификације, и то:

а) адекватне и поуздане податке који показују да се физичке опасности супстанце или смјеше идентификоване у пракси, разликују од оних које су добијене као резултат спроведених испитивања,

б) податке добијене као резултат научних експеримената који показују да супстанца или смјеша није биорасположива и

в) адекватне и поуздане научне податке који указују на могућност појаве синергетских или антагонистичких ефеката између супстанци садржаних у смјешу, ако је процјена опасности смјеше вршена на основу података о супстанцама које смјеша садржи.

2.6. Класификација супстанци и смјеша

Члан 13.

(1) Када се на основу процјене података из чл. 8. и 12. овог правилника закључи да супстанца или смјеша испуњава критеријуме за класификацију дате у Прилогу 1. овог правилника, у дијеловима 2, 3, 4. и 5, произвођач, увозник и даљи корисник класификује супстанцу или смјешу у једну или више класа опасности, односно у једну или више разлика унутар тих класа.

(2) У поступку класификације из става 1. овог члана одређују се и:

а) једна или више категорија опасности за сваку релевантну класу опасности или разлику унутар тих класа и

б) једно или више обавјештења о опасности које одговара свакој од категорија из тачке а) овог става.

2.7. Специфична правила за класификацију смјеша

Члан 14.

(1) У поступку класификације смјеше не узимају се у обзир подаци о супстанци садржаној у смјешу који показују да та супстанца:

а) реагује споро са атмосферским гасовима, нарочито кисеоником, угљен-диоксидом и воденом паром, градећи различите супстанце у малој концентрацији, или

б) реагује веома споро са другим супстанцама у смјешу, градећи различите супстанце у малој концентрацији, или

в) може да се самополимеризује, градећи олигомере или полимере у малој концентрацији.

(2) У поступку класификације смјеше не узимају се у обзир подаци о експлозивности, оксидативности или запаљивости ако:

а) ниједна супстанца у смјешу не посједује било које од ових својстава и ако се на основу доступних података мо-

же закључити да смјеша неће изазвати опасности ове врсте, или

б) научни подаци указују да промјена састава смјеше неће довести до промјене у класификацији смјеше, или

в) се смјеша ставља у промет у облику аеросолног распршивача запремине једнаке или мање од 150 ml и ако је на амбалажи аеросолног распршивача јасно, читљиво и неизбрисиво назначено име и адреса или заштитни знак снабђивача одговорног за стављање у промет.

2.8. Ревизија класификације супстанци и смјеша

Члан 15.

(1) Произвођач, увозник или даљи корисник дужан је да се информира о новим научним или техничким подацима који могу утицати на класификацију и да изврши ревизију класификације супстанци или смјеша које ставља у промет узимајући у обзир и нове адекватне и поуздане податке.

(2) Произвођач, увозник или даљи корисник дужан је да изврши ревизију класификације смјеше ако је дошло до промјена у саставу смјеше, и то:

а) промјена почетне концентрације једног или више опасних састојака смјеше таква да је промјена једнака или већа од прописаних опсега датих у Прилогу 1. у табели 1.2. или

б) замјена, односно додавање једног или више опасних састојака таква да је њихова концентрација једнака или већа од граничних вриједности које су прописане у Прилогу 1. у одјељку 1.1.2.2.

(3) Ревизија класификације у складу са ст. 1. и 2. овог члана не врши се ако постоје валидни и научно потврђени подаци који указују да настале промјене неће довести до промјене класификације.

(4) Произвођач, увозник или даљи корисник треба да усвоји класификацију супстанце или смјеше у складу са резултатима ревизије, изузев када је она укључена у Списак класификованих супстанци из члана 9. Закона о хемикалијама.

(5) На супстанце или смјеше које су обухваћене прописима о биоцидним производима или средствима за заштиту биља примјењују се, поред захтјева из овог правилника, и захтјеви из тих прописа.

2.9. Класификација супстанци укључених у Инвентар класификације и обиљежавања у ЕУ

Члан 16.

(1) Произвођач или увозник може да класификује супстанцу различито од класификације супстанце истог хемијског састава која је већ укључена у Инвентар класификације и обиљежавања у ЕУ, под условом да, заједно са Досијем о хемикалији за упис у Регистар хемикалија, поднесе Министарству здравља и социјалне заштите (у даљем тексту: Министарство) разлоге за другачију класификацију.

(2) Изузетно од става 1. овог члана, произвођач или увозник дужан је да супстанцу класификује у складу са класификацијом супстанце истог хемијског састава која је укључена и у Инвентар класификације и обиљежавања ЕУ и у Списак класификованих супстанци за ЕУ.

III - ОБИЉЕЖАВАЊЕ УПОЗОРЕЊА НА ОПАСНОСТ

3. Садржај етикете

3.1. Општа правила

Члан 17.

(1) На амбалажи супстанце или смјеше класификоване као опасне треба да буде етикета која укључује сљедеће елементе обиљежавања:

а) име, адресу и број телефона снабђивача,

б) номиналну количину супстанце или смјеше у паковању које је намијењено за општу употребу, осим ако ова количина није назначена на другом мјесту на амбалажи,

в) идентификаторе производа као што је дато у члану 18. овог правилника,

г) пиктограме опасности у складу са чланом 19. овог правилника, гдје је то примјенљиво,

д) ријечи упозорења у складу са чланом 20. овог правилника, гдје је то примјенљиво,

ђ) обавјештења о опасности у складу са чланом 21. овог правилника, гдје је то примјенљиво,

е) обавјештења о мјерама предострожности у складу са чланом 22. овог правилника, гдје је то примјенљиво, и

ж) дио за додатне информације у складу са чланом 25. овог правилника, гдје је то примјенљиво.

(2) Етикета мора да буде написана на једном од језика који су у службеној употреби у Републици Српској.

(3) Етикета може бити написана на више језика, под условом да су исти подаци дати на свим коришћеним језицима.

3.2. Идентификатори производа

Члан 18.

(1) Етикета мора да садржи податке који омогућавају идентификацију супстанце или смјеше (у даљем тексту: идентификатори производа).

(2) Израз који се користи као идентификатор производа мора бити исти као онај који се користи у безбједносно-техничком листу (у даљем тексту: БТЛ), сачињеном у складу са посебним прописом који прописује садржај и начин израде БТЛ-а.

(3) Идентификатор производа за супстанцу мора да садржи један од наведених података:

а) назив и идентификациони број који јој је додијелен у Списку класификованих супстанци ако је супстанца укључена у овај списак,

б) назив и идентификациони број који јој је додијелен у Инвентару класификације и обиљежавања у ЕУ, ако је супстанца укључена у овај инвентар, али није укључена у Списак класификованих супстанци,

в) CAS број заједно са називом према IUPAC номенклатури или CAS број заједно са другим међународно признатим хемијским називом/-има ако супстанца није укључена у Списак класификованих супстанци нити у Инвентар класификације и обиљежавања у ЕУ и

г) назив према IUPAC номенклатури или други међународно признат хемијски назив, ако CAS број није доступан.

(4) Идентификатор производа за смјешу мора да садржи слjedeће назнаке:

а) трговачки назив или ознаку за смјешу и

б) идентитет свих супстанци у смјеши које доприносе класификацији смјеше у погледу акутне токсичности, корозивног оштећења коже или озбиљног оштећења ока, мутагености герминативних ћелија, карциногености, репродуктивне токсичности, сензибилизације дисајних органа или коже, специфичне токсичности за циљни орган или опасности од аспирације.

(5) Када смјеша садржи више од четири супстанце чији идентитет треба навести на етикети у складу са тачком б) става 4. овог члана, довољно је навођење максимално четири хемијска назива, изузев када је више од четири назива неопходно да се укаже на природу и озбиљност опасности.

(6) Одабрани хемијски називи треба да идентификују супстанце у смјеши које представљају велику опасност по здравље људи, а које су превасходно допринијеле класификацији смјеше и избору одговарајућих обавјештења о врсти опасности.

3.3. Пиктограми опасности

Члан 19.

(1) Етикета треба да садржи један или више одговарајућих пиктограма опасности који илуструју опасност.

(2) Пиктограми опасности који су уређени у члану 33. овог правилника морају да испуњавају услове наведене у Прилогу 1. овог правилника у одјелку 1.2.1. и у Прилогу 5. овог правилника који чини његов саставни дио.

(3) Пиктограми опасности који одговарају свакој појединачној класификацији дати су у табелама које садрже елементе обиљежавања прописане за сваку од класа опасности у Прилогу 1. овог правилника.

3.4. Ријечи упозорења

Члан 20.

(1) Етикета треба да садржи одговарајућу ријеч упозорења у складу са класификацијом опасне супстанце или смјеше.

(2) Ријеч упозорења која одговара свакој појединачној класификацији дата је у одговарајућим табелама које садрже елементе обиљежавања прописане за сваку класу опасности из Прилога 1. овог правилника, у дијеловима од 2. до 5.

(3) Када је ријеч упозорења "Опасно" дата на етикети, ријеч упозорења "Пажња" не приказује се на етикети.

3.5. Обавјештења о опасности

Члан 21.

(1) Етикета треба да садржи одговарајућа обавјештења о опасности у складу са класификацијом опасне супстанце или смјеше.

(2) Обавјештења о опасности која одговарају свакој појединачној класификацији дата су у табелама које садрже елементе обиљежавања прописане за сваку класу опасности из Прилога 1. овог правилника, у дијеловима од 2. до 5.

(3) Када је супстанца укључена у Списак класификованих супстанци, али није у овом списку класификована у односу на све класе опасности, обавјештење о опасности које одговара класификацији према овом списку треба да буде истакнуто на етикети заједно са другим обавјештењима о опасности из става 2. овог члана за класификацију која није наведена у овом списку.

(4) Обавјештења о опасности и гласе као што је дато у Прилогу 3. овог правилника који чини његов саставни дио.

3.6. Обавјештења о мјерама предострожности

Члан 22.

(1) Етикета треба да садржи одговарајућа обавјештења о мјерама предострожности.

(2) Обавјештења о мјерама предострожности дата су у табелама у Прилогу 1. овог правилника, у дијеловима од 2. до 5. које садрже елементе обиљежавања за сваку класу опасности.

(3) Одабир обавјештења о мјерама предострожности која ће се приказати на етикети врши се у складу са критеријумима датим у Прилогу 4. овог правилника, који чини његов саставни дио, у дијелу 1, при том узимајући у обзир и обавјештења о врсти опасности и намјеране или идентификоване начине употребе супстанце или смјеше.

(4) Обавјештења о мјерама предострожности гласе као што је дато у Прилогу 4. овог правилника, у дијелу 2.

3.7. Изузеци од услова за обиљежавање у посебним случајевима

Члан 23.

Специфичне одредбе о обиљежавању дате у Прилогу 1. овог правилника, у одјелку 1.3, примјењују се на:

а) преносиве гасне цилиндри,

б) контејнере за гас намијењене за пропан, бутан или течни нафтни гас,

в) аеросоле и контејнере са затвореним распршивачем који садрже супстанце које представљају опасност од аспирације,

г) метале у чистом облику, легуре, смјеше које садрже полимере, смјеше које садрже еластомере и

д) експлозиве који се стављају у промет ради постизања експлозивног или пиротехничког ефекта, у складу са Прилогом 1. овог правилника, одјељак 2.1.

3.8. Захтјев за употребу алтернативног хемијског назива

Члан 24.

(1) Произвођач, увозник и даљи корисник супстанце садржане у смјеси могу да Министарству поднесу захтјев за употребу алтернативног хемијског назива за супстанцу која задовољава услове и посједује својства на основу којих је класификована у једну од категорија опасности из Прилога 1. овог правилника, у дијелу 1. одјељак 1.4.

(2) Уз захтјев из става 1. овог члана прилаже се и доказ да приказивање хемијског идентитета те супстанце на етикети или у БТЛ-у може да доведе до повреде пословне тајне или права на интелектуалну својину.

(3) Захтјев за употребу алтернативног хемијског назива мора да садржи сљедеће:

а) име, адресу и број телефона снабдјевача супстанце у смјеси,

б) трговачки назив или ознаку за смјешу,

в) идентификатор производа за супстанцу у смјеси за коју се захтијева употреба алтернативног хемијског назива у складу са чланом 18. став 3. овог правилника,

г) предложени алтернативни хемијски назив за супстанцу у смјеси са образложењем да овај назив може да обезбједи довољно информација о мјерама неопходним за заштиту здравља и мјерама предострожности које треба предузети на радном мјесту, као и контролу ризика приликом руковања смјешом, односно доказом да је у ЕУ одобрен такав алтернативни хемијски назив за ту супстанцу,

д) образложење о оправданости коришћења алтернативног хемијског назива у циљу заштите пословне тајне или права на интелектуалну својину и

е) номиналну количину супстанце у паковању које је намијењено за општу употребу.

(4) Када је коришћење алтернативног хемијског назива одобрено, али је класификација супстанце садржане у смјеси накнадно измијењена тако да више не испуњава услове из Прилога 1. овог правилника из дијела 1. одјељак 1.4, снабдјевач смјеше дужан је да на етикети и у БТЛ прикаже идентификатор производа за ту супстанцу у складу са чланом 18. овог правилника, а не алтернативни хемијски назив.

3.9. Додатне информације на етикети

Члан 25.

(1) Додатна обавјештења о опасности за супстанцу или смјешу која има одређена физичка својства или својства опасна по здравље људи дата у Прилогу 2. овог правилника који чини његов саставни дио, у дијелу 1. у одјељцима 1.1 и 1.2, приказују се у дијелу прилога - Додатне информације на етикети и гласе као што је написано у Прилогу 2. овог правилника.

(2) Поред додатних обавјештења из става 1. овог члана приказују се и обавјештења из Прилога 3. овог правилника, у дијелу 2.

(3) Додатна обавјештења о опасности за супстанцу која је укључена у Списак класификованих супстанци за ЕУ, а која су дата у овом списку, приказују се у дијелу прилога - Додатне информације на етикети.

(4) Додатна обавјештења о опасности за опасну супстанцу или смјешу која спада у средства за заштиту биља према посебном закону који регулише област средстава за заштиту биља, приказују се у дијелу етикете - Додатне информације.

(5) Додатна обавјештења из става 4. овог члана треба да гласе као што је дато у Прилогу 2. овог правилника, у дијелу 4, и Прилогу 3. у дијелу 3. овог правилника.

(6) Снабдјевач може у дијелу за додатне информације на етикети приказати и друге додатне информације које нису наведене у ст. 1. и 4. овог члана, под условом да те информације не смањују уочљивост елемената обиљежавања из члана 17. став 1. овог правилника, као и да пружају додатне информације, да нису контрадикторне и да не доводе у сумњу валидност других информација које су дате у елементима обиљежавања на етикети.

(7) Обавјештења као што су: "није штетно", "није загађујуће", "еколошко" или друга обавјештења која указују да супстанца или смјеша није опасна, као и обавјештења која нису у складу са класификацијом супстанце или смјеше не приказују се на етикети или амбалажи.

(8) За супстанцу или смјешу класификовану у складу са критеријумима из Прилога 1. овог правилника у дијелу 5. - Додатне информације на етикети треба да:

а) пиктограм опасности не буде на етикети и

б) се приказују ријечи упозорења, обавјештења о опасности и обавјештења о мјерама предострожности.

(9) Смјеша која садржи супстанцу која је класификована као опасна обиљежава се у складу са подацима из Прилога 2. овог правилника у дијелу 2.

(10) Додатна обавјештења за смјешу из става 9. овог члана треба да гласе као што је дато у Прилогу 3. овог правилника у дијелу 3. и приказују се у дијелу прилога - Додатне информације на етикети.

(11) Етикета смјеше из става 9. овог члана садржи и идентификатор производа из члана 18. овог правилника, као и име, адресу и број телефона снабдјевача смјеше.

3.10. Принципи првенства за пиктограме опасности

Члан 26.

(1) Када супстанци или смјеси, на основу класификације, одговара више од једног пиктограма опасности, примјењују се сљедећи принципи првенства у циљу смањења броја неопходних пиктограма опасности на етикети:

а) када се пиктограм опасности "GHS01" приказује на етикети, употреба пиктограма опасности "GHS02" и "GHS03" није обавезна, осим када је више од једног ових пиктограма опасности потребно,

б) ако се пиктограм опасности "GHS06" приказује на етикети, пиктограм опасности "GHS07" не приказује се,

в) ако се пиктограм опасности "GHS05" приказује на етикети, пиктограм опасности "GHS07" не приказује се у случају иритације коже или очију и

г) ако се на етикети приказује пиктограм опасности "GHS08" за сензибилизацију дисајних органа, пиктограм опасности "GHS07" не приказује се у случају сензибилизације коже или иритације коже или ока.

(2) У случајевима када супстанци или смјеси, на основу класификације, одговара више од једног пиктограма опасности за исту класу опасности, на етикети се приказује пиктограм опасности који одговара најопаснијој категорији за сваку релевантну класу опасности.

(3) За супстанце које су укључене у Списак класификованих супстанци, и класификоване су у складу са главом II овог правилника у односу на класе опасности које нису дате у овом списку, на етикети се приказује пиктограм опасности који одговара најопаснијој категорији за сваку релевантну класу опасности.

3.11. Принцип првенства за обавјештења о опасности

Члан 27.

Ако је супстанца или смјеша класификована у неколико класа опасности или у неколико разлика унутар тих кла-

са, сва обавјештења о опасности која произлазе из класификације приказују се на етикети, осим уколико се понављају или су сувишна.

3.12. Принципи првенства за обавјештења о мјерама предострожности

Члан 28.

(1) Када се приликом одабира обавјештења о мјерама предострожности уочи да су одређена обавјештења сувишна или су непотребно додијељена одређеној супстанци, смјешти или амбалажи, таква обавјештења се изостављају са етикете.

(2) Ако је супстанца или смјеша намијењена за општу употребу, на етикети се приказује једно обавјештење о мјерама предострожности које се односи на одлагање те супстанце или смјеше, као и одлагање њене амбалаже, осим ако такво обавјештење није потребно у складу са чланом 22. овог правилника.

(3) Ако супстанца или смјеша није намијењена за општу употребу, обавјештење о мјерама предострожности које се односи на одлагање није неопходно уколико одлагање те супстанце, смјеше или њене амбалаже не представља опасност по здравље људи или животну средину.

(4) На етикети се приказује највише шест обавјештења о мјерама предострожности.

(5) Изузетно од става 4. овог члана, више од шест обавјештења о мјерама предострожности приказује се на етикети уколико је неопходно да се прикаже природа и озбиљност опасности.

3.13. Изузеци од услова за обиљежавање и паковање

Члан 29.

(1) Када је амбалажа супстанце или смјеше таквог облика, или је толико мала да је немогуће задовољити услове за етикету из члана 31, а у складу са чланом 17. став 2. овог правилника, елементи обиљежавања се приказују на етикети у складу са Прилогом 1. овог правилника, одјељак 1.5.1.

(2) Ако на начин одређен у ставу 1. овог члана није могуће приказати све потребне елементе обиљежавања на етикети, одређени елементи обиљежавања се могу изоставити са етикете у складу са Прилогом 1. овог правилника, одјељак 1.5.2.

(3) Списак елемената обиљежавања који се приказују на етикети у складу са чланом 17. овог правилника доставља се уз опасну супстанцу или смјешу из Прилога 2. овог правилника из дијела 5, која је намијењена за општу употребу и ставља се у промет без амбалаже.

(4) Изузеци од одређених одредаба обиљежавања или специфичне одредбе обиљежавања за одређене смјеше класификоване као опасне по животну средину дате су у Прилогу 2. овог правилника у дијелу 2.

3.14. Ажурирање информација на етикетама

Члан 30.

(1) Снабдјевач је дужан да без одлагања обезбиједи да се етикета ажурира када дође до измјена у класификацији и обиљежавању супстанце или смјеше, а нарочито у случају када нова класификација указује на већу озбиљност опасности или када је потребно приказати додатне елементе обиљежавања у складу са чланом 25. овог правилника, а у циљу заштите здравља људи и животне средине.

(2) Када су потребне измјене обиљежавања другачије од оних наведених у ставу 1. овог члана, снабдјевач је дужан да обезбиједи да се етикета супстанце или смјеше ажурира.

(3) За опасну супстанцу или смјешу која спада у средстава за заштиту биља или биоцидне производе, снабдјевач је дужан да обезбиједи да се етикета ажурира у складу са одредбама прописа којима се уређују средства за заштиту биља и биоцидни производи.

4. Етикета

4.1. Општа правила за примјену етикета

Члан 31.

(1) Етикета се поставља на амбалажу супстанце или смјеше тако да буде чврсто заљепљена на једну или више површина амбалаже и да се чита хоризонтално када је паковање постављено вертикално.

(2) Боја и изглед сваке етикете треба да буде таква да се пиктограми опасности јасно уочавају.

(3) Елементи обиљежавања из члана 17. став 1. овог правилника треба да буду јасно и неизбрисиво приказани на етикети, тако да се јасно издвајају у односу на позадину и да буду такве величине и размака да се могу лако читати.

(4) Облик, боја и величина пиктограма опасности, као и димензије етикете дати су у Прилогу 1. овог правилника у одјељку 1.2.1.

(5) Изузетно од става 1. овог члана, етикета није потребна ако су елементи обиљежавања из члана 17. став 1. овог правилника јасно приказани на самој амбалажи.

(6) У случајевима из става 5. овог члана одредбе поглавља 4. овог правилника које се односе на етикету примјењују се на информације које се приказују на амбалажи.

4.2. Распоред информација на етикети

Члан 32.

(1) Пиктограми опасности, ријечи упозорења, обавјештења о опасности и обавјештења о мјерама предострожности приказују се заједно на етикети.

(2) Редослијед обавјештења о опасности на етикети одређује снабдјевач, водећи рачуна да сва обавјештења о опасности која су исписана на истом језику буду груписана.

(3) Редослијед обавјештења о мјерама предострожности на етикети одређује снабдјевач водећи рачуна да сва обавјештења о мјерама предострожности која су исписана на истом језику буду груписана.

(4) Група обавјештења о опасности из става 2. овог члана на етикети мора се налазити поред групе обавјештења о мјерама предострожности из става 3. овог члана.

(5) Дио за додатне информације на етикети који садржи додатна обавјештења из члана 25. овог правилника мора се налазити поред других елемената обиљежавања на етикети из члана 17. став 1. овог правилника.

(6) Поред употребе боје у пиктограмима опасности, боја се може користити и у другим дијеловима етикете у циљу примјене специјалних услова за обиљежавање.

(7) Елементи обиљежавања који произлазе из одредаба других прописа приказују се у дијелу прилога - Додатне информације на етикети, у складу са чланом 25. овог правилника.

4.3. Специфична правила за обиљежавање спољашње и унутрашње амбалаже која служи за стављање у промет

Члан 33.

(1) Када се опасна супстанца или смјеша налази у амбалажи која служи и за стављање у промет и за транспорт, а која се састоји од спољашње и унутрашње амбалаже, укључујући и међуамбалажу, спољашња амбалажа се обиљежава у складу са прописима о транспорту опасног терета, а унутрашња амбалажа и међуамбалажа се обиљежава у складу са овим правилником.

(2) Изузетно од става 1. овог члана, спољашња амбалажа може бити обиљежена и у складу са овим правилником.

(3) У случајевима када пиктограми опасности према овом правилнику упозоравају на исте опасности на које се односе и пиктограми опасности према прописима о транспорту опасног терета, пиктограми опасности не треба приказивати на спољашњој амбалажи.

4.4. Специфична правила за обиљежавање спољашње и унутрашње амбалаже која служи само за стављање у промет

Члан 34.

(1) Када се опасна супстанца или смјеша налази у амбалажи која служи само за стављање у промет, и спољашња и унутрашња амбалажа, као и међуамбалажа се обиљежава у складу са овим правилником.

(2) Изузетно од става 1. овог члана, ако спољашња амбалажа омогућава јасну видљивост унутрашње амбалаже или међуамбалаже, спољашња амбалажа не мора да буде обиљежена.

4.5. Специфична правила за обиљежавање јединствене амбалаже која служи за стављање у промет и за транспорт

Члан 35.

(1) Када се опасна супстанца или смјеша налази у јединственој амбалажи која служи и за стављање у промет и за транспорт, ова амбалажа се обиљежава и у складу са овим правилником и у складу са прописима о транспорту опасног терета.

(2) Изузетно од става 1. овог члана, када пиктограми опасности упозоравају на исте опасности на које се односе и пиктограми опасности у складу са прописима о транспорту опасног терета, пиктограме опасности не треба приказивати на спољашњој амбалажи.

IV - АМБАЛАЖА

Члан 36.

(1) Амбалажа опасне супстанце или смјеше мора да испуњава следеће услове:

а) амбалажа мора да буде осмишљена и направљена тако да њен садржај не може да испури, осим када су прописани посебни безбједносни уређаји,

б) амбалажа и затварачи морају да буду направљени од материјала који се не могу оштетити садржајем у њој и не подлијежу реакцији са садржајем при којој настају опасна једињења,

в) амбалажа и затварачи морају да буду довољно јаки и чврсти да могу поднијети нормалне потресе и притиске при руковању, а да при том не дође до отварања амбалаже и

г) замјенљиви затварачи на амбалажи морају да буду такви да се могу отворити и затворити више пута, а да садржај не испури.

(2) Амбалажа која садржи опасне супстанце или смјеше, а намијењена је за општу употребу, не смије да има облик или дизајн који могу привући пажњу дјеце или довести потрошаче у заблуду, нити да имају облик или дизајн сличан оном који се користи за храну, храну за животиње, лијекове и медицинска средства или козметичке производе.

(3) Амбалажа која садржи супстанце и смјеше наведене у Прилогу 2. овог правилника у одјелу 3.2.1. мора имати затвараче које не могу отворити дјеца, у складу са захтјевима из Прилога 2. овог правилника из одјела 3.1.2., 3.1.3 и 3.1.4.

(4) На амбалажи која садржи супстанце и смјеше које су наведене у Прилогу 2. овог правилника у одјелу 3.2.1. мора да буде истакнуто тактилно упозорење на опасност, у складу са Прилогом 2. овог правилника, одјелак 3.2.2.

(5) Амбалажа супстанце или смјеше која задовољава услове прописа о транспорту опасног терета ваздухом, морем, путевима, железницом или ријечним путевима је у складу са условима из т. а) до в) става 1. овог члана.

V - РЕКЛАМИРАЊЕ

Члан 37.

(1) Свака реклама за супстанцу класификовану као опасну мора да укаже на одговарајућу класу или категорију опасности.

(2) Свака реклама за смјешу класификовану као опасну или смјешу из члана 25. став 9. овог правилника којом се купцу омогућава закључење уговора о продаји на даљину, без претходног увида у податке на етикети, мора да укаже на врсту или врсте опасности које су наведене на етикети.

(3) Одредбе става 2. овог члана примјењују се у складу са важећим прописима о заштити потрошача који се односе на закључивање уговора на даљину.

VI - ПРЕЛАЗНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 38.

(1) Супстанце морају бити класификоване, обиљежене и упаковане према посебном пропису о класификацији, паковању, обиљежавању и рекламирању хемикалија и одређених производа у складу са DSD системом (Dangerous Substances Directive, број: 67/548/EEZ-DSD) до 1. децембра 2010. године.

(2) Супстанце могу бити истовремено класификоване и према овом правилнику и у складу са ставом 1. овог члана у периоду од ступања на снагу овог правилника до 1. децембра 2010. године. У том случају, примјењују се одредбе овог правилника о обиљежавању и паковању.

(3) Супстанце које су класификоване, обиљежене и упаковане у складу са ставом 1. овог члана и стављене у промет прије 1. децембра 2010. године не морају се поново обиљежити и упакovati према овом правилнику до 1. децембра 2012. године.

(4) У периоду од 1. децембра 2010. године до 1. јуна 2015. године супстанце морају бити класификоване и према овом правилнику и у складу са ставом 1. овог члана, али се морају обиљежити и упакovati у складу са овим правилником.

(5) Смјеше морају бити класификоване, обиљежене и упаковане у складу са посебним прописом о класификацији, паковању, обиљежавању и рекламирању хемикалија и одређених производа у складу са DPD системом (Dangerous Preparation Directive, број: 1999/45/EZ-DPD) до 1. јуна 2015. године.

(6) Смјеше могу бити истовремено класификоване, обиљежене и упаковане и према овом правилнику и у складу са ставом 4. овог члана у периоду од ступања на снагу овог правилника до 1. јуна 2015. године.

(7) Смјеше које су класификоване, обиљежене и упаковане у складу са ставом 4. овог члана и стављене у промет прије 1. јуна 2015. године не морају се поново обиљежити и упакovati према овом правилнику до 1. јуна 2017. године.

(8) Произвођач, увозник и даљи корисник супстанце која је класификована у складу са ставом 1. овог члана, односно смјеше која је класификована у складу са ставом 4. овог члана, може постојећу класификацију ускладити са овим правилником користећи табелу за конверзију класификације која је дата у Прилогу 7. овог правилника и чини његов саставни дио.

(9) Одредбе глава II, III и IV примјењују се на супстанце од 1. децембра 2010. године, а на смјеше од 1. јуна 2015. године.

6.1. Прилози

Члан 39.

Прилози који чине саставни дио овог правилника објавиће се на интернет страници Министарства, и то:

а) Прилог 1. Критеријуми за класификацију и обиљежавање опасних супстанци и смјеша;

б) Прилог 2. Посебна правила за обиљежавање и паковање одређених супстанци и смјеша;

в) Прилог 3. Листа обавјештења о опасности, додатне информације о опасности и додатни елементи обиљежавања;

г) Прилог 4. Листа обавјештавања о мјерама предострожности;

- д) Прилог 5. Пиктограм опасности;
- ђ) Прилог 6. Усаглашена класификација и обиљежавања за одређене опасне супстанце чији саставни дијелови су и:
- 1) Листа усаглашене класификације и обиљежавања опасних супстанци (Листа 3.1),
  - 2) комплетна Листа усаглашене класификације и обиљежавања опасних супстанци из Анекса I са Директивом 67/548/ЕЕЗ (Листа 3.2);
- е) Прилог 7. Табела пребацивања из класификације према Директиви 67/548/ЕЕЗ у класификацију према овом правилнику и
- ж) Прилог 8. Правила за одступање од стандардног режима испитивања у поступку оцјењивања документације за хемикалију.

VII - ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 40.

Ступањем на снагу овог правилника престају да важе Правилник о означавању и обиљежавању отрова који се стављају у промет и Правилник о критеријумима за разврставање отрова у групе и методама за одређивање степена отровности појединих отрова ("Службени гласник Републике Српске", број 86/06).

Члан 41.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 11/07-020-6/10
30. априла 2010. године
Бања Лука

Министар,
Др **Ранко Шкрбић**, с.р.

"Сарајево-гас" а.д. Источно Сарајево

На основу чл. 40. и 43. Закона о гасу ("Службени гласник Републике Српске", број 86/07), а након прибављене сагласности од Регулаторне комисије за енергетику Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 117/09), "Сарајево-гас" а.д. Источно Сарајево о б ј а в љ у ј е

1. Тарифне ставове за снабдијевање тарифних купаца природним гасом у Републици Српској

Ред. бр.	Категорија корисника	Група купаца унутар категорије	Тарифни период	
			Потрошња КМ/Sm ³	
			Сезона	Сезона
1.	Домаћинства		0,79604	3,00

Sm³ (15°C; 1,01325 bar; доња топлотна моћ 34074,60 kJ/Sm³)

Одобрени тарифни став за категорију корисника домаћинства примјењује се од 13. маја 2010. године по Рјешењу Регулаторне комисије за енергетику, број: 01-349-5/10, од 13. маја 2010. године, а промјена тарифног става узрокована је промјеном набавне цијене природног гаса са 0,55 КМ/Sm³ на 0,68 КМ/Sm³.

Број: 06-87-1098/10
19. маја 2010. године
Источно Сарајево

Директор,
Славо Крајишник, с.р.

Уставни суд Босне и Херцеговине

Уставни суд Босне и Херцеговине у Вијећу од пет судија, у предмету број **АП 1750/07**, рјешавајући апелацију **НИГД "Дневне независне новине" Бања Лука**, на основу члана VI/3.б) Устава Босне и Херцеговине, члана 59. став 2. алинеја 2. и члана 61. ст. 1. и 3. Правила Уставног суда Босне и Херцеговине ("Службени гласник Босне и Херцеговине", бр. 60/05, 64/08 и 51/09), у саставу:

- Миодраг Симовић, председник,
  - Валерија Галић, потпредседница,
  - Сеада Палаврић, потпредседница,
  - Мато Тадић, судија и
  - Мирсад Ђеман, судија,
- на сједници одржаној 2. децембра 2009. године, донио је

ОДЛУКУ**О ДОПУСТИВОСТИ И МЕРИТУМУ**

Одбија се као неоснована апелација НИГД "Дневне независне новине" Бања Лука поднесена против Пресуде Окружног суда у Бањој Луци број Гж-1492/04 од 16. марта 2007. године и Пресуде Основног суда у Бањој Луци број П-123/02 од 18. јуна 2004. године.

Одлуку објавити у "Службеном гласнику Босне и Херцеговине", "Службеним новинама Федерације Босне и Херцеговине", "Службеном гласнику Републике Српске" и "Службеном гласнику Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине".

Образложење

I - Увод

1. НИГД "Дневне независне новине" Бања Лука (у даљем тексту: апелант), ког заступа Горан Бубић, адвокат из Бање Луке, поднио је 11. јуна 2007. године Уставном суду Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Уставни суд) апелацију против пресуде Окружног суда у Бањој Луци (у даљем тексту: Окружни суд) број Гж-1492/04

од 16. марта 2007. године и Пресуде Основног суда у Бањој Луци (у даљем тексту: Основни суд) број П-123/02 од 18. јуна 2004. године.

II - Поступак пред Уставним судом

2. На основу члана 22. ст. 1. и 2. Правила Уставног суда, од Окружног суда, Основног суда и Драгутина Илића (у даљем тексту: тужилац) као учесника у поступку, затражено је 7. августа 2007. године да доставе одговоре на апелацију.

3. Окружни суд је одговор на апелацију доставио 27. августа 2007. године, Основни суд 20. августа 2007. године, а тужилац 23. августа 2007. године.

4. На основу члана 26. став 2. Правила Уставног суда, одговори на апелацију достављени су апеланту 13. новембра 2009. године.

III - Чињенично стање

5. Чињенице предмета које произилазе из апелантових навода и докумената који су предочени Уставном суду могу да се сумирају на следећи начин.

6. Основни суд је Пресудом број П-123/02 од 18. јуна 2004. године, која је потврђена Пресудом Окружног суда број Гж-1492/04 од 16. марта 2007. године, утврдио да је тужилац апелант у истоименом листу од 25. октобра 2001. године, на насловној страни и на страни 7, у чланку под називом "Велике малверзације Малог Наполеона", свјесно изнесећи неистину, између осталог да је тужилац починио злоупотребу положаја и овлашћења с циљем да стекне материјалну добит, нанио клевету тужиоцу и тиме злоупотреби право на слободно изражавање предвиђено чланом 10. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода (у даљем тексту: Европска конвенција). У ст. II и III наведене пресуде апелант је обавезан да тужиоцу због објављивања клевете накнади штету у износу од 3.000,00 КМ са законском затезном каматом од 18. јуна 2004. године до исплате, те да му на име трошкова поступка исплати износ од 159,00 КМ. У ставу IV пресуде одбијен је тужиочев захтјев за накнаду нематеријалне штете преко досуђеног износа, трошкова поступка преко досуђеног износа и захтјев за објављивање пресуде у апелантовом дневном листу.

7. У образложењу пресуде Основни суд је истакао да је током поступка спровео доказе читањем чланка објављеног 25. октобра 2001. године у апелантовом дневном листу и утврдио да је на насловној страни и на страни број 7 објављен чланак у вези са тужиоцем, под називом "Велике малверзације Малог Наполеона", са поднасловом "Како је директор Фонда здравства РС у својству директора Агенције БИМОД из Беча тражио пролаз фармацевтским производима из Италије на тржиште РС и БиХ; где је утрошено 14 милиона марака, које је Илић затекао на рачуну приликом доласка на функцију; стан купљен од здравствених пара Илић заборавио да врати, како је то својевремено обећавао; луксузни стан и за спољњег сарадника Драгана Микеревића, високог функционера ПДП". Основни суд је даље утврдио да је у садржају чланка, између осталог, наведено: "Илић је по рецепту злоупотребе положаја и овлашћења постао специјалиста за пуњење властите цепа ... Када је са Иванићем владом други пут дошао на чело те установе [Фонд здравства РС], Илић је на рачуну затекао 14 милиона марака. За неколико мјесеци каса Фонда је испражњена, а здравство потпуно девастирано ... Да би се приближио актуелном премијеру Младену Иванићу, Илић је као спољњем сараднику Фонда, из готово празне касе здравства купио луксузни стан Драгану Микеревићу, високом функционеру ПДП ..."

8. Оцјењујући садржај наведеног чланка, Основни суд је утврдио да је његовим објављивањем тужиоцу нанесена штета. Основни суд је навео да је одредбом члана 5. Закона о заштити од клевете прописано да је свако пословно способно лице које проузрокује штету угледу физичког лица изношењем нечег неистинитог, одговорно за клевету. Цитирана законска одредба преузела је, како је даље наведено, "принцип претпостављене кривице" који је усвојен у Закону о облигационим односима (у даљем тексту: ЗОО). Сходно том принципу, суд који одлучује о постављеном тужбеном захтјеву мора да утврди, како је даље образложено, да постоји повреда законом заштићеног личног добра и да постоји штета. Тужена страна у поступку може да се ослободи одговорности само у случају ако докаже да нема њене кривице, односно да се ради о истинитој информацији. Основни суд је оцијенио да, са гласно наведеном, апелант у предметном поступку нити је доказао да нема његове кривице, нити да се ради о тачној информацији. Основни суд је утврдио да је апелант у своју одбрану навео да је његов новинар у основи само преносио туђе мишљење, односно мишљење Миленка Гранулића, председника Гранског синдиката здравства РС, да се, у принципу, не би могло рећи да су изнесене посебне чињенице, те да је апелантов новинар у наслову спорног чланка метафорично изнио вриједносни суд о тужиоцу.

9. Основни суд је даље образложио да је, на основу доказа које је понудио тужилац, утврдио да информације из чланка нису истините ни, имајући у виду да се апелантов часопис издаје у великом тиражу и продаје по цијелој Босни и Херцеговини, утврдио да су те неистине довеле до повреде права личности тужиоца и повреде његовог угледа. У вријеме објављивања чланка тужилац је био оснивач и први председник Социјалистичке партије РС, лекар примаријус, директор Фонда здравства РС и посланик у Дому народа Парламентарне скупштине БиХ, па је због своје функције био изложен суду јавности. Приликом одлучивања о висини тужбеног захтјева, Основни суд је имао у виду одредбе из чл. 155. и 200. ЗОО, те одредбу из члана 11. Закона о заштити од клевете, којима је прописано да повреда права личности мора да проузрокује и последице у виду душевних патњи. Основни суд је цијенио исказ тужиоца и чињеницу да је до повреде дошло преко средстава информисања, те да учињена повреда права личности проузроковала душевне патње тужиоца, при томе имајући у виду да оваква врста повреде може да се манифестује у виду постојања љутње и других стресних осјећања, што је по мишљењу Основног суда код тужиоца присутно. Цијенећи даље и став судске праксе, Основни суд је тужиоцу досудио износ на име нематеријалне штете, оцијенивши да је пропорционалан нанесеној штети, будући да је тужилац јавна и политичка личност. Основни суд је такође образложио да је водио рачуна о понашању тужиоца и туженом и мјерама које су предузете с циљем да се ублажи проузрокована штета, посебно чињеницу да у конкретном случају ни тужилац није тражио исправку информације, нити је апелант показао вољу да опозове своју информацију.

10. У образложењу пресуде Окружни суд је истакао да је, испитујући првостепену пресуду у границама жалбених разлога и по службеној дужности, оцијенио да је првостепени суд правилно и потпуно утврдио чињенично стање и правилно примјенио материјално право. Разлог томе је што је тужбени захтјев тужиоца усмјерен на накнаду штете због повреде угледа из основа клевете и о њему се суди у свјетлу одредби Закона о заштити од клевете, као *lex specialis* у односу на остале законе. Основ одговорности за накнаду штете, како је даље наведено, садржан је у одредби члана 5. наведеног Закона, којом је прописано да је свако пословно способно лице које проузрокује штету угледу физичког или правног лица изношењем или проношењем изражавања нечег неистинитог, идентификујући то лице трећем лицу, одговорно за клевету,

ако је то лице проузроковало штету у својству аутора, уредника или издавача изражавања, или у својству лица које је на неки други начин ефикасно контролисало садржај тог изражавања, као и правно лице које је објавило изражавања. Правни основ је такође, како је наведено, прописан и одредбом члана 154. ЗОО.

11. Окружни суд се даље позвао на члан 6. став 1. тачка а) Закона о заштити од клевете којим је одређено да се за клевету неће одговарати ако се ради о изражавању мишљења или када је изражавање у суштини истинито. По оцјени Окружног суда, у смислу наведене одредбе, апелант у првостепеном поступку није доказао да је кроз спорни новински текст преносио нечије мишљење, односно да текст представља изражавање које је у суштини истинито, а у конкретном случају не би могло да се прихвати становиште жалбе да се радило о изношењу вредносних судова. Окружни суд је истакао да је у спорном новинском тексту објављено да је тужилац као "директор Фонда здравства РС у својству директора Агенције БИМОД из Беча тражио пролаз фармацевтским производима из Италије на тржиште РС и БиХ", а као прилог овоме објављена је понуда за сарадњу Агенције БИМОД коју је тужилац у својству директора учинио 2. фебруара 2001. године. Током првостепеног поступка доказано је да је наведена агенција са сједиштем у Бањој Луци, а не у Бечу, како је објављено у новинском чланку, да је тужилац обављао дужност директора ове агенције до 28. марта 2001. године када је ова агенција брисана из регистра код Одјељења за привреду и друштвене дјелатности Града Бања Лука. Даље је тужилац рјешењем Владе РС од 14. маја 2001. године именован за директора Фонда здравства РС. Дакле, на основу наведеног, по мишљењу Окружног суда, тужилац је доказао да су информације објављене у спорном чланку неистините. Навођење таквих информација не може да се сматра изношењем вредносног става, већ изношење чињеница које нису поткријепљене конкретним доказима. Објављивање осталог дијела спорног текста, по мишљењу Окружног суда, представља такође изношење чињеничних тврдњи, а тужена током поступка није пружила релевантне доказе у погледу њихове истинитости. Поред тога објављени текст нема упориште ни у изјави председника Гранског синдиката здравства РС, Миленка Гранулића, цитираној у наведеном чланку. Наиме, током првостепеног поступка Миленко Гранулић је, саслушан у својству свједока, потврдио да су у наведеном чланку цитиране његове изјаве, али да у својим изјавама никог појединачно није именовао, већ да је говорио о кашњењу плата и штрајку здравствених радника.

12. Окружни суд је даље образложио да је апелант, као аутор чланка, прије објављивања имао обавезу да провери истинитост информације, што није учинио. Будући да тужилац има право на заштиту свог угледа и будући да је тада био политички ангажован на јавној личности, објава неистините информације је код јавног мнијења могла да изазове осуду, због чега је повријеђен тужиочев углед. С обзиром да нису испуњени услови из члана 6. Закона о заштити од клевете који искључују одговорност за клевету, апелант је сходно члану 5. истог Закона одговоран за штету. Окружни суд је навео да је постојање душевне боли услов да се досуди новчана накнада, те да тај појам треба да се схвати као манифестација одређених емоција. Правична накнада, као облик отклањања последица овог вида штете, састоји се у исплати новчаних средстава, као сатисфакцији за претрпљену нематеријалну штету, да би се успоставила психичка равнотежа у погледу повреде права личности. Окружни суд је, потврђујући правилност првостепене пресуде у погледу висине штете, истакао да су правилно примјене одредбе члана 11. Закона о заштити од клевете и члана 200. став 1. ЗОО, с обзиром да је суд дужан да води рачуна да досуђена накнада одговара душевном значају повријеђеног добра и специфичностима конкретног случаја - начину на који је повреда учињена, околности да је тужилац у периоду објављивања био политичка и јавна личност, структури личности са аспекта субјективног доживљаја. Такође, Окружни суд је навео да је првостепени суд правилно оцијенио и околност да тужилац није предузео нити једну радњу којом би умањено проузроковану штету, посебно укључујући захтјев за исправку коју упућује туженом.

IV - Апелација

а) Наводи из апелације

13. Апелант сматра да је оспореним пресудама дошло до повреде његовог права на правично суђење из члана II/3(е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6. став 1. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода (у даљем тексту: Европска конвенција), као и права на слободу изражавања из члана II/3(х) Устава Босне и Херцеговине и члана 10. Европске конвенције.

14. Образлажући кршење права на правично суђење, апелант је навео да је тужилац писменим поднеском од 27. августа 2003. године субјективно преиначио тужбу, јер је уместо раније тужених "Независних новина", као штампаног медија који нема својство правног лица (члан 291. ЗПП), тужио апеланта. Апелант истиче да су судови преиначену тужбу требало да одбаце као

неблаговремену, јер је тужилац пропустио преклузивни рок из члана 12. Закона о заштити од клевете. Апелант, сем тога, наводи да се пуномоћник првобитно тужених "Независних новина" противно наведеном преиначењу тужбе, у смислу члана 57. став 2. ЗПП, као и да се новоозначени тужени, апелант, противно субјективном преиначењу, такође у смислу члана 57. став 2. ЗПП. Апелант сматра да укупан дојам који оставља предметни поступак према њему (идентификација апеланта и неблаговременост тужбе у вези с тим, одбијање прихватања доказа које је понудио апелант, неразликовање чињеница од вриједносних судова и др.), указује да поступање судова није било праведно, чиме је прекршен члан П/3.е) Устава Босне и Херцеговине и члан 6. став 1. Европске конвенције.

15. У погледу кршења права на слободу изражавања, апелант је истакао да је у спорном чланку упитно да ли је ријеч о ширењу (саопштавању) информација о тужиоцу или је ријеч о слободи мишљења и праву преношења идеја. Апелант истиче да је у спорном тексту апелантов новинар преносио туђе мишљење, избјегавајући да изнесе своје властите ставове и коментаре у вези са тим пренесеним мишљењима других лица. Апелант сматра да оспораване пресуде редовних судова уопште не праве разлику између вредносних судова и изношења чињеница о тужиоцу. Стога сматра да није прекорачио границе које су постављене стандардом "заштите угледа других" јер су границе прихватљиве критике много шире у односу на јавне личности (политичаре) као што је тужилац, због чега је много више, а не мање, како се пресудама образлаже, изложен јавности. Прекршене су како одредбе Закона о заштити од клевете тако и одредбе ЗОО, јер у конкретном случају не може да буде апелантов претпостављене кривице, а тиме нити услова за одговорност за накнаду штете. За разлику од обичних грађана ("неполитичара"), политичари или друге јавне личности, као што је тужилац, неизбјежно се и свјесно излажу помном испитивању сваке своје ријечи и дјела, како од новинара, тако и најшире јавности, те стога морају да покажу и већи степен толеранције.

b) Одговор на апелацију

16. Окружни суд је у свом одговору истакао да су наводи апелације неосновани с обзиром да је у току поступка суд потпуно и правилно утврдио чињенично стање и правилно примјенио материјално право, из чега је произашао закључак да објављени чланак садржи неистиниту информацију којом је тужиоцу проузрокована штета. Навео је да у свему остаје код разлога датих у образложењу пресуде.

17. Основни суд је у одговору на апелацију навео да пресудом која је предмет апелације није повријеђен члан 10. Европске конвенције. У образложењу пресуде дата је анализа и оцјена доказа који су изведени пред првостепеним судом, а што је потврдио и другостепени суд својом пресудом.

18. Тужилац је у одговору предложио да Уставни суд одбије апелацију као неосновану. Истакао је да је тужилац у спорном чланку прозван да је злоупотребио службени положај и овлашћења, што представља кривично дјело. Суд је једини надлежан да утврди да ли је неко учинио кривично дјело или не, али моћ штампе коју она има на јавно мнијење је велика, и штета коју је чланак учинио је огромна. Овакав апелантов став показује управо каква је била његова намјера, односно намјера није служила јавном интересу, већ се радило о намјери којој је циљ боља продаја новина и наношење клевете неистинитим наводима.

V - Релевантни прописи

19. У Закону о заштити од клевете ("Службени гласник Републике Српске", број 37/01) релевантне одредбе гласе:

"Општи дио

Члан 1.

Овим законом уређују се прихватљива ограничења слободе изражавања у погледу грађанске одговорности за штету нанесену угледа физичког или правног лица изношењем или проношењем нечег неистинитог и потврђује да:

a) право на слободу изражавања, које је гарантовано Уставом Републике Српске и Европском конвенцијом за заштиту људских права и основних слобода, представља један од основа демократског друштва, посебно када се ради о питањима од политичког и јавног интереса;

[...].

Одговорност за клевету

Члан 5.

Свако пословно способно лице које проузрокује штету угледа физичког лица или правног лица изношењем или проношењем изражавања нечег неистинитог, идентификујући то лице трећем лицу, одговорно је за клевету, ако је то лице проузроковало штету у својству аутора, уредника или издавача изражавања, или у

својству лица које је на неки други начин ефикасно контролисало садржај тог изражавања, као и правно лице које је објавило изражавање.

Лице из става 1. овог члана је одговорно за изазвану штету ако је намјерно или због непажње изнијело или пронијело изражавање.

Када се изражавање односи на питања од политичког или јавног интереса, лице из става 1. овог члана је одговорно за изазвану штету изношењем или проношењем изражавања ако је то лице знало да је изражавање неистинито или је непажњом занемарило неистинитост изражавања. [...].

Изузеци од одговорности

Члан 6.

(1) У сљедећим случајевима неће се одговарати за клевету:

a) ако се ради о изражавању мишљења или када је изражавање у суштини истинито;

b) када је лице које је наводно проузроковало штету било по закону обавезно да износи или проноси изражавање, или износи или проноси изражавање у току законодавног, судског или управног поступка;

c) ако је изношење или проношење изражавања било разумно.

(2) Када суд доноси овакву одлуку, узима у обзир све околности случаја [...].

Обавеза ублажавања

Члан 8.

Тужилац у смислу овог закона предузима све потребне мјере да ублажи сву штету узроковану наводним клеветничким изражавањем, а нарочито укључујући захтјев за исправку коју упућује туженом.

Рокови застарјелости

Члан 12.

Рок за подношење тужбе у смислу закона је три мјесеца од дана када је тужилац сазнао или могао да сазна за изражавање и идентитет особе која је проузроковала штету и ни у ком случају не може да се продужи након једне године, од дана када је изражавање изнесено трећем лицу.[...]

Члан 13.

Овај закон је *lex specialis* у односу на све друге законе. За све што није регулисано овим законом примењиваће се одредбе Закона о облигационим односима, Закона о извршном поступку и Закона о парничном поступку који су на снази у Републици Српској."

20. У Закону о облигационим односима ("Службени лист СФРЈ", бр. 29/78, 39/85, 46/85 и 57/89, "Службени гласник Републике Српске", бр. 17/93, 3/96 и 39/03) релевантне одредбе гласе:

"Члан 154.

(1) Ко другоме проузрокује штету дужан је да је накнади уколико не докаже да је штета настала без његове кривице.

[...].

Члан 200.

За претрпљене физичке болове, за претрпљене душевне болове због смањења животне активности, наружености, повреде угледа и части, слободе или права личности, смрти блиског лица, те за страх суд ће, ако нађе да околности случаја, а посебно јачина болова и страха и њихово трајање то оправдавају, досудити правичну накнаду, независно од накнаде материјалне штете, а и кад ње нема.

При одлучивању о захтјеву за накнаду нематеријалне штете, те о висини њене накнаде суд ће водити рачуна о значењу повријеђеног добра и циљу коме служи та накнада, али и о томе да се њоме не погодује тежњама које нису спојиве са њеном природом и друштвеном сврхом."

21. У Закону о парничном поступку ("Службени гласник Републике Српске", број 58/03) релевантне одредбе гласе:

"Претходно испитивање тужбе и достављање тужбе

Члан 66.

Кад утврди да је тужба неразумљива или да не садржи елементе који су прописани одредбом члана 53. овог закона (непотпуна тужба), или да постоје недостаци који се тичу способности тужиоца или туженог да буду странке у парници, или недостаци у погледу законског заступања странке, или недостаци који се односе на овлашћење заступника да покрене парницу кад је такво овлашћење потребно, суд ће ради отклањања ових недостатака предузети потребне радње предвиђене одредбама чл. 295. и 336. овог закона."

VI - Допустивост

22. У складу са чланом VI/3.6) Устава Босне и Херцеговине, Уставни суд, такође, има апелациону надлежност у питањима која су садржана у овом уставу када она постану предмет спора због пресуде било ког суда у Босни и Херцеговини.

23. У складу са чланом 16. став 1. Правила Уставног суда, Уставни суд може да разматра апелацију само ако су против пресуде, односно одлуке која се њоме оспорава, исцрпљени сви дјелотворни правни лијекови могући сходно закону и ако се поднесе у року од 60 дана од дана када је подносилац апелације примио одлуку о посљедњем дјелотворном правном лијеку који је користио.

24. У конкретном случају предмет оспоравања апелацијом је Пресуда Окружног суда број Гж-1492/04 од 16. марта 2007. године, против које нема других дјелотворних правних лијекова могућих сходно закону. Затим, оспорену одлуку апелант је примио 16. априла 2007. године, а апелација је поднесена 11. јуна 2007. године, дакле у року од 60 дана како је прописано чланом 16. став 1. Правила Уставног суда. На крају, апелација испуњава услове из члана 16. ст. 2. и 4. Правила Уставног суда, јер није очигледно (*prima facie*) неоснована нити постоји неки други формални разлог због ког апелација није допуштена.

25. Имајући у виду одредбе члана VI/3.6) Устава Босне и Херцеговине и члана 16. ст. 1, 2. и 4. Правила Уставног суда, Уставни суд је утврдио да предметна апелација испуњава услове у погледу допустивости.

VII - Меритум

26. Апелант оспорава наведене пресуде, тврдећи да су му тим пресудама повријеђена права из члана II/3.е) и х) Устава Босне и Херцеговине и члана 6. став 1, те члана 10. став 1. Европске конвенције.

Слобода изражавања

27. Члан II/3. Устава Босне и Херцеговине гласи:

“Сва лица на територији Босне и Херцеговине уживају људска права и основне слободе из става 2. овог члана, а она обухватају: (...)

х) Слободу изражавања.”

Члан 10. Европске конвенције гласи:

“1. Свако има право на слободу изражавања. Ово право укључује слободу мишљења и слободу примања и преношења информација и идеја, без мијешање јавне власти и без обзира на границе. Овај члан не спречава државе да захтијевају дозволе за рад од радио, телевизијских и филмских компанија.

2. Остваривање ових слобода, будући да укључује обавезе и одговорности, може подлијегати таквим формалностима, условима, ограничењима или санкцијама предвиђеним законом и које (су) неопходне у демократском друштву у интересу националне сигурности, територијалног интегритета или јавне сигурности, спречавања нереда или злочина, заштите здравља и морала, угледа или права других, спречавања ширења повјерљивих информација или у интересу очувања ауторитета и непристрасности суда.”

а) Општи принципи

28. Сходно добро утврђеној пракси Европског суда за људска права и Уставног суда, слобода изражавања је суштински основ демократског друштва и један од основних услова за његов напредак, као и за напредак сваког појединца. Ова слобода се, уз ограничења из члана 10. став 2. Европске конвенције, не односи само на “информације” или “идеје” које су примљене позитивно или се сматрају неувредљивим или према њима нема става, већ и на оне које вријеђају, шокирају и узнемиравају, што су захтјеви плурализма, толеранције и слободоумља, без којих нема демократског друштва (види Европски суд, *Selistö* против Финске, пресуда од 16. новембра 2004. године, апликација број 56767/00, став 46, и Уставни суд, Одлука број АП 1203/05 од 27. јуна 2006. године). Ова слобода, ипак, није апсолутна и може да буде ограничена због околности и под условима који су наведени у члану 10. став 2. Европске конвенције под којима јавна власт може да се мијеша у уживање слободе изражавања. Стога је кључна улога и задатак независног судства у сваком појединачном случају да јасно утврди границу између оправданих и потребних, те неоправданих и непотребних ограничења, која неки принцип потврђују као правило или га негирају као пуку декларацију.

29. Кад се ради о ограничењима из члана 10. став 2. Европске конвенције, Европски суд је указао да тест “неопходности у демократском друштву” захтијева да се код одлучивања да ли је дозвољено до кршења одлучи кореспондира ли “мијешање” домаћих власти у ову слободу “хитној друштвеној потреби”, да ли је пропорционално легитимном циљу који се жели постићи и да ли су разлози и оправдања које су дали надлежни органи за такво мијешање реле-

вантни и довољни. С тим циљем је потребно да се утврди да ли су домаће власти примјениле стандарде који су у складу с принципима који су садржани у члану 10. Европске конвенције, као и да ли су домаће власти засновале своје одлуке на прихватљивој анализи релевантних чињеница. Што се тиче пропорционалности, мора да се утврди да ли је постигнут правичан баланс у заштити двије вриједности које су гарантоване Европском конвенцијом и које могу да буду у супротности једна другој: с једне стране слобода изражавања из члана 10. Европске конвенције и, с друге стране, права лица које је текстом нападнуто да заштити своју репутацију и које је заштићено чланом 8. Европске конвенције у оквиру права на приватни живот (види Европски суд за људска права, *Chauby* и др. против Француске, пресуда од 29. јуна 2004. године, апликација број 64915/01, став 70).

30. Како су и Европски суд за људска права, а и Уставни суд у својим ранијим одлукама у вези с истим питањем већ указали, постоји јасна дистинкција између информације (чињенице) и мишљења (вриједносне оцјене), јер постојање чињенице може да се докаже, а за истину на основу вриједносне оцјене не може да се да доказ (види Европски суд за људска права, *Lingens* против Аустрије, пресуда од 8. јула 1986. године, серија А, број 103, став 46, и Уставни суд, Одлука број АП 1005/04 од 2. децембра 2005. године, “Службени гласник БиХ”, број 45/06). С друге стране, штампа игра веома важну улогу у демократском друштву. Иако не смије да прекорачи одређене границе, нарочито имајући у виду заштиту репутације и права других и потребу да се спријечи објављивање повјерљивих информација, дужност штампе је, на начин који је у складу с њеним дужностима и одговорностима, да пружи и саопшти информације и идеје о свим питањима од јавног интереса, укључујући и информације које се тичу понашања званичника власти. Не само да је дужност штампе да преноси такве информације и идеје, већ је и право јавности да добије такве информације. Члан 10. Европске конвенције штити не само суштину изнесених идеја и информација, већ и форму у којој су оне пренесене, а новинарска слобода укључује и одређени степен претјеривања или чак провокације (види Европски суд за људска права, *Hrgo* против Словачке, пресуда од 20. јула 2004. године, апликација број 49418/99, став 40. (е)).

31. Ипак, члан 10. Европске конвенције не гарантује неограничену слободу изражавања, чак ни кад се ради о извјештавању штампе о озбиљним питањима од јавног интереса. Сходно члану 10. став 2. Европске конвенције, уживање у слободи изражавања укључује и “дужности и обавезе” које се примјењују и на штампу, а које нарочито постају значајне кад се напада репутација приватних лица и кад се умањују “права других”. Због тога се у погледу чињеница новинарима узима у обзир одбрана да су поступали *bona fide* у настојању да пруже јавности тачне и поуздане информације у складу с новинарском етиком (види већ цитирану пресуду *Selistö*, став 54). У принципу, одбрана на основу искрене намјере је једна врста замјене за доказивање истинитости. Кад новинар има оправдан циљ, кад је у питању нешто значајно за јавност и кад су уложени разумни напори у потврђивање чињеница, медији се неће сматрати одговорним чак ни у случају да се испостави да су чињенице биле неистините.

32. На крају, мало је простора унутар члана 10. став 2. Европске конвенције за ограничавање политичког говора или дебате о питањима од јавног интереса. Штавише, границе прихватљивог критицизма шире су кад су у питању јавне личности као што су политичари, него кад су у питању приватна лица. За разлику од приватних лица, јавне личности се неизбежно и свјесно стављају пред оцјену јавности, а њихове ријечи и дјела су изложени пажљивијем испитивању јавности, па стога морају да покажу и већи степен толеранције (види већ цитирану пресуду *Hrgo*, став 40. (г)).

б) Примјена наведених принципа у конкретном случају

33. У конкретном случају оспорене пресуде су донесене на основу Закона о заштити од клевете и Закона о облигационим односима, дакле, мијешање је прописано законом. Ови закони су јавно објављени у службеном гласилу, њихов текст је јасан, приступачан и предвидив и, како је већ речено, Закон о заштити од клевете пружа већи степен заштите слободе изражавања од минимума који је предвиђен Европском конвенцијом.

34. Оспорене пресуде су донесене у грађанској парници коју је покренуо тужилац против апеланта због доношења штете његовом угледа, па је јасно да је циљ мијешања заштита “угледа или права других”, односно угледа тужиоца, што је, свакако, легитиман циљ.

35. Уставни суд мора да утврди да ли је мијешање било “неопходно у демократском друштву”. Да би се доказало да је мијешање било “неопходно у демократском друштву”, потребно је да се докаже да постоји “хитна друштвена потреба” која је тражила конкретно ограничење у остваривању слободе изражавања. Такође, да би се утврдило да је мијешање било “неопходно у демократском друштву”, потребно је да се одговори на питање да ли је мијеша-

ње било пропорционално легитимном циљу и да ли су разлики које су дали судови у оспореним одлукама као оправдање за мијешање релевантни и довољни у смислу раније наведених принципа из члана 10. Европске конвенције. Како је већ речено, "циљ" на који се оспорене пресуде позивају је заштита "угледа или права других", а "средство" је налог суда апеланту да плати одштету нанесену тужиоцем уследу.

36. У вези са питањем да ли постоји "хитна друштвена потреба", Уставни суд запажа да се оспорене одлуке тичу чланка објављеног у дневном листу "Дневне независне новине" од 25. октобра 2001. године, под насловом "Велике малверзације Малог Наполеона", у ком је између осталог наведено: "Илић је по рецепту злоупотребе положаја и овлашћења постао специјалиста за пуњење властитог сеча ... Када је са Иванићевом владом други пут дошао на чело те установе, Илић је на рачуну затекао 14 милиона марака. За неколико мјесеци каса Фонда је испражњена, а здравство потпуно девастирано ... Да би се приближио актуелном премијеру Младену Иванићу, Илић је као спољњем сараднику Фонда, из готово празне касе здравства купио луксузни стан Драгану Микеревићу, високом функционеру ПДП ...". Наведеним изражавањем апелант је тужиоца идентификовао јавности у негативном контексту, оптужујући га при томе, без ваљаних доказа, да је починио тешко кривично дјело злоупотребе положаја и овлашћења ради стицања материјалне добити. Уставни суд даље запажа да су, оцјењујући спорно изражавање, првостепени и другостепени суд закључили да се ради о клевети, јер је ријеч о тврдњама чија истинитост, односно неистинитост може да се утврђује и због чега постоји основ за тужиоцем обештећење. Уставни суд истиче да је наводе из апелантовог спорног чланка првостепени суд, а што је даље потврдио и другостепени суд, оквалификовао као чињеничне наводе, а не као вредносне судове. Редовни судови су такође утврдили да апелантова тврдња да објављивање спорног новинског чланка представља преношење туђег мишљења, нема упоришта у изјави предсједника Гранског синдиката здравства РС. Уставни суд сматра да се у конкретном случају ради о чињеничним наводима које је било неопходно доказивати, што апелант није учинио, па није чак ни оспорио наводе тужиоца да се ради о неистинама, нити се бранио "искреном намјером", као врстом замјене за доказивање истинитости, нити је показао да је уложио разумне напоре ради провјере изнесених чињеница.

37. У конкретном случају Уставни суд сматра да, иако објављивање јавности о евентуалним злоупотребима јавних службеника јесте легитиман циљ новинара и медија у демократском друштву, у конкретном случају, ипак, није постојала искрена намјера апеланта и нису уложени разумни напори ни у потврђивање чињеница које су изнијели, нити у накнадно ублажавање штетних последица, а нарочито ако се има у виду апелантов пропуст да претходно провјери с тужиоцем податке које је намјеравао да објави у спорном изражавању. Наиме, у конкретном случају, општи интерес који дозвољава да се покрену питања о евентуалним незаконитим понашањима јавних службеника не може да се брани изношењем неспорно неистинитих чињеница које представљају напад на њихов углед и које, због тога, не могу да се сматрају критиком коју су они дужни да толеришу с обзиром на функцију коју врше. Уставни суд сматра да спорна изражавања не садрже искључиво вриједносне судове о тужиоцем политичком и јавном дјеловању, већ садрже чињеничне наводе за које апелант није претходно учинио разумне напоре да их провјери и за које у поступку пред судом није могао да пружи доказе. С обзиром на све околности случаја, Уставни суд сматра да су судови доношењем оспорених пресуда правилно оцијенили да постоји "хитна друштвена потреба" да се успостави равнотежа између апелантове слободе изражавања, односно слободе медија и заштите тужиоцевог угледа, као јавне личности.

38. Даље, Уставни суд указује да се у конкретном случају ради о накнади нематеријалне штете због нарушавања части и угледа који представљају вриједности чију заштиту не треба доводити у питање. Уставни суд је у својој јуриспруденцији истакао да се свака људска индивидуа одликује категоријом части и угледа, које су саставни, неодојиви дио њене личности. "Част" се најчешће дефинише као скуп нематеријалних вриједности које човек поседује као људско биће и као припадник одређене друштвене заједнице, а стиче се рођењем. С друге стране, о "угледу" се најчешће говори као о другој страни части, тзв. "спољашњој части" која подразумева уважавање које човек има у друштвеној заједници. На овај начин одређене, част и углед представљају неодојиве категорије које могу да се посматрају с различитих аспеката, па и са аспекта њихове грађанскоправне заштите (види Уставни суд, Одука број АП 1288/06 од 18. октобра 2007. године).

39. Како је већ речено, судови су утврдили да је апелант оклеветао тужиоца чиме је, свакако, повриједио његова нематеријална добра - част и углед, због чега је за њега настала штета. Предмет овако настале штете су нематеријална добра везана за морално-психичку страну личности оштећеног, због чега новчана накнада

нематеријалне штете и не представља накнаду у правом смислу те ријечи, јер се њоме не постиже успостављање онакво стања какво је постојало прије њеног настанка, дакле нема репарациони карактер. Напротив, новчана накнада нематеријалне штете је један од видова сатисфакције која се оштећеном даје за повреду његових нематеријалних добара. Одмјеравање новчане накнаде нематеријалне штете је врло деликатан и сложен поступак, јер нема неког општег мјерила, с обзиром на веома различиту морално-психичку конституцију сваког појединца, као и с обзиром на остале околности у којима се догодила штета која је за последицу имала повреду нематеријалних добара оштећеног. Стога не може да се очекује да се егзактним начином и методама утврди интензитет и трајање настале нематеријалне штете да би се на основу тога одредила висина настале штете.

40. Међутим, иако приликом одмјеравања висине новчане накнаде нематеријалне штете суд има право на слободну процјену, та слободна процјена није апсолутна, што је изражено и у члану 200. став 2. ЗОО, према ком "суд цијени значај повријеђеног добра и циљ накнаде" узимајући у обзир околности сваког конкретногог случаја. Посматрано са аспекта члана 10. Европске конвенције, Уставни суд запажа да одлуком суда о висини накнаде нематеријалне штете може да се прекрши принцип пропорционалности између тежине мијешања судова у слободу изражавања и важности интереса који се ограничавањем те слободе желе постићи. У том смислу је и Европски суд за људска права закључио да сама сума накнаде штете представља кршење члана 10. Европске конвенције, јер "не значи да је порота имала право да додјели штету потпуно према свом нахођењу, јер према Конвенцији додјела штете за клевету мора да буде разумно пропорционална штети нанесеној нечијем угледу" (види Европски суд за људска права, Tolstoy Miloslavski против Уједињеног Краљевства, пресуда из 1995. године). Сем тога, Уставни суд је у својој пракси закључио да је неопходно да судови при утврђивању постојања правног основа и висине штете за клевету досљедно примјењују принципе из релевантних одредби Закона о облигационим односима, Закона о заштити од клевете и Закона о парничном поступку, уважавајући специфичност сваког конкретногог случаја чиме ће се избјећи арбитрарност у поступању (ор. cit. АП 1203/05, став 36).

41. Дакле, дискреционо право суда у вези с висином накнаде нематеријалне штете због клевете ограничено је управо захтјевом пропорционалности израженим у члану 10. Европске конвенције, односно захтјевом да разлози и оправдања које су дали судови за мијешање у право на слободу изражавања буду релевантни и довољни, тј. да су судови своје одлуке засновали на прихватљивој анализи релевантних чињеница.

42. Апелант је, како је већ речено, објавио неистине о тужиоцу, а да претходно није ни покушао да провјери спорне информације, што је била његова обавеза. Судови су јасно оцијенили да је садржај изнесених информација био такав да је представљао напад на тужиоца као јавну личност, а нарочито на његов углед, што је утицало на повјерење јавности у њега. У том правцу Основни суд је спровео доказе саслушањем тужиоца као оштећеног и утврдио да су код тужиоца присутне душевне патње, при томе имајући у виду да се ове душевне повреде манифестују и као љутња и друга стресна осјећања. Такође, Основни суд је, образложујући због чега не може да удовољи тужбеном захтјеву у цијелости, навео да "приоритет при накнади настале штете треба да има објављивање исправке, демантија или пресуде донесене због клевете, а не досуђивање већих новчаних износа на име накнаде". Даље је навео да и само доношење пресуде којом је утврђено да је тужена одговорна због објављивања неистините информације представља својеврсну сатисфакцију за тужиоца, чак и у одсуству новчаног износа накнаде, што у конкретном случају није, јер је досуђена правична новчана сатисфакција за овај вид штете. Окружни суд је образложио да овако досуђен износ представља правичну сатисфакцију за претрпљену штету, те да је у сразмјери са нанесеном штетом.

43. С обзиром на наведено, Уставни суд сматра да је мјера која је предузета ради заштите тужиоцевог угледа, односно досуђивање накнаде штете у наведеном износу, пропорционална тежини повреде његовог угледа, као и тежини мијешања судова у слободу изражавања које је учињено овом мјером. Такође, Уставни суд сматра да судови у оспореним одлукама нису прекорачили границе својих дискреционих овлашћења код одређивања висине нематеријалне штете због почињене клевете зато што су своје одлуке засновали на прихватљивој анализи релевантних чињеница и свих околности које су од важности у конкретном случају у вези с повредом угледа тужиоца, о чему су дали образложења и разлоге које Уставни суд оцјењује као релевантне и довољне у смислу члана 10. Европске конвенције.

44. На основу изложеног, Уставни суд сматра да је мијешање у апелантово право на слободу изражавања било "неопходно у демократском друштву", те да стога оспореним пресудама није прекршено право на слободу изражавања из члана 11/3.х) Устава Босне и Херцеговине и члана 10. Европске конвенције.

Право на правично суђење

45. Члан II/3.е) Устава Босне и Херцеговине гласи:

“Сва лица на територији Босне и Херцеговине уживају људска права и основне слободе из става 2. овог члана, а она обухватају:

(...)

е) Право на правично саслушање у грађанским и кривичним стварима и друга права у вези са кривичним поступком.”

Члан 6. став 1. Европске конвенције у релевантном дијелу гласи:

“1. Приликом утврђивања грађанских права и обавеза или основности било какве кривичне оптужбе против њега, свако има право на правично суђење и јавну расправу у разумном року пред независним и непристраним, законом установљеним судом. [...]”

46. Уставни суд примјеђује да се поступак у конкретном случају односи на накнаду штете, дакле на предмет грађанскоправне природе, па је члан 6. став 1. Европске конвенције примјенљив у овом предмету. Стога, Уставни суд мора да испита да ли је тај поступак био правичан онако како то захтијева члан 6. став 1. Европске конвенције.

47. Суштина апелантових навода у погледу права на правично суђење односи се на апелантове тврдње да је оспореним пресудом погрешно утврђено чињенично стање, те погрешно и произвољно примијењено материјално и процесно право, те да је тако повријеђен члан 6. став 1. Европске конвенције. У вези са овим наводима Уставни суд указује да, сходно пракси Европског суда за људска права (у даљем тексту: Европски суд) и Уставног суда, задатак ових судова није да преиспитују закључке редовних судова у погледу чињеничног стања и примјене материјалног права (види Европски суд, Pronina против Русије, одлука о допуствости од 30. јуна 2005. године, апликација број 65167/01). Наиме, Уставни суд није надлежан да супституише редовне судове у процјени чињеница и доказа, већ је генерално задатак редовних судова да оцијене чињенице и доказе које су извели (види Европски суд, Thomas против Уједињеног Краљевства, пресуда од 10. маја 2005. године, апликација број 19354/02). Задатак Уставног суда је да испита да ли је евентуално дошло до повреде или занемаривања уставних права (право на правично суђење, право на приступ суду, право на дјелотворан правни лијек и др.), те да ли је примјена закона била, евентуално, произвољна или дискриминаторска. Дакле, у оквиру апелационе надлежности Уставни суд се бави искључиво питањем евентуалне повреде уставних права или права из Европске конвенције у поступку пред редовним судовима, па ће у конкретном случају Уставни суд испитати да ли је поступак у цјелини био правичан на начин на који то захтијева члан 6. став 1. Европске конвенције (види Уставни суд, Одлука број АП 20/05 од 18. маја 2005. године, објављена у “Службеном гласнику БиХ”, број 58/05).

48. У конкретном случају Основни суд је Пресудом број П-123/02 од 18. јуна 2004. године, која је потврђена Пресудом Окружног суда број ГЖ-1492/04 од 16. марта 2007. године, јасно образложио разлоге због којих је одбио као неоснован апелантов приговор који се односи на субјективно преиначење тужбе. Наиме, првостепени суд је у конкретном случају, у смислу одредбе члана 56. став 2. ЗПП-а, предузео потребне радње ради отклањања недостатака тужбе, који се тичу страначке способности. С тим у вези првостепени суд је закључио, што је потврдио и другостепени суд, да се у конкретном случају није радило о субјективном преиначењу тужбе, како то наводи апелант, већ о правилном означавању странке као правног лица.

49. Уставни суд даље запажа да је апелант, незадовољан одлукама редовних судова, у суштини, поновио наводе које је истицао у току редовног поступка, а на које су у том поступку дати јасни и разложни одговори засновани на релевантним процесним одредбама. Уставни суд сматра да процесно-правни прописи нису произвољно или неправично примијењени на апелантову штету, а његово незадовољство оспореним одлукама не покреће, само по себи, питања у вези са заштићеним уставним правима или правима из Европске конвенције, нити има елемената који указују на процесну неправичност у смислу члана 6. став 1. Европске конвенције. Такође, апелант не наводи никакве процедуралне грешке, нити су такве грешке очигледне (види Европски суд, Mezőtúr-Tiszazugi Vizgazdálkodási Társulat против Мађарске, пресуда од 26. јула 2005. године, апликација број 5503/02). Уставни суд сматра да у оспореним одлукама нема ништа што би указивало на произвољност било код утврђивања и оцјене чињеница или код примјене материјалног и процесног права, те да оспорене одлуке садрже образложење које задовољава захтјеве из члана 6. став 1. Европске конвенције. Стога, Уставни суд сматра да у односу на ове апелантове наводе нема кршења права на правично суђење из члана II/3.е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6. став 1. Европске конвенције.

VIII - Закључак

50. Уставни суд закључује да нема повреде права на слободу изражавања из члана II/3.х) Устава Босне и Херцеговине и члана 10. Европске конвенције када је судском пресудом у грађанској парници апелант обавезан да плати одштету која је нанесена тужиоцевом угледу изношењем и доношењем неистинитих чињеница, јер је “мијешање”, било у складу са законом, имало циљ да “заштити права других” и било “неопходна мјера у демократском друштву”. Такође, нема повреде права на правично суђење из члана II/3.е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6. став 1. Европске конвенције, јер редовни суд није очигледно произвољно примјенио материјално и процесно право.

51. На основу члана 61. ст. 1. и 3. Правила Уставног суда, Уставни суд је одлучио као у диспозитиву ове одлуке.

52. Стога члану VI/5. Устава Босне и Херцеговине, одлуке Уставног суда су коначне и обавезујуће.

Предсједник
Уставног суда БиХ,
Др Миодраг Симовић, с.р.

Уставни суд Босне и Херцеговине у Вијећу од пет судија у предмету број АП 2915/07, рјешавајући апелацију ДОО “Гана” Теслић, на основу члана VI/3.6) Устава Босне и Херцеговине, члана 59. став 2. алинеја 2., члана 61. ст. 1. и 2. Правила Уставног суда Босне и Херцеговине (“Службени гласник Босне и Херцеговине”, број 60/05, 64/08 и 51/09), у саставу:

- Миодраг Симовић, предсједник,
- Валерија Галић, потпредсједница,
- Сеада Палаврић, потпредсједница,
- Мато Тадић, судија и
- Мирсад Ђеман, судија,

на сједници одржаној 2. децембра 2009. године, донио је

ОДЛУКУ

О ДОПУСТВОСТИ И МЕРИТУМУ

Усваја се апелација ДОО “Гана” Теслић.

Утврђује се повреда члана II/3.е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6. став 1. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода у односу на доношење одлуке у разумном року у предмету пред Основним судом у Добоју под бројем 085-0-Пс-06-000-233.

Налаже се Врховном суду Републике Српске да по хитном поступку донесе одлуку у предмету број 118-0-Рев-08-000 287, у складу са чланом II/3.е) Устава Босне и Херцеговине и чланом 6. став 1. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода.

Налаже се Врховном суду Републике Српске да, у складу са чланом 74. став 5. Правила Уставног суда Босне и Херцеговине, у року од 90 дана од дана достављања ове одлуке обавијести Уставни суд Босне и Херцеговине о предузетим мјерама с циљем извршења ове одлуке.

Одлуку објавити у “Службеном гласнику Босне и Херцеговине”, “Службеним новинама Федерације Босне и Херцеговине”, “Службеном гласнику Републике Српске” и у “Службеном гласнику Дистрикта Брчко Босне и Херцеговине”.

Образложење

I - Увод

1. ДОО “Гана” Теслић (у даљем тексту: апелант), ког заступа директор Гостимир Гачић, поднијело је 30. октобра 2007. године апелацију Уставном суду Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Уставни суд) због недоношења одлуке у разумном року у предмету Основног суда у Добоју број 085-0-Пс-06-000-233 и због недоношења одлуке о апелантовој жалби, поднесеној Окружном суду у Добоју (у даљем тексту: Окружни суд) против Пресуде Основног суда у Добоју број: 085-0-Пс-06-000-233 од 3. новембра 2006. године.

II - Поступак пред Уставним судом

2. На основу члана 22. ст. 1. и 2. Правила Уставног суда, од Окружног суда, Основног суда у Добоју, АД “Борја” Теслић (у даљем тексту: првотужени) и Општине Теслић, коју заступа Правобранилаштво Републике Српске (у даљем тексту: друготужени), затражено је 8. новембра 2007. године да доставе одговоре на апелацију, а од Окружног суда и Основног суда у Добоју 23. јуна 2009. године је затражено достављање списка.

3. Окружни суд је одговор на апелацију доставио 28. новембра 2007. године, а Основни суд у Добоју 19. новембра 2007. године. Првотужени и друготужени су одговор на апелацију доставили 4. децембра, односно 23. новембра 2007. године.

4. На основу члана 26. став 2. Правила Уставног суда, одговор Окружног суда, Основног суда у Добоју, првотуженог и друготуженог су достављени апеланту 29. октобра 2009. године.

5. Окружни суд је 30. јуна 2009. године Уставном суду доставио фотокопију списка број 013-0-Пж-07-000 005. Основни суд у Добоју је 3. јула 2009. године обавијестио Уставни суд да није у могућности да достави спис тог суда број 085-0-Пс-06-000-233 због тога што је достављен Врховном суду Републике Српске (у даљем тексту: Врховни суд) ради одлучивања о апелантовој ревизији.

6. На захтјев Уставног суда, Врховни суд је 23. октобра 2009. године доставио спис тог суда број 118-0-Рев-000 287.

III - Чињенично стање

7. Чињенице предмета које произиласе из апелантових навода и докумената предочених Уставном суду могу да се сумирају на сљедећи начин.

8. Апелант је 15. септембра 2003. године Основном суду у Теслићу поднио тужбу ради поништења уговора о закупу грађевинског земљишта, закљученог између првотуженог и друготуженог, и накнаде штете апеланту, а вриједност спора је 1.000,00 КМ. Тужба је заведена под бројем Пс-29/03. Апелант је допунио тужбу 18. децембра 2003. године.

9. Дописом Основног суда у Теслићу од 6. априла 2004. године спис је прослијеђен на надлежност Привредном одјељењу Основног суда у Добоју (у даљем тексту: Основни суд), које је спис примило 21. маја 2004. године.

10. Апелант је код Основног суда у Теслићу поднео, примљеним 4. фебруара 2005. године, ургирао предност и хитност у рјешавању предмета.

11. Дописом Основног суда број ПС. 230/04 од 6. јуна 2006. године апелантова тужба је достављена туженим на одговор. Друготужени је одговор на тужбу доставио 4. јула 2006. године. Рјешењем суда број Малс. 230/04 од 17. септембра 2006. године заказано је припремно рочиште у овој правној ствари. Суд је одржао припремно рочиште 11. септембра 2006. године, а главну расправу 16. октобра 2006. године.

12. Пресудом Основног суда број 085-0-Пс-06-000-233 од 3. новембра 2006. године одбијен је као неоснован апелантов тужбени захтјев којим је тражио да Основни суд утврди да је ништав уговор о закупу грађевинског земљишта, са генералијама као у изреци пресуде, закључен између првотуженог и друготуженог, те да се утврди да је друготужени својим чињењем, односно нечињењем онемогућио апеланта да обавља регистровану дјелатност. Тиме је апеланту причињена материјална штета у мјесечном износу од 1.000,00 КМ у виду изгубљене зараде у периоду од 17. новембра 2002. године до пресуђења. Такође је тражено да суд обавезе друготуженог да апеланту накнади трошкове парничног поступка (став први изреке пресуде). Апелантов предлог за одређивање судске мјере обезбјеђења (став два изреке пресуде) је одбијен. Апелант је обавезан да друготуженом исплати трошкове поступка (став три изреке пресуде). Суд је своју одлуку засновао на релевантним одредбама Закона о грађевинском земљишту, Закона о облигационим односима и Закона о парничном поступку.

13. Апелант је против првостепене пресуде путем Основног суда 30. новембра 2006. године поднио жалбу која је достављена на одговор првотуженом 11. децембра, а друготуженом 30. новембра 2006. године. Основни суд је апелантову жалбу са списом тог суда доставио Окружном суду 29. децембра 2006. године. Апелант је поднео од 7. маја 2007. године ургирао доношење одлуке о жалби.

14. Пресудом Окружног суда број 013-0-Пж-07-000 005 од 18. децембра 2007. године дјелимично је уважена апелантова жалба па је рјешење, садржано у ставу два изреке пресуде Основног суда, којим је одбијен апелантов предлог за одређивање судске мјере обезбјеђења, укинута. У преосталом дијелу апелантова жалба је одбијена као неоснована и потврђена је Пресуда Основног суда број 085-0-Пс-06-000-233 од 3. новембра 2006. године (став први и трећи изреке првостепене пресуде).

15. Апелант је 30. јануара 2008. године изјавио ревизију против пресуде Окружног суда. Друготужени је одговор на ревизију доставио 12. фебруара 2008. године. Основни суд је апелантову ревизију, одговор на ревизију друготуженог и спис предмета доставио Окружном суду 25. фебруара 2008. године. Према стању списка, Врховни суд је предметни спис примио 13. марта 2008. године и још увијек није донио одлуку о апелантовој ревизији.

IV - Апелација

а) Наводи из апелације

16. Апелант сматра да је повријеђено његово право на правично суђење из члана II/3.е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6. став 1. Европске конвенције за заштиту људских права и основ-

них слобода (у даљем тексту: Европска конвенција) у односу на право на доношење одлуке у разумном року у предмету Основног суда број 085-0-Пс-06-000-233. Даље, апелант наводи хронологију предметног поступка, те истиче да је првостепени суд своју одлуку донио тек 3. новембра 2006. године, а да Окружни суд, и поред апелантове ургенције од 7. маја 2007. године, још није донио одлуку о његовој жалби поднесеној 27. новембра 2006. године. С обзиром на то да парнични поступак траје већ четири године, апелант сматра да је дужина поступка последица спрете судске власти и органа локалне самоуправе, те тражи да Уставни суд наложи Окружном суду да хитно оконча поступак по његовој жалби.

б) Одговор на апелацију

17. Окружни суд наводи да, имајући у виду да је тужба првобитно била поднесена суду у Теслићу, те да је због измјене Закона о судовима и судској служби достављена Основном суду 6. априла 2004. године, а да је првостепена одлука донесена 3. новембра 2006. године, пред Основним судом нису повријеђена апелантова уставна права. Даље се истиче да су неосновани наводи апелације о политичком утицају на Окружни суд, јер судије рјешавају предмете према критеријумима утврђеним Планом и програмом рада за 2007. годину. Према том плану, приоритетно се рјешавају спорови који се сматрају хитним, а након тога хронолошким редом остали предмети. Према наводима Окружног суда, у конкретном случају се не ради о хитном предмету, те имајући у виду велики број неријешених старијих предмета, као и околност да је суд у протеклом периоду радио без двојице судија на Грађанском одјељењу, Окружни суд сматра да одлука о апелантовој жалби до дана давања одговора и није могла бити донесена. Из наведених разлога предлаже да се апелација одбије.

18. Основни суд сматра да у току поступка нису повријеђена апелантова уставна права, па предлаже да се одбије апелација.

19. Првотужени истиче да је суд радио у складу са законом, да није повријеђено апелантово право на правично суђење, те предлаже да се апелација одбије.

20. Друготужени наводи да, с обзиром на околност да је првостепеном пресудом одбијен апелантов тужбени захтјев, нема никакав интерес за одуговлачење поступка, те сматра да, имајући у виду оптерећеност Основног суда, предметни поступак није трајао неразумно дуго.

V - Релевантни прописи

21. Закон о парничном поступку ("Службени гласник Републике Српске", бр. 58/03, 86/03, 74/05, 63/07 и 49/09) у релевантном дијелу гласи:

Члан 10.

Суд је дужан да поступак спроведе без одуговлачења и са што мање трошкова и да онемогући сваку злоупотребу права која странкама припадају у поступку.

Члан 69.

Тужба са прилозима се доставља туженом на одговор у року од 30 дана од дана пријема исправне и потпуне тужбе у суду.

Члан 217. ст. 1, 3. и 4.

1) Другостепени суд одлучује о жалби на сједници вијећа или на основу одржане расправе.

3) Другостепени суд одржаће сједницу вијећа, односно расправу, у року од 45 дана након што од првостепеног суда прими списе по жалби.

4) Другостепени суд ће донијети одлуку у року од 30 дана од дана одржавања сједнице вијећа на којој је одлучено о жалби, односно, ако је одржана расправа, у року од 30 дана од дана закључења расправе.

VI - Допустивост

22. У складу са чланом VI/3.б) Устава Босне и Херцеговине, Уставни суд, такође, има апелациону надлежност у питањима која су садржана у овом уставу када она постану предмет спора због пресуде било ког суда у Босни и Херцеговини.

23. У складу са чланом 16. став 1. Правила Уставног суда, Уставни суд може да разматра апелацију само ако су против пресуде, односно одлуке која се њоме оспорава, испуњени сви дјелотворни правни лијекови могући према закону и ако се поднесе у року од 60 дана од дана када је подносила апелације примио одлуку о посљедњем дјелотворном правном лијеку који је користио.

24. Апелант указује на повреду права на доношење одлуке у разумном року у смислу члана II/3.е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6. став 1. Европске конвенције у предмету Основног суда број 085-0-Пс-06-000-233 у ком је донесена првостепена пресуда, али није донесена одлука о апелантовој жалби поднесеној Окружном суду против првостепене пресуде. Иако је у међувре-

мену Окружни суд донио одлуку о апелантовој жалби, апелација је била допуштена у вријеме њеног подношења, у смислу члана 16. став 3. Правила Уставног суда, с обзиром на то да, сходно цитираном члану, Уставни суд може изузетно да разматра апелацију и када нема одлуке надлежног суда, уколико апелација указује на озбиљна кршења права и основних слобода које штити Устав Босне и Херцеговине или међународна документа која се примјењују у Босни и Херцеговини.

25. Имајући у виду одредбе члана VI/3.6) Устава Босне и Херцеговине, члана 16. ст. 2, 3. и 4. Правила Уставног суда, Уставни суд закључује да предметна апелација испуњава услове у погледу допуштивости у односу на право на доношење одлуке у разумном року из члана II/3.е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6. став 1. Европске конвенције.

VII - Меритум

26. Апелант сматра да је у предметном поступку пред Окружним судом и Основним судом прекршено његово право на правично суђење у разумном року из члана II/3.е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6. став 1. Европске конвенције.

27. Члан II/3. Устава Босне и Херцеговине у релевантном дијелу гласи:

Сва лица на територији Босне и Херцеговине уживају људска права и слободу из става 2. овог члана, што укључује:

[...]

е) Право на правично саслушање у грађанским и кривичним стварима и друга права у вези са кривичним поступком.

28. Члан 6. став 1. Европске конвенције у релевантном дијелу гласи:

1. Приликом утврђивања грађанских права и обавеза или основаности било какве кривичне оптужбе против њега свако има право на правично суђење и јавну расправу у разумном року пред независним и непристрасним, законом установљеним судом [...].

а) Релевантни принципи

29. Уставни суд, прије свега, истиче да, према конзистентној пракси Европског и Уставног суда, разумност дужине трајања поступка мора да се оцјењује у свјетлу околности појединог предмета, водећи рачуна о критеријумима успостављеним судском праксом Европског суда, а нарочито о сложености предмета, понашању страна у поступку и надлежног суда или других јавних власти, те о значају који конкретна правна ствар има за апеланта (види, Европски суд, Микулић против Хрватске, апликација број 53176/99 од 7. фебруара 2002. године, Извјештај број 2002-1, став 38).

б) Период који се узима у обзир

30. Уставни суд запажа да је поступак по апелантовом захтјеву започео подношењем тужбе Основном суду у Теслићу 15. септембра 2003. године, те будући да је предметни поступак започет након што је Устав Босне и Херцеговине ступио на правну снагу (14. децембра 1995. године), он је у надлежности Уставног суда.

31. Из стања списка произишало да предметни поступак још увијек није окончан и да се налази код Врховног суда ради одлуки о апелантовој ревизији. Међутим, будући да је апелација поднесена у вријеме док се предмет налазио код Окружног суда ради рјешавања о апелантовој жалби, а имајући у виду да се апелант након доношења пресуде Окружног суда и изјављене ревизије није обраћао Уставном суду ради евентуалне дужине поступка пред Врховним судом, релевантан период који Уставни суд треба узети у обзир при оцјени дужине предметног поступка, према предмет још увијек није окончан, јесте од 15. септембра 2003. године до доношења одлуке о апелантовој жалби 18. децембра 2007. године.

32. Дакле, релевантан период који Уставни суд треба узети у обзир при оцјени дужине предметног поступка јесу четири године и три мјесеца.

ц) Анализа разумности трајања поступка

33. У конкретном случају предметни поступак се тиче поништења уговора о закупу грађевинског земљишта и накнаде штете. С обзиром на чињенична и правна питања која је у конкретном случају требало ријешити, Уставни суд сматра да се не ради о нарочито сложеном судском поступку.

34. У вези с тим, Уставни суд подсјећа, слиједећи праксу Европског суда и сопствену јуриспруденцију, да је дужност државе да организује свој правни систем тако да омогући судовима и јавним властима да се повинују захтјевима и условима из Европске конвенције (види, Европски суд, Zanghi против Италије, пресуда од 19. фебруара 1991. године, серија А број 194, став 21, и Уставни суд, Одлука број АП 1070/05 од 9. фебруара 2006. године, став 34).

35. Доводећи наведено у контекст конкретног предмета, Уставни суд, прије свега, запажа да су Законом о парничном

поступку (у даљем тексту: ЗПП), који је ступио на снагу 1. августа 2003. године, на децидиран начин регулисани рокови за поступање суда у парничном поступку. Апелант је, дакле, тужбу у конкретной правној ствари поднио 15. септембра 2003. године, а допушно ју је 18. децембра 2003. године. С обзиром на то да је Основни суд у Теслићу, након допуне тужбе, у релативно кратком времену, сходно Закону о судовима и судској служби, дописом од 6. априла 2004. године апелантову тужбу доставио на надлежно рјешавање Привредном одјељењу Основног суда, Уставни суд сматра да Основни суд у Теслићу својим понашањем није допринио дужини предметног поступка.

36. С друге стране, у вези са поступањем Основног суда, Уставни суд запажа да је чланом 69. ЗПП прописано да се тужба са прилозима доставља туженом на одговор у року од 30 дана од дана пријема исправне и потпуне тужбе. Међутим, из стања списка је евидентно да је Основни суд тек 6. јуна 2006. године апелантову тужбу доставио туженим на одговор. С обзиром на наведено, Уставни суд сматра да се период од 6. априла 2004. године до 6. јуна 2006. године, дакле, од двије године и два мјесеца, колико је прошло од доставе тужбе Основном суду па до предузимања прве процесне радње - достављања тужбе на одговор, не може да сматра разумним и одговорност за то у цијелости може да се припише Основном суду.

37. Кад је ријеч о даљем току првостепеног поступка пред Основним судом, Уставни суд запажа да је у том дијелу поступка суд био ажуран и у роковима прописаним ЗПП одржао припремно рочиште и главну расправу, донио првостепену пресуду 3. новембра 2006. године, те је, након што је спровео законом прописане радње, апелантову жалбу 29. децембра 2006. године проследио Окружном суду на надлежно рјешавање.

38. Коначно, посматрајући поступак пред Основним судом у цјелини, Уставни суд запажа да Основни суд у одговору на апелацију није навео релевантне аргументе који би евентуално оправдали неажурност тог суда у апелантовом предмету. Стога, Уставни суд, у вези са поступањем Основног суда, не налази разлоге који би оправдавали потпуну неактивност и непредузимање ниједне од процесних радњи од 6. априла 2004. године до 6. јуна 2006. године, дакле, у периоду од двије године и два мјесеца.

39. У односу на поступак пред Окружним судом, Уставни суд запажа да је тај суд 29. децембра 2006. године примио спис првостепеног суда и апелантову жалбу. Окружни суд је одлуку о апелантовој жалби донио 18. децембра 2007. године. Уставни суд подсјећа да су одредбама члана 217. ст. 3. и 4. ЗПП прописани рокови за поступање суда у жалбеном поступку. Из стања списка произишало да је жалбени поступак у апелантовом случају трајао практично годину дана. Међутим, будући да је Окружни суд предузео конкретне кораке и утврдио критеријуме, те план с циљем ефикаснијег и ажурнијег рјешавања предмета, Уставни суд сматра да, иако Окружни суд одлуку о апелантовој жалби није донио у законским роковима, пред овим судом није повријеђено апелантово право на суђење у разумном року.

40. С друге стране, Уставни суд запажа да из стања списка не произишало да је апелант својим понашањем допринио дужини предметног парничног поступка.

41. Имајући у виду наведено, Уставни суд сматра да дужина предметног поступка пред Основним судом не задовољава захтјев "разумности" из члана 6. став 1. Европске конвенције, те да постоји кршење права на "суђење у разумном року" као једног од елемената права на правично суђење из члана II/3.е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6. став 1. Европске конвенције.

42. Иако није утврдио одговорност Врховног суда у погледу дужине трајања поступка који се тренутно води, Уставни суд сматра сврсисходним да наложи Врховном суду да по хитном поступку донесе одлуку у предмету посебно због тога што је утврђено кршење права на правично суђење и када се не би без даљег одлагања донијела коначна одлука, сврха апелације као ефективног правног лијека била би доведена у питање.

VIII - Закључак

43. Уставни суд сматра да постоји кршење права на "суђење у разумном року" као једног од елемената права на правично суђење из члана II/3.е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6. став 1. Европске конвенције, када првостепени суд у периоду од двије године и два мјесеца није предузео нити једну процесну радњу ради вођења и окончања предметног поступка.

44. На основу члана 61. ст. 1. и 2. Правила Уставног суда, Уставни суд је одлучио као у диспозитиву ове одлуке.

45. Сходно члану VI/5. Устава Босне и Херцеговине, одлуке Уставног суда су коначне и обавезујуће.

Предсједник
Уставног суда БиХ,
Др **Миодраг Симовић**, с.р.

САДРЖАЈ

ПРЕДСЈЕДНИК РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

- 851 Одлука о именовану Комисије за избор председника, замјеника председника и чланова Комисије за хартије од вриједности Републике Српске 1

НАРОДНА СКУПШТИНА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

- 852 Закон о Гарантном фонду Републике Српске 1
- 853 Закон о преносу права својине на капиталу Републике Српске у предузећима која обављају комуналне дјелатности на јединице локалне самоуправе 4
- 854 Закон о предметима опште употребе 5
- 855 Закон о уговорима о превозу у жељезничком саобраћају Републике Српске 9
- 856 Закон о стицању статуса самосталних умјетника 15
- 857 Закон о измјенама и допунама Закона о Сенату Републике Српске 17
- 858 Закон о измјенама и допунама Закона о нотарима 17
- 859 Закон о измјенама и допунама Закона о општем управном поступку 18
- 860 Закон о измјенама и допунама Закона о Пензијском резервном фонду Републике Српске 20
- 861 Закон о измјенама и допунама Закона о превозу у друмском саобраћају Републике Српске 20

ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

- 862 Одлука о емисији обвезница Републике Српске за измирење обавеза по основу материјалне и нематеријалне штете настале у периоду ратних дејстава од 20. маја 1992. до 19. јуна 1996. године 21
- 863 Одлука о давању сагласности на Статут Друштва за управљање пензијским резервним фондом Републике Српске а.д. Бања Лука 23
- 864 Одлука о давању сагласности на Интерни план и програм угрошка средстава, број: 04/1-012-2-948/10 23
- 865 Одлука о давању сагласности на План утрошка средстава, број: 04/1-012-2-949/10 24
- 866 Одлука о одобрењу исплате средстава са рачуна посебних намјена, број: 04/1-012-2-950/10 24

МИНИСТАРСТВО ЗДРАВЉА И СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ

- 867 Правилник о класификацији, паковању и обиљежавању хемикалија и одређених производа 24

“САРАЈЕВО-ГАС” АД ИСТОЧНО САРАЈЕВО

- Тарифни ставови за снабдијевање тарифних купаца природним гасом у Републици Српској . .32

УСТАВНИ СУД БиХ

- Одлука о допуствости и меритуму, број: АП 1750/07 32
- Одлука о допуствости и меритуму, број: АП 2915/07 37

ОГЛАСНИ ДИО .....8 страна